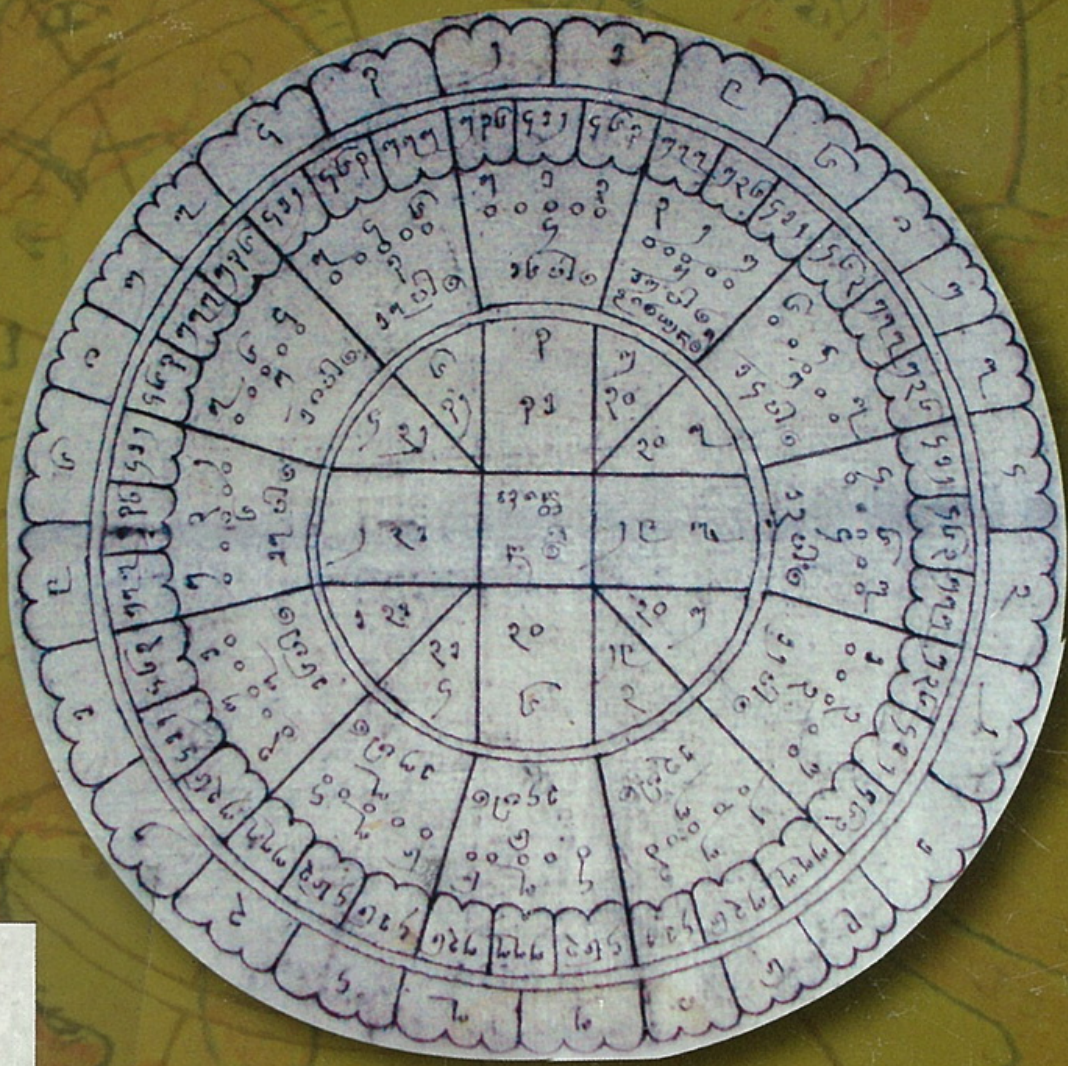
วันดี วันเสีย ฤกษ์ยาม

ตามปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

พระครูอดุลสีลกิตติ์ (ประพัฒน์ ฐานวุฑฺโฒ)

เจ้าอาวาสวัดธาตุคำ เจ้าคณะตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วันดี วันเสีย ฤกษ์ยาม

ตามปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

พิมพ์เนื่องในโอกาส

ทำบุญอายุวัฒนมงคล ๕ รอบ ๖๐ ปี ๔๐ พรรษา

พระครูอดุลสีลกิตติ์ (ประพัฒน์ ฐานวุฑฺโฒ บุญชุ่ม)

ครูภูมิปัญญาไทย, นักเทศน์แม่แบบมหาเถรสมาคม,

เพชรราชภัฏ – เพชรล้านนา ฯลฯ

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

พระครูอดุลสีลกิตติ์ (ประพัฒน์ ฐานวุฑฺโฒ)

เจ้าอาวาสวัดธาตุคำ เจ้าคณะตำบลหายยา

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เลขห้อง ห้องถิ่น
เลขหมู่ 133.5 ว429
เลขทะเบียน ค9+0029159

วันดี วันเสีย ฤกษ์ยาม

ตามปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๕๗
ISBN : 978-616-374-121-9
จำนวน : ๒,๐๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์โดย : พระครูอดุลสีลกิตติ์
วัดธาตุคำ ต.หายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐
โทรศัพท์ ๐๕๓-๒๗๑๘๑๓
บรรณาธิการ : พระครูอดุลสีลกิตติ์
กองบรรณาธิการ : พระมหาจำลอง กลฺยาณสิริ
พระครูสังฆรักษ์สุทัศน์ สุวฑฺฒโน
พระมหาบุญส่ง อมรเวที
พระนาวิน ฐิตเมธี
พระธันวา สิริรตนเมธี
พระวรายุทธ จิรญาณเมธี
พระธงชัย กิตติธมฺมสุธี
พระมงคลธรรศ์ วรสาสนกิตฺติ
คณะสามเณรวัดธาตุคำ
คณะลูกศิษย์พระครูอดุลสีลกิตติ์
พิมพ์ที่ : หจก. ดาราวรรณการพิมพ์
๓๖๒-๓๖๔ ถนนซุปเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง
ต.ป่าตัน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐๕๓-๘๗๒๘๗๖-๗

พระครูอดุลสีลกิตติ์

(ประพัฒน์ ฐานวุฑฺโฒ น.ธ.เอก ป.ธ.๑-๒
พธ.บ.เกียรตินิยมอันดับ ๑ พธ.ม.พุทธศาสนา)
เจ้าอาวาสวัดธาตุคำ เจ้าคณะตำบลหายยา (ชั้นเอก)
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พระครูสมุห์

ฐานานุกรมใน พระราชพรหมาจารย์
เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐

พระครูวินัยธร

ฐานานุกรมใน พระเทพวรสิทธาจารย์
เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๑

พระครูเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ชั้นโท
ในราชทินนาม
พระครูอดุลสีลกิตต์ พ.ศ. ๒๕๓๖

พระครูสัญญาบัตร

เจ้าคณะตำบลชั้นโท
ในราชทินนามเดิม พ.ศ. ๒๕๓๖

คำนำ

การเชื่อถือในเรื่องวันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดีต่างๆ ยังยึดถือกันทั่วไปไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด ต่างก็มีตำราที่ยึดถือติดต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน คนล้านนาก็เช่นเดียวกันมีความเชื่อในเรื่องวันดีวันเสียนี้อย่างเหนียวแน่น แต่เนื่องจากคนล้านนามีความหลากหลายในเชื้อชาติที่อยู่รวมกัน จึงทำให้มีการนำวัฒนธรรม ความเชื่อและตำราต่างๆ ผสมผสานกันเป็นจำนวนมาก จึงเกิดความหลากหลายในระบบของวันดีวันเสียจนบางครั้งแทบจะหาวันดีไม่ได้ เพราะบางตำราขัดกัน

ข้าพเจ้า เมื่อบวชเป็นสามเณรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่วัดศรีถ้อย อำเภอฝาง พ่อหนานดวง คำยอด มัคคนายกอาจารย์วัดได้สอนข้าพเจ้าให้เรียนรู้ วันดี วันเสีย วันเม็ง วันไท วันเก้ากอง วันฟ้าตี่แสง ฝึกให้ทำปฏิทินล้านนา และหนังสือปีใหม่ ซึ่งพ่อหนานดวงได้รับการถ่ายทอดมาจาก ท่านพระครูรัตนปัญญาญาณ (อินทวงค์) วัดสันต้นดู่ (ปัจจุบันชื่อวัดรัตนปัญญารังสิตย์) เจ้าคณะแขวงดอยสะเก็ด ซึ่งท่านก็ได้รับการศึกษามาจาก เจ้าตุ๊กาวีละ วัดพวกแต้ม ที่เป็นสังฆราชา รูปที่ ๔ (ต่อมาท่านได้รับสมณศักดิ์เป็นพระครูรัตนปัญญาญาณ ใน พ.ศ.๒๔๔๙ เป็นสงฆ์ชุดแรกแห่งเมืองเชียงใหม่ที่ได้รับสมณศักดิ์) ข้าพเจ้าได้เรียนกับพ่อหนานดวงๆ ได้มอบพับสาตำราของท่านพระครูรัตนปัญญาญาณให้ข้าพเจ้าไว้เป็นคู่มืออยู่หลายเล่ม จึงเก็บรักษาไว้ซึ่งตอนนั้นยังไม่ค่อยสนใจในศาสตร์วิชาแขนงนี้เท่าใดนัก จนกระทั่งได้ย้ายมาเรียนหนังสือในเมืองเชียงใหม่อยู่วัดหมื่นสาร ก็ได้รับตำราการทำวันดีวันเสีย ซึ่งต้นฉบับเป็นของครูบาอินต๊ะ อินฺทปญฺโญ เจ้าอาวาสวัดหมื่นสาร มาศึกษาอีก และเมื่อมาอยู่

วัดธาตุคำได้พบตำราโหราศาสตร์ของท่านพระอธิการใหม่ กาวิชโย อดีตเจ้าอาวาสวัดธาตุคำ จึงนำตำราของทั้ง ๓ อาจารย์ มาผนวกกันแล้วสอบสวนความถูกต้องดีแล้วศึกษาด้วยตนเองจนเข้าใจ

เมื่อข้าพเจ้า เป็นเจ้าอาวาสมีผู้มาสอบถามถึงวัน ฤกษ์ ยามดี เพื่อทำมงคลต่างๆ ข้าพเจ้าจึงต้องรื้อฟื้นความจำที่ได้เรียนมาแต่ต้นมาใช้ และเห็นว่าหนังสือปีใหม่ การทำวันไท วันเก้ากอง ยังไม่ถูก จึงเริ่มทำปฏิทินล้านนาครั้งแรก ใช้วิธีถ่ายเอกสารแจก ตอนหลังพัฒนาขึ้นเป็นรูปเล่มและปฏิทินแขวน จนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ในโอกาสที่ข้าพเจ้ามีอายุครบ ๕ รอบ ๖๐ ปี นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าควรทำหนังสือเกี่ยวกับ ฤกษ์ ยาม ปี เดือนวัน เวลาดี ที่มีผู้นิยมใช้เป็นธรรมทาน เพื่อบูชาคุณแห่งครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชานี้ เพื่อให้วิชาศาสตร์แขนงนี้ได้เผยแพร่กว้างขวางยิ่งขึ้นไป และเป็นอนุสรณ์แห่งชีวิตที่ได้มีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่รู้จักในฐานะผู้มีความรู้ในด้านปฏิทินล้านนา สามารถสนองความต้องการของคนในสังคมทุกระดับชั้น

หวังว่าหนังสือนี้ จักเป็นประโยชน์แก่เจ้าคณะพระสังฆาธิการ พ่อน้อย พ่อหนาน พระภิกษุ สามเณร ตลอดถึงผู้ที่มีความสนใจทั่วไป ได้ใช้ประโยชน์จากหนังสือนี้โดยทั่วกัน

พระครูอดุลสีลกิตติ์

เจ้าอาวาสวัดธาตุคำ เจ้าคณะตำบลหายยา

๘ กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

วันดี วันเสีย ฤกษ์ยาม ตามปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

วันไท ๒
วันเก้ากอง ๘
วันฟ้าตีแส่งหรือฟ้าตี่แสง ๑๒
วันดีกระด้าง ๑๓
ฤกษ์ ๒๗ ตัว ๒๓
โยควันดีและไม่ดี ๒๕
วันราหูเกตุตก ๒๕
วันห้ามเดินทาง ๒๖
วันม้วย ๒๖
วันเรียกขวัญ ๒๙
วันผีกินสัตว์ ๓๐
วันปลูกพืช ๓๑
วันมหาโฉลก ๓๑
วันหัวเรียงหมอน ๓๓
วันเสียประจำเดือน ๓๓
วันจม วันฟู ๓๔
วันดิถีทั้ง ๕ ๓๕
วันอมริสสโชค วันไชยโชค วันสิทธิโชค ๔๐
วันมหาสิทธิโชค วันราชาโชค

วันธงชัย วันอธิบดี วันอุบาทว์ วันโลกาวินาศ ๔๓
วันนุ่งผ้าใหม่ ดำหัว ตัดผม ตัดเล็บ ๔๕
วันหัวเข้า หัวออก ๔๗

วันดีพิเศษที่คนโบราณเชื่อถือไปตามระบบ

ระบบวันไท ๔๙
ระบบเดือน ๕๐
ระบบเดือนกับวันไท ๕๐
ระบบเดือนกับ ขึ้น แรม และวันเม็ง ๕๓
ระบบวันเม็ง ๕๓
ระบบวันเม็งผสมวันขึ้น-แรม ๕๘
ระบบวันขึ้นแรม ๕๙
ระบบเดือนกับขึ้นแรม ๖๒

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับวัดวาอาราม)

โฉลกวัด หรือ กำแพงวัด ๖๘
โฉลกกุฎี หรือ โฮง ๖๘
โฉลกยอดฉัตร ๖๙
โฉลกเสาวิหาร ๖๙
โฉลกห้องวิหาร ๗๐
โฉลกความยาววิหาร ๗๐
โฉลกวิหาร ๗๑

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับการสร้างบ้านเรือน ขึ้นบ้านใหม่)

ขุดหลุมเสาเรือน ๗๒
เดือนปกเสาเรือน (ยกเสาเอก) ๗๓
วันสร้างเรือน ๗๔
วันสร้างเรือน ตามระบบขึ้น แรม ๗๔
วันยกเสาเอก ๗๕
วันช้างดินออก ๗๕
เดือนปลูกเรือนใหม่ ๗๖
วันปลูกเรือน ๗๗
เดือนไม้เป็นพระยา ๗๗
เดือนปกตินาคนอน ๗๘
เดือนพิดานเมือง ๗๘
แปงเรือนอย่าถูกง้วนวัน (วันมีพิษ) ๗๙
วันขึ้นบ้านใหม่ ๘๐
วันขึ้นบ้านใหม่ ๘๐
ขึ้นเรือนตามบันได ๘๐
โฉลกจำนวนเสาเรือน ๘๑
โฉลกความสูงของพื้นเรือน ๘๔
โฉลกความสูงของหลังคา (หน้าแหนบ) ๘๔
โฉลกความยาวกลอนหลังคา ๘๕
โฉลกฝาเรือน ๘๖
โฉลกไม้ปูพื้น ๘๖

โฉลกขั้นบันได ๘๗
โฉลกความกว้างของห้องนอน ๘๘
โฉลกประตูบ้าน ๘๘
โฉลกความกว้างประตูเรือน ๘๙
โฉลกความสูงประตูเรือน ๘๙

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับการสร้างครอบครัว แต่งงาน)

ปีที่เป็นมิตรกัน ควรแต่งงานกันได้ ๙๐
ปีที่เป็นศัตรูกัน ไม่ควรแต่งงานกัน ๙๐
เดือนที่เป็นมิตรกัน ๙๑
เดือนที่เป็นศัตรูกัน ๙๒
วันที่เป็นมิตรกัน ๙๓
วันที่เป็นศัตรูกัน ๙๓
เกิดวันเดียวกัน ๙๔
โฉลกผัวเมีย ๙๕
เดือนพิดานเมือง ๙๖
ยามดีที่สุดในแต่ละวันเวลาแต่งงาน ๙๖
วันเอาผัวเอาเมียตามระบบวันไท ๙๘
วันร้าง วันหม้าย อย่าแต่งงาน ตามระบบแม่ของวันไท ๙๙
ดูว่าหญิงชายจะได้กันหรือไม่ ๙๙

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (เกี่ยวกับการเดินทาง ค้าขาย)

วันเดินทาง ตามระบบวันเม็ง ๑๐๑
วันเดินทาง ๑๐๓
วันลงทุนค้าขาย ตามระบบวันเม็ง (๗ วัน ในรอบสัปดาห์) ๑๐๔
วันเดินทางตามอัฏฐยาม ๑๐๔
วันทิพจรเดินทางไปค้า ตามระบบ ขึ้น แรม ๑๐๘

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อ)

โฉลกเกี่ยวกับวันตามความเชื่อของชาวล้านนา ๑๑๑
โฉลกวันไม่ดีทำงาน ตามระบบวันเม็ง ๑๑๒
โฉลกทำนายแม่ปีเกิดคนทั้งหลาย ๑๑๓
โฉลกคำทำนายลูกปีเกิดคนทั้งหลาย ๑๑๕
ชาตาปีเกิดคน ๑๑๖
โฉลกราศีเกิด ๑๒๑
โฉลกเดือนเกิด ๑๒๑
โฉลกวันเกิด ๑๒๓

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (ยามดี)
ตามความเชื่อคนล้านนา

ยามกาละสูญตก ๑๒๗
ยามชนะวัน ๑๒๘
ฤกษ์ยามที่ดี และไม่ดี ของวันในสัปดาห์ ๑๒๙

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (เบ็ดเตล็ด)
ตามความเชื่อคนล้านนา

ตำราดูของหายสัตว์หาย ๑๔๗
ดูวันย้ายคนป่วยไปทิศใดดี ๑๔๘
วันร้ายประจำปี ๑๔๙
ตำราสีประจำวันเกิด ๑๕๐

ประวัติและผลงานของพระครูอดุลสีลกิตติ์ ๑๕๑

วันดี วันเสีย ฤกษ์ยาม ตามปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

การดูวันดูยาม ฤกษ์ดีวันดี มีเกือบทุกเชื้อชาติในโลกนี้ มีมาตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์ แม้แต่ปัจจุบันก็มีอยู่และคงอยู่ตลอดไป เพราะการได้ทำอะไรในวันที่ถูกกำหนดว่าวันดีย่อมเป็นเครื่องอุ่นใจ เป็นกำลังใจให้เกิดความสำเร็จ จิตใจก็เข้มแข็ง ร่าเริงอาจหาญ แต่ถ้าทำอะไรเกิดมีคนทักท้วงว่าทำในวันไม่ดี กำลังใจย่อมตก ใจก็เสีย ทำไปก็ไม่มั่นใจไม่สบายใจ ฉะนั้นการมีวันดี วันเสียจึงช่วยให้จิตใจเข้มแข็งทำงานไปด้วยความสบายใจ มั่นใจ ปราศจากความกังวล

ตำราวันดีวันเสีย เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งเรียกโหราศาสตร์ซึ่งเกิดจากการสังเกต การคำนวน โดยอาศัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และจากการบัญญัติขึ้นของผู้มีอิทธิพลทางสังคม เช่นผู้นำประเทศ ครูบาอาจารย์ พระสงฆ์ และนักดาราศาสตร์ นักพยากรณ์ ได้ทำการรวบรวม จัดทำเป็นตำราไว้ และใช้สืบต่อกันมานับหลายพันปี ในขั้นแรกอาจจะมาจากการคิดใช้ เฉพาะกลุ่มของตน เฉพาะท้องถิ่นของตนเฉพาะท้องถิ่นของตนต่อมาเมื่อการติดต่อไปมาจึงเกิดการลอกเลียนไปใช้ต่างถิ่น ต่างเผ่าพันธุ์ ซึ่งบางครั้งสามารถใช้ร่วมกันได้ ถ้าตัวกำหนดวันดีวันเสียนั้นเป็นแบบใช้ได้ทั่วไป เช่น ปี เดือน วัน ขึ้น แรม ใช้อย่างเดียวกันแต่บางครั้ง ใช้ ปี เดือน วัน ขึ้น แรม ไม่ตรงกันก็ใช้ตำราเดียวกันไม่ได้ หรือใช้วิธีการกำหนดตามตำราอย่างเดียวกัน แต่ใช้ตาม วัน เดือน ปี ขึ้น แรม ของใครของมัน

ล้านนาประเทศเป็นที่รวมเผ่าไทยหลากหลายชาติพันธ์ คนในล้านนาเป็นคนมีความฉลาด สุขุม เยือกเย็น มีวัฒนธรรมการพูดการเขียนเป็นของตนเองมาช้านาน บรรพบุรุษคนในล้านนาจึงมีความรู้ความสามารถในการคิดคำนวณปฏิทินของตนเอง มีการกำหนด วันดี วันเสีย ฤกษ์ดียามดี ตามภูมิศาสตร์ ตามความเชื่อความนับถือ ซึ่งอาจจะไม่ถูกกับตำราของคนถิ่นอื่น แต่เป็นความเชื่อที่เชื่อกันมาช้านานหลายพันปี จนฝังรากลึกสู่จิตใจสังคมคนล้านนาอย่างแนบแน่น จนไม่อาจทำลายได้ ฉะนั้นในบางครั้งตำราของล้านนาอาจขัดแย้งกับตำราอื่นๆ หรือบางครั้งเข้ากันได้ก็มีมาก ในการหาวันดี วันเสีย วันต่างๆ จึงยึดเอาของล้านนาเป็นหลัก วันดี วันเสีย และวันต่างๆ นั้น ปรากฏในปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ ที่เป็นเล่มมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

๑. วันไท

คือ วันปฏิทินของไทเผ่าต่างๆ คือ ไทยสุโขทัย ไทยวน (คนเมือง) ไทยพวน ไทลื้อ (สิบสองปันนา) ไทใหญ่ (เงี้ยว) ไทเขิน (เชียงตุง) จะมีการใช้สัตว์จำนวน ๑๒ ตัว เป็นเครื่องกำหนด ปฏิทินชนิดนี้น่าจะได้รับอิทธิพลมาจากจีน เพราะแต่เดิมไทยก็อยู่ในประเทศจีน ก่อนที่จากอพยพลงมาและเพื่อให้จำได้ง่ายว่าเป็นรอบไหน จึงมีการบัญญัติคำนำหน้าอีก ๑๐ คำ เพื่อใช้ผสมกันจะได้ ๖๐ วัน คำนำหน้านั้นคือ กาบ ดับ รวาย เมือง เป็ก กัด กด ร้วง เต่า ก่า ๑๐ คำใช้นำหน้า สัตว์ ๑๒ ตัว คือ ไจ้(หนู) เป้า(วัว) ยี(เสือ) เหม้า(กระต่าย) สี(งูใหญ่) ไส้(งูเล็ก) สะง้า(ม้า) เม็ด(แพะ) สัน(วอก) เร้า(ไก่) เส็ด(หมา) ไค้(ช้าง) เมื่อคำนำหน้าซึ่งเรียกว่า “แม่” ผสมกับชื่อแทนสัตว์ ๑๒ ตัว ซึ่งเรียกว่า “ลูก” แล้วจะได้ ๖๐ ตัว หรือ ๖๐ วัน คือ

กาบไจ้	ดับเป้า	รวายยี	เมืองเหม้า	เปิกสี
กัดไส้	กดสะง้า	ร้วงเม็ด	เต่าสัน	ก่าเร้า
กาบเส็ด	ดับไค้	รวายไจ้	เมืองเป้า	เปิกยี
กัดเหม้า	กดสี	ร้วงไส้	เต่าสะง้า	ก่าเม็ด
กาบสัน	ดับเร้า	รวายเส็ด	เมืองไค้	เปิกไจ้
กัดเป้า	กดยี	ร้วงเหม้า	เต่าสี	ก่าไส้
กาบสะง้า	ดับเม็ด	รวายสัน	เมืองเร้า	เปิกเส็ด
กัดไค้	กดไจ้	ร้วงเป้า	เต่ายี	ก่าเหม้า
กาบสี	ดับไส้	รวายสะง้า	เมืองเม็ด	เปิกสัน
กัดเร้า	กดเส็ด	ร้วงไค้	เต่าไจ้	ก่าเป้า
กาบยี	ดับเหม้า	รวายสี	เมืองไส้	เปิกสะง้า
กัดเม็ด	กดสัน	ร้วงเร้า	เต่าเส็ด	ก่าไค้

รวมมี ๖๐ วันเป็นหนึ่งรอบ แต่โบราณเมื่ออยู่เฉพาะกลุ่มคนไทยยังไม่ได้ติดต่อกับชนชาติอื่น ก็ใช้แต่เฉพาะวันไท ซึ่งเรียกว่า วันหนไท วันดี วันเสียที่ใช้ระบบวันหนไทนั้นมีมากโบราณนิยมใช้กัน เช่น

คำทำนายวันไท

วันกาบไจ้ ไม่ควรแต่งงาน แต่การขึ้นบ้านใหม่ การบรรพชา อุปสมบทและพิธีมงคลอื่นๆ ดี

วันดับเป้า ไม่ควรออกจากบ้านไปค้าขายต่างถิ่น จะถูกโจรฆ่าตาย

วันรวายยี อย่างเลี้ยงสุราแก่เจ้านาย ขุนนางผู้ใหญ่ จะทำให้เกิดเรื่องราวและหนี้สิน

วันเมืองเหม้า ไม่ควรทำสวน ถางหญ้า ตัดต้นไม้ ไม่ควรยกทัพไปรบ จะถูกศัตรูฆ่าตาย

วันเปิกสี อย่าเริ่มทอผ้า เพราะผ้าผืนนั้นจะยังให้เกิดภัยอันตรายแก่ผู้ที่นำไปนุ่ง การสู่ขอหรือหมั้นหมายสาวจะได้ผลดี

วันกัดไส้ อย่าซื้อมีด หอก ดาบ จะฆ่าตนเอง อย่าหว่านกล้า

วันกดสะง้า อย่าขี่ม้าไปค้าขายต่างเมือง จะตกม้าตาย

วันร้วงเม็ด อย่าไปล่าสัตว์ ทำหน้าไม้ธนู อย่าเดินทางเข้าป่าจะหลงทาง

วันเต่าสัน ทำคอกสัตว์เลี้ยงจะแพร่พันธุ์ดี ผูกมิตรวันนี้จะให้คุณแก่ตนในวันข้างหน้า

วันก่าเล้า ทำพิธีสู่ขวัญ เรียกขวัญ จะหายจากพยาธิโรคภัย ทำตาข่ายจับปลา ดี

วันกาบเส็ด อย่าเอาไหมมาคาดฝักดาบ จะฉิบหาย อย่าสร้างหูกทอผ้าเจ้าของจะอายุสั้น

วันดับไค้ อย่าตัดผม โกนหนวด จะเกิดความเจ็บไข้ อย่าตัดเสื้อผ้า จะเสื่อมอำนาจ

วันรวายไจ้ อย่าขี่ม้าเดินเมือง ผีจะทำให้ป่วยหนัก

วันเมืองเป้า อย่าหุ้มกลอง อย่าทำผ้าปูที่นอน ฟูก หมอน จะเป็นอันตราย

วันเปิกยี อย่าทำเสื่อสาด เครื่องลาดปูนั่ง จะทำให้ตายโหง

วันกัดเหม้า หาไม้มาสร้างบ้าน ดี อยู่แล้วเจริญรุ่งเรือง ไปค้าขายจะร่ำรวย

วันกดสี หาไม้มาสร้างบ้าน จะอยู่ดีมีสุขตลอดชีวิต

วันร้วงไส้ อย่าทำเชือกล่ามสัตว์ๆ จะตาย

วันเต่าสะง้า ไม่ควรขี่ม้าไปเที่ยวต่างเมือง

วันก่าเม็ด อย่าซื้อหรือทำมีด หอก ดาบ จะเป็นภัยแก่ตัวเอง จนถึงแก่ชีวิต

วันกาบสัน อย่าตัดเสื้อผ้า แต่ทำคอกสัตว์ ดี

วันดับเร้า ตัดผม สาวจะรักชอบ

วันรวายเส็ด ปลูกหมาก มะพร้าว ตาล จะไม่ได้ผล

วันเมืองไค้ ยกทัพไปรบศึกจะชนะ ไปสู่ขอสาว ดี

วันเปิกไจ้ เรียนคาถาอาคม “สับน้ำหมึก” (ลงยันต์สักด้วยหมึกลงตามร่างกาย) ดี

วันกัดเป้า อย่าหุ้มกลอง อย่าแข่งขันพนันท้าประลอง หรือทะเลาะวิวาท จะฉิบหาย

วันกดยี ไปค้าขาย จะได้สัตว์สี่เท้า

วันร้วงเหม้า ไม่ควรตัดไม้มาสร้างบ้าน อย่าสร้างวิหาร หอโรงที่อยู่อาศัย

วันเต่าสี ไม่ควรแต่งงาน จะหย่าร้าง แต่ปลูกพืชผัก ดี

วันก่าไส้ แต่งงานดี จะมีทรัพย์มาก อย่าไปงานเลี้ยง จะทะเลาะวิวาทขัดแย้งกัน

วันกาบสะง้า ไม่ควรแต่งงาน ชีวิตคู่จะไม่ยั่งยืน แต่สร้างยุ้งฉาง ดี

วันดับเม็ด ไม่ควรแต่งงาน ชีวิตคู่จะไม่ยั่งยืน
ไปค้าขายจะถูกฆ่าตาย

วันรวายสัน อย่าตัดเสื้อผ้า แต่ตัดต้นไม้มาทำรั้ว
หรือก่อกำแพง ดี

วันเมืองเร้า ไปงานเลี้ยงจะถูกคนอื่นสบประมาทให้ขายหน้า

วันเปิกเส็ด อย่าไปรบ จะถูกฆ่าตาย

วันกัดไค้ ทำธนู หน้าไม้ จะพบความอับโชคยิงสัตว์ไม่ถูก

วันกดไจ้ ไปค้าขายจะได้เสื้อผ้าเงินทอง

วันร้วงเป้า ปลูกพืช วัวควายจะมารบกวน

วันเต่ายี ปลูกมะพร้าว หมาก ตาล ดีมาก

วันก่าเหม้า อย่าให้ของแก่ผู้อื่น จะเสียมากกว่าได้

วันกาบสี ผสมหาง(ชาด) สีแดงชาดที่ได้จะแดง ดี

วันดับไส้ ลูกที่คลอดในวันนี้ จะเลี้ยงไม่โต ตายตั้งแต่เด็ก

วันรวายสะง้า ตัดไม้ทำครก สาก ทำโรงเรือนเก็บของ ดี

วันเมืองเม็ด ทำแห จะจับปลาได้มาก

วันเปิกสัน อย่าตัดเสื้อผ้า นุ่งแล้วจะมีแต่ความเดือดร้อน
อย่าให้สุราแก่เจ้านาย จะได้รับความเดือดร้อน

วันกัดเร้า ขึงตาข่ายดักนก ทำถุงใส่เงิน ดี

วันกดเส็ด ไม่ควรแต่งงาน จะเสียทรัพย์ สมบัติจะฉิบหาย อย่าทำเชือกล่ามวัวควาย สัตว์นั้นจะตาย

วันร้วงไค้ ไม่ควรแต่งงาน จะเลิกร้างหรือตายจากกัน เลี้ยงแขก จะทะเลาะวิวาท

วันเต่าไจ้ ทำคอกสัตว์เลี้ยงจะแพร่พันธุ์ ดีมาก

วันก่าเป้า แต่งงานดี มีหลักฐานมั่นคง และจะรักกันมั่นคง ไม่ควรนำเรือลงน้ำ เรือมักจะล่ม

วันกาบยี แต่งงานดี จะรักกันมั่นคง ไม่ควรลงน้ำ เข้าป่า จะมีภัย

วันดับเหม้า แต่งงานดี จะรักกันมั่นคง มีทรัพย์มาก ตัดเย็บเสื้อผ้าใหม่ จะมีคนรักมาก

วันรวายสี ไม่ควรแต่งงาน พ่อแม่จะอายุไม่ยืน ทำฟูก ที่นอน ดี

วันเมืองไส้ ไม่ควรแต่งงาน พ่อแม่จะอายุไม่ยืน อย่าออกรบทัพจับศึกจะได้รับบาดเจ็บ

วันเปิกสะง้า ไม่ควรแต่งงาน จะเลิกร้างหรือตายจากกัน อย่าขี่ม้าเดินทาง จะเกิดอันตราย

วันกัดเม็ด ไม่ควรแต่งงาน จะหย่าร้าง ซื้อสัตว์มาเลี้ยง ดีมาก

วันกดสัน แต่งงานดี จะมีทรัพย์มาก อย่าตัดเสื้อผ้า สู่ขอสาวดี พ่อแม่ฝ่ายหญิงจะเมตตา

วันร้วงเร้า แต่งงานดี จะรักกันมั่นคง อย่าทำผ้าห่มผ้านวม คนในบ้านจะตาย

วันเต่าเส็ด ไม่ควรแต่งงาน จะอยู่ด้วยกันไม่นาน
อย่าทำเตาไฟ ผีเรือนไม่พอใจจะให้โทษ

วันก่าไค้ ไม่ควรแต่งงาน ซื้อสัตว์มาเลี้ยง สัตว์จะอายุไม่ยืน

๒. วันเก้ากอง

วันเก้ากอง เป็นวันที่ใช้ในการดูวันเผาศพ และทำพิธีอื่น มีอยู่ ๑๒ วัน คือ ๑.วันเก้ากอง ๒.วันรองพื้น ๓.วันพื้นดอก ๔.วันพื้นดาย ๕.วันสุพัก ๖.วันรับได้ ๗.วันรับตาย ๘.วันคว่ำได้ ๙.วันไส้เจ้า ๑๐.วันไสเสีย ๑๑.วันท้ายป้าว ๑๒.วันยี่เพียง แล้วก็วนเริ่มนับใหม่ เดือนหนึ่งจะมีวันเก้ากอง ๒ หรือ ๓ วัน แต่วันเก้ากอง จะต้องสัมพันธ์กับวันไท ตรงกับวันไท ดังนี้

เดือนเกี๋ยง วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันเม็ด**
ซึ่งจะมี วันร้วงเม็ด วันก่าเม็ด วันดับเม็ด วันเมืองเม็ด วันกัดเม็ด

เดือนยี่ วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันสง้า**
ซึ่งจะมี วันกดสง้า วันเต่าสง้า วันกาบสง้า วันรวายสง้า วันเมืองไส้

เดือนสาม วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันไส้**
ซึ่งจะมี วันกัดไส้ วันร้วงไส้ วันก่าไส้ วันดับไส้ วันเมืองไส้

เดือนสี่ วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันสี**
ซึ่งจะมี เปิกสี วันกดสี วันเต่าสี วันกาบสี วันรวายสี

เดือนห้า วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันเหม้า**
ซึ่งจะมี วันเมืองเหม้า วันกัดเหม้า วันร้วงเหม้า วันก่าเหม้า วันดับเหม้า

เดือนหก วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันยี**
ซึ่งจะมี วันรวายยี วันเปิกยี วันกดยี วันเต่ายี วันกาบยี

เดือนเจ็ด วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันเป้า**
ซึ่งจะมี วันดับเป้า วันเมืองเป้า วันร้วงเป้า วันก่าเป้า

เดือนแปด วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันไจ้**
ซึ่งจะมี วันกาบไจ้ วันรวายไจ้ วันเปิกไจ้ วันกดไจ้ วันเต่าไจ้

เดือนเก้า วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันไค้**
ซึ่งจะมี วันดับไค้ วันเมืองไค้ วันกัดไค้ วันร้วงไค้ วันก่าไค้

เดือนสิบ วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันเส็ด**
ซึ่งจะมี วันกาบเส็ด วันรวายเส็ด วันเปิกเส็ด วันกดเส็ด วันเต่าเส็ด

เดือนสิบเอ็ด วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันเร้า**
ซึ่งจะมี วันก่าเร้า วันดับเร้า วันเมืองเร้า วันกัดเร้า วันร้วงเร้า

เดือนสิบสอง วันเก้ากอง ตรงกับ ลูกวันไท **วันสัน**
ซึ่งจะมี วันเต่าสัน วันกาบสัน วันรวายสัน วันเปิกสัน วันกดสัน

และวันเก้ากองอื่นๆ ก็จะตามตารางข้างล่างนี้

เดือนล้านนา	เถี่ยง	ยี่	สาม	สี่	ห้า	หก	เจ็ด	แปด	เก้า	สิบ	สิบเอ็ด	สิบสอง
วันเก้ากอง	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น
วันรองพื้น	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า
วันพื้นดอก	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด
วันพื้นตาย	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้
วันสุพัก	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้
วันรับได้	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า
วันรับตาย	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี
วันคว่ำได้	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า
วันไส้เจ้า	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้	วันสี
วันไสเสีย	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า	วันไส้
วันท้ายป่าว	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด	วันสง้า
วันยี่เพียง	วันสง้า	วันไส้	วันสี	วันเหม้า	วันยี	วันเป้า	วันใจ้	วันใค้	วันสี็ด	วันเร้า	วันสั้น	วันเม็ด

คำทำนายวันเก้ากอง

เก้ากอง จะกระทำกิจการใดๆ ดีทุกอย่าง จักมีเงินคำสัมปัตติพอหมื่นบ่ไร้ เอาข้าวใหม่ใส่ยุ้งดี เทียวทางไกลจะกลับมาโดยสวัสดี ห้ามกระทำการส่งสการเผาศพในวันนี้ บ่ดี

รองพื้น อย่าเก็บเอาและเผาถ่าน ไม้ฟืนหลัว บ่ดี การทำไร่ใส่นาและทำสวนดี การปลูกบ้านแปลงเรือนจักอยู่เย็นเป็นสุข

พื้นดอก กระทำการมงคลกรรมดีทุกอย่าง จักมีลูกมากหลานหลาย ทำคอกงัวคอกควายสร้างแปลงรั้วดี นำสัตว์เลี้ยงมาเลี้ยงดี จักแพร่หลาย

พื้นดาย ซื้องัวควายและสัตว์เลี้ยงมาเลี้ยงจักตายจาก นำข้าทาสมาเรือนบ่วุฒิ

สุพัก รับซื้อสัตว์เลี้ยงงัวควายช้างม้า เป็ดไก่ การจัดเลี้ยงกินแขกแต่งงานวิวาห์มงคลดีมีลูกหญิงชายจักเป็นผู้ดีอยู่ในโอวาท

รับได้ อย่าได้รับฝากเอาของไว้ การไปติดต่อผู้ใหญ่ บ่ดี

รับตาย งดงานวิวาห์มงคล การกินแขกแต่งงาน และห้ามนำสัตว์สัตว์เลี้ยง ๒ เท้า ๔ เท้ามาเลี้ยง

ขว้ำได้ อย่าเอาผัวเอาเมีย จัดกินแขกแต่งงาน จักได้เป็นร้างเป็นหม้ายในวันลูน บ่ดีเทียวทางไกล ออกเรือนไปค้าขายจักได้ทรัพย์สมบัติดังปรารถนา

ไสเจ้า อย่าทำการวิวาห์มงคล อย่าซื้อสิ่งของและนำสัตว์ ๒ เท้า ๔ เท้ามาเลี้ยง บ่ดี

ไสเสีย อย่าออกจากเรือนไปค้าขายทางไกล จักประสบอุบัติเหตุกลางทาง

ท้ายป้าว อย่าเดินทางทางน้ำ อย่าไปค้าขายทางเรือ หากำไรยาก ขาดทุนเร็ว ไปค้าขายทางบก ดี

ยี่เพียง การวิวาห์มงคลแต่งผัวแต่งเมีย การเอาคนเข้าบ้านเข้าเมือง การซื้อของเป็นต้นว่า แก้วแหวนเงินทอง ช้างมาวัวควาย สัตว์เลี้ยง ๒ เท้า ๔ เท้า ทุกสิ่งทุกอย่างดี การค้าขายมีกำไรดี จักกระทำการทุกอย่างในวันนี้ดีมาก

๓. วันฟ้าตีแส่งหรือฟ้าตี่แสง

วันฟ้าตี่แส่งนี้ใช้ดูวันสำหรับทำพิธีมงคลสมรส การสร้างบ้านใหม่ การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เปิดร้านค้าสำนักงานและโรงทำพิธีทุกชนิด วันนี้เชื่อกันว่าเป็นวันดีกว่าวันทั้งหลาย กล่าวคือ แม้วันอื่น เช่น วันเม็ง วันไท วันเก้ากอง ฯลฯ จะเป็นวันไม่ดี หากวันฟ้าตีแส่งดีแล้วก็จะชนะภัย ชนะความอัปมงคลทุกอย่าง หากวันฟ้าตีแสงไม่ดี วันอื่นจะดีเพียงใดก็พึงงดงานมงคลนั้นเสีย

วิธีหาวันฟ้าตีแส่ง

ด้วยการเอาจุลศักราชตั้งหารด้วย กำลังธาตุ ๑๐๘ เศษ ได้เท่าใด บวกด้วยเกณฑ์เดือน บวกด้วยติถีวันที่ต้องการทราบ คูณด้วยเบญจขันธ์ คือ ๕ ได้ผลลัพธ์ เอาวารเม็งทั้งหมด คือ ๗ ลบ แล้วหารด้วย ดาวนพเคราะห์ คือ ๙ เหลือเศษ คือเศษฟ้าตีแสงวันนั้น

คำทำนายวันฟ้าตีแส่ง

เศษ ๐ ๑ ๘ ไม่ดี แม้เป็นพระยาอินทาธิราชขึ้นทรงปราสาทก็จักวินาศฉิบหาย

เศษ ๓ ๗ ไม่ดีไฟจักไหม้หรือจักประสบอุบัติเหตุ เป็นกังวลอันตรายแก่ท้าวพระยา ผีเสื้อบ้านเสื้อเมือง

เศษ ๒ ๔ ๕ ๖ ดีนัก ขี้ไร้ปองกลายเป็นดี กระทำการอันใดจักสมฤทธีทุกอย่าง

๔. วันดีกระด้าง

แม่บทวันกระด้าง เป็นการคิดคำนวณสำเร็จรูปไว้แล้ว มี วันสูญไสย ปลอด วันดิถีทั้ง ๕ วันอมริสสโชค วันโลกาวินาศ วันไหม้ วันอุบาทว์ วันกาลกิณี ถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันอะไร ใช้แม่บทนั้นตลอดเดือน

แม่บทวันดี วันเสีย เดือนต่างๆ

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันอาทิตย์ ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	อาทิตย์	วันตุงดิน วันไหม้	ไม่ดี
ขึ้น ๒ ค่ำ	จันทร์	วันปลอด	ดี
ขึ้น ๓ ค่ำ	อังคาร	ไชยาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๔ ค่ำ	พุธ	อุบาทว์ ถูกสูญ ถูกไสย	ร้ายมาก
ขึ้น ๕ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปุณณาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๖ ค่ำ	ศุกร์	นันทาดิถี	ดี
ขึ้น ๗ ค่ำ	เสาร์	ตุงดิน ไหม้	ไม่ดี

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๘ ค่ำ	อาทิตย์	อุบาทว์ อมริสสโชค	ทั้งร้ายและดี
ขึ้น ๙ ค่ำ	จันทร์	ถูกไสย	ไม่ดี
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	อังคาร	โลกาวินาศ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	พุธ	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	พฤหัสบดี	อุบาทว์ กาลกิณี	ไม่ดี
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	ศุกร์	ถูกสูญ ถูกไสย	ไม่ดี
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	เสาร์	ริตตาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	อาทิตย์	อุบาทว์	ไม่ดี
แรม ๑ ค่ำ	จันทร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๒ ค่ำ	อังคาร	ปลอด	ดี
แรม ๓ ค่ำ	พุธ	อุบาทว์ โลกาวินาศ	ร้ายมาก
แรม ๔ ค่ำ	พฤหัสบดี	อุบาทว์ กาลกิณี อมริสสโชค	ร้ายแกมดี
แรม ๕ ค่ำ	ศุกร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๖ ค่ำ	เสาร์	มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๗ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกไสย	ไม่ดี
แรม ๘ ค่ำ	จันทร์	อุบาทว์ ถูกสูญ	ร้ายมาก
แรม ๙ ค่ำ	อังคาร	อมริสสโชค	ดีมาก
แรม ๑๐ ค่ำ	พุธ	มัจจุ ไหม้	ร้ายมาก
แรม ๑๑ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๑๒ ค่ำ	ศุกร์	ถูกไสย	ไม่ดี
แรม ๑๓ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
แรม ๑๔ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
แรม ๑๕ ค่ำ	จันทร์	อุบาทว์	ไม่ดี

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันจันทร์ ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	จันทร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๒ ค่ำ	อังคาร	กาลกิณี	ไม่ดี
ขึ้น ๓ ค่ำ	พุธ	ถูกไสย โลกาวินาศ	ร้ายมาก
ขึ้น ๔ ค่ำ	พฤหัสบดี	อุบาทว์ อมริสสโชค	ทั้งร้ายและดี
ขึ้น ๕ ค่ำ	ศุกร์	ถูกสูญ ถูกไสย	ร้ายมาก
ขึ้น ๖ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๗ ค่ำ	อาทิตย์	อุบาทว์	ไม่ดี
ขึ้น ๘ ค่ำ	จันทร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๙ ค่ำ	อังคาร	อมริสสโชค	ดีมาก
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	พุธ	ถูกไสย	ไม่ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	ศุกร์	ถูกไสย	ไม่ดี
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกไสย	ไม่ดี
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	จันทร์	ถูกสูญ อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๑ ค่ำ	อังคาร	กาลกิณี อมริสสโชค	ทั้งร้ายและดี
แรม ๒ ค่ำ	พุธ	ภัทราดิถี	ดีมาก
แรม ๓ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๔ ค่ำ	ศุกร์	ถูกไสย	ไม่ดี
แรม ๕ ค่ำ	เสาร์	อมริสสโชค	ดีมาก
แรม ๖ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๗ ค่ำ	จันทร์	ปลอด	ดี

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
แรม ๘ ค่ำ	อังคาร	ไชยดิถี	ดีมาก
แรม ๙ ค่ำ	พุธ	ไหม้	ไม่ดี
แรม ๑๐ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปุณณาดิถี	ดีมาก
แรม ๑๑ ค่ำ	ศุกร์	นันตาดิถี	ดีมาก
แรม ๑๒ ค่ำ	เสาร์	มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๑๓ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกสูญ ถูกไสย	ร้ายมาก
แรม ๑๔ ค่ำ	จันทร์	อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๑๕ ค่ำ	อังคาร	กาลกิณี	ไม่ดี

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันอังคาร ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	อังคาร	ปลอด	ดี ดีมาก
ขึ้น ๒ ค่ำ	พุธ	ภัทราดิถี อมริสสโชค	ร้ายมาก
ขึ้น ๓ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ ถูกไสย	ร้ายมาก
ขึ้น ๔ ค่ำ	ศุกร์	ถูกไสย กาลกิณี	ร้ายมาก ร้ายมาก
ขึ้น ๕ ค่ำ	เสาร์	ถูกไสย กาลกิณี	ร้ายมาก
ขึ้น ๖ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกไสย กาลกิณี	ดีมาก
ขึ้น ๗ ค่ำ	จันทร์	ถูกสูญ อุบาทว์	ไม่ดี
ขึ้น ๘ ค่ำ	อังคาร	ไชยาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๙ ค่ำ	พุธ	ไหม้	ดีมาก
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปุณณาดิถี	ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	ศุกร์	นันทาดถี	ร้ายมาก
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ร้ายมาก
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกสูญ ไสย กาลกิณี	ไม่ดี

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	จันทร์	ถูกไสย อุบาทว์	ดี
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	อังคาร	ถูกไสย	ไม่ดี
แรม ๑ ค่ำ	พุธ	ปลอด	ร้ายมาก
แรม ๒ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ	ดีมาก
แรม ๓ ค่ำ	ศุกร์	อุบาทว์ ไหม้	ร้ายมาก
แรม ๔ ค่ำ	เสาร์	ริตตาดิถี	ไม่ดี
แรม ๕ ค่ำ	อาทิตย์	สูญ กาลกิณี	ร้ายมาก
แรม ๖ ค่ำ	จันทร์	โลกาวินาศ	ไม่ดี
แรม ๗ ค่ำ	อังคาร	ถูกไสย มัจจุ	ร้ายมาก
แรม ๘ ค่ำ	พุธ	สูญ	ร้ายมาก
แรม ๙ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกไสย มัจจุ สูญ	ดี
แรม ๑๐ ค่ำ	ศุกร์	อุบาทว์ มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๑๑ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
แรม ๑๒ ค่ำ	อาทิตย์	กาลกิณี	ร้ายมาก
แรม ๑๓ ค่ำ	จันทร์	ปลอด	ร้ายมาก
แรม ๑๔ ค่ำ	อังคาร	อุบาทว์ มัจจุ	ร้ายมาก
แรม ๑๕ ค่ำ	พุธ	ถูกไสย ถูกสูญ	ไม่ดี

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันพุธ ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	พุธ	ปลอด	ดี
ขึ้น ๒ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๓ ค่ำ	ศุกร์	อุบาทว์ ไหม้ กาลกิณี	ร้ายมากๆ

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๔ ค่ำ	เสาร์	ริตตาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๕ ค่ำ	อาทิตย์	สูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๖ ค่ำ	จันทร์	โลกาวินาศ	ไม่ดี
ขึ้น ๗ ค่ำ	อังคาร	ถูกไสย ถูกสูญ	ร้ายมาก
ขึ้น ๘ ค่ำ	พุธ	ปลอด	ดี
ขึ้น ๙ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	ศุกร์	กาลกิณี	ไม่ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	อาทิตย์	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	จันทร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	อังคาร	ถูกไสย อุบาทว์	ร้ายมาก
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	พุธ	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๑ ค่ำ	พฤหัสบดี	ไสย	ไม่ดี
แรม ๒ ค่ำ	ศุกร์	กาลกิณี อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๓ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
แรม ๔ ค่ำ	อาทิตย์	โลกาวินาศ	ไม่ดี
แรม ๕ ค่ำ	จันทร์	ปลอด	ดี
แรม ๖ ค่ำ	อังคาร	ไหม้	ไม่ดี
แรม ๗ ค่ำ	พุธ	ภัทราดิถี	ดีมาก
แรม ๘ ค่ำ	พฤหัสบดี	ไสย โลกาวินาศ	ไม่ดี
แรม ๙ ค่ำ	ศุกร์	โลกาวินาศ กาลกิณี	ร้ายมาก
แรม ๑๐ ค่ำ	เสาร์	สูญ ไสย อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๑๑ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
แรม ๑๒ ค่ำ	จันทร์	มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๑๓ ค่ำ	อังคาร	ไชยาดิถี	ดีมาก
แรม ๑๔ ค่ำ	พุธ	สูญ	ไม่ดี
แรม ๑๕ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปุณณาดิถี	ดีที่สุด

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันพฤหัสบดี ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปลอด	ดี
ขึ้น ๒ ค่ำ	ศุกร์	อุบาทว์	ไม่ดี
ขึ้น ๓ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๔ ค่ำ	อาทิตย์	ลูกสูญ โลกาวินาศ	ร้ายที่สุด
ขึ้น ๕ ค่ำ	จันทร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๖ ค่ำ	อังคาร	ถูกไสย ไหม้ อุบาทว์	ร้ายมาก
ขึ้น ๗ ค่ำ	พุธ	ภัทราดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๘ ค่ำ	พฤหัสบดี	โลกาวินาศ	ไม่ดี
ขึ้น ๙ ค่ำ	ศุกร์	โลกาวินาศ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	จันทร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	อังคาร	ไชยาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	พุธ	ถูกสูญ กาลกิณี	ร้ายมาก
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปุณณาดิถี	ดีที่สุด
แรม ๑ ค่ำ	ศุกร์	อมริสสโชค นันตาดิถี	ดีที่สุด

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
แรม ๒ ค่ำ	เสาร์	มหาสูญ	ร้ายมาก
แรม ๓ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
แรม ๔ ค่ำ	จันทร์	ไหม้	ไม่ดี
แรม ๕ ค่ำ	อังคาร	ปลอด	ดี
แรม ๖ ค่ำ	พุธ	กาลกิณี	ไม่ดี
แรม ๗ ค่ำ	พฤหัสบดี	มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๘ ค่ำ	ศุกร์	ปลอด	ดี
แรม ๙ ค่ำ	เสาร์	ริตตาดิถี	ดีมาก
แรม ๑๐ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
แรม ๑๑ ค่ำ	จันทร์	มัจจุ ไหม้ ไสย	ร้ายที่สุด
แรม ๑๒ ค่ำ	อังคาร	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๑๓ ค่ำ	พุธ	อุบาทว์	ไม่ดี
แรม ๑๔ ค่ำ	พฤหัสบดี	กาลกิณี มัจจุ	ร้ายมาก
แรม ๑๕ ค่ำ	ศุกร์	กาลกิณี ปลอด	ร้ายแกมดี

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันศุกร์ ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	ศุกร์	อมริสสโชค	ดีที่สุด
ขึ้น ๒ ค่ำ	เสาร์	สูญ อุบาทว์	ร้ายมาก
ขึ้น ๓ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๔ ค่ำ	จันทร์	ไหม้ กาลกิณี	ร้ายมาก
ขึ้น ๕ ค่ำ	อังคาร	อุบาทว์	ไม่ดี
ขึ้น ๖ ค่ำ	พุธ	อุบาทว์	ไม่ดี

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๗ ค่ำ	พฤหัสบดี	สูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๘ ค่ำ	ศุกร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๙ ค่ำ	เสาร์	ริตตาดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	จันทร์	กาลกิณี	ไม่ดี
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	อังคาร	สูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	พุธ	อุบาทว์	ไม่ดี
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	ศุกร์	ปลอด	ดี
แรม ๑ ค่ำ	เสาร์	มหาสูญ โลกาวินาศ	ร้ายที่สุด
แรม ๒ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
แรม ๓ ค่ำ	จันทร์	ถูกไสย อมริสสโชค	ร้ายแกมดีดี
แรม ๔ ค่ำ	อังคาร	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๕ ค่ำ	พุธ	ปลอด	ดี
แรม ๖ ค่ำ	พฤหัสบดี	มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๗ ค่ำ	ศุกร์	สูญ	ไม่ดี
แรม ๘ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี
แรม ๙ ค่ำ	อาทิตย์	อุบาทว์	ร้าย
แรม ๑๐ ค่ำ	จันทร์	ถูกไสย กาลกิณี	ร้ายมาก
แรม ๑๑ ค่ำ	อังคาร	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๑๒ ค่ำ	พุธ	ภัทราดิถี	ดีมาก
แรม ๑๓ ค่ำ	พฤหัสบดี	มัจจุ	ไม่ดี
แรม ๑๔ ค่ำ	ศุกร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๑๕ ค่ำ	เสาร์	ปลอด	ดี

เดือนใดก็ตามถ้าขึ้น ๑ ค่ำ ตรงกับวันเสาร์ ใช้แม่บทต่อไปนี้

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
ขึ้น ๑ ค่ำ	เสาร์	อุบาทว์ โลกาวินาศ สูญ	ร้ายที่สุด
ขึ้น ๒ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๓ ค่ำ	จันทร์	ถูกไสย อมริสสโชค	ร้ายแกมดี
ขึ้น ๔ ค่ำ	อังคาร	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๕ ค่ำ	พุธ	อุบาทว์	ไม่ดี
ขึ้น ๖ ค่ำ	พฤหัสบดี	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๗ ค่ำ	ศุกร์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๘ ค่ำ	เสาร์	กาลกิณี สูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๙ ค่ำ	อาทิตย์	ปลอด	ดี
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	จันทร์	ไสย	ไม่ดี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	อังคาร	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	พุธ	ภัทราดิถี	ดีมาก
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	พฤหัสบดี	มัจจุ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	ศุกร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	เสาร์	กาลกิณี	ร้ายมาก
แรม ๑ ค่ำ	อาทิตย์	อุบาทว์	ไม่ดี
แรม ๒ ค่ำ	จันทร์	ถูกไสย	ไม่ดี
แรม ๓ ค่ำ	อังคาร	ไชยาดิถี	ดีมาก
แรม ๔ ค่ำ	พุธ	ถูกไสย อุบาทว์	ร้ายมาก
แรม ๕ ค่ำ	พฤหัสบดี	ปุณณาดิถี	ดีมาก
แรม ๖ ค่ำ	ศุกร์	ไสย นันทาดิถี	ร้ายแกมดี
แรม ๗ ค่ำ	เสาร์	ไหม้ กาลกิณี	ร้ายมาก

ขึ้น-แรม	ตรงกับวัน	ชื่อ วันดี วันเสีย	ดีหรือไม่ดี
แรม ๘ ค่ำ	อาทิตย์	อุบาทว์ อมริสสโชค	ร้ายแกมดี
แรม ๙ ค่ำ	จันทร์	สูญ	ไม่ดี
แรม ๑๐ ค่ำ	อังคาร	โลกาวินาศ	ร้ายมาก
แรม ๑๑ ค่ำ	พุธ	ไสย มัจจุ	ร้ายที่สุด
แรม ๑๒ ค่ำ	พฤหัสบดี	อุบาทว์	ไม่ดี
แรม ๑๓ ค่ำ	ศุกร์	ถูกสูญ	ไม่ดี
แรม ๑๔ ค่ำ	เสาร์	อมริสสโชค ริตตาดิถี	ดีที่สุด
แรม ๑๕ ค่ำ	อาทิตย์	มัจจุ	ไม่ดี

๕. ฤกษ์ ๒๗ ตัว

ฤกษ์ทุกฤกษ์ มีอิทธิพลแตกต่างกัน สามารถให้คุณทุกฤกษ์ แม้บางครั้งชื่อฤกษ์อาจจะดูเหมือนไม่ดี แต่สามารถนำไปใช้ได้ตามที่เราจะทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องใด เช่น

ฤกษ์ตัวที่ ๑, ๑๐, ๑๙ ชื่อ ทลิทโท ทวงหนี้ สู่ขอ กู้ยืม อุปสมบท เปิดร้าน

ฤกษ์ตัวที่ ๒, ๑๑, ๒๐ ชื่อ มหัทธโน งานมงคลทุกอย่าง งานหมั้น เดินทางไกล ขึ้นบ้านใหม่ ยกเสาเอก เปิดธนาคาร เปิดร้านใหม่

ฤกษ์ตัวที่ ๓, ๑๒, ๒๑ ชื่อ โจโร ปฏิบัติงานกะทันหัน จู่โจม ปราบปราม ฟ้องขับไล่

ฤกษ์ตัวที่ ๔, ๑๓, ๒๒ ชื่อ ภูมิปาโล งานมงคลต่างๆ แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ซื้อที่ดิน เพาะปลูกพืชผล

ฤกษ์ตัวที่ ๕, ๑๔, ๒๓ ชื่อ เทสสันถี เปิดร้านค้าของเบ็ดเตล็ด เสื้อผ้าอาภรณ์ ของสวยงาม ตกแต่งบ้าน โรงภาพยนตร์ ไนท์พลาซ่า

ฤกษ์ตัวที่ ๖, ๑๕, ๒๔ ชื่อ เทวี งานมงคลทุกอย่าง เข้าพบผู้ใหญ่ เพาะปลูกพืชผล

ฤกษ์ตัวที่ ๗, ๑๖, ๒๕ ชื่อ พิชฌฆาต์ เปิดป้านร้านค้าที่ต้องแข่งขันกัน เปิดป้ายพรรคการเมือง โรงพยาบาล โรงทหาร สถานีตำรวจ ยื่นประมูลของ ก่อสร้างเจดีย์ โบสถ์ ล้างอาถรรพ์

ฤกษ์ตัวที่ ๘, ๑๗, ๒๖ ชื่อ ราชา ฤกษ์มงคลต่างๆ เช่น สมรส ขึ้นบ้านใหม่ เดินทางไกล ไถหว่านพืชผล เข้าพบเจ้านาย ลาสิกขาบท

ฤกษ์ตัวที่ ๙, ๑๘, ๒๗ ชื่อ สมณะ เหมาะแก่งานศาสนา ทำขวัญนาค ก่อสร้างโบสถ์ วิหาร ยกช่อฟ้า ยกศาล พระภูมิ เรี่ยไร บอกบุญกุศล

รวมมี ๙ กลุ่มๆ ละ ๓ ตัว เป็น ๒๗ ตัว

๖. โยควันดีและไม่ดี

สิทธิโยค	ดี	ทำอะไรจะสำเร็จ
อุปัทวะโยค	ไม่ดี	จักเกิดอุบัติเหตุ
กาลกิณณีโยค	ไม่ดี	เป็นอัปมงคล
มรณโยค	ไม่ดี	จักตาย
อุตฺตมโยค	ดี	จักพรั่งพร้อมบริบูรณ์
ศุภโยค	ดี	ประกอบการมงคลดี
สาธุโยค	ดี	เป็นศิริมงคล

๗. วันราหูเกตุตก

ในวันใดก็ดีที่ราหูเกตุตกใส่สิ่งใดท่านห้ามไม่ให้ทำกิจกรรมกับสิ่งนั้นๆ

วันอาทิตย์ เกตุตกขุม (หลุม) อย่าขุดหลุมเสาบ้านเรือน อย่าขุดบ่อน้ำขุดดินทำสวน ขุดเหมือง และขุดดินเพื่อทำสิ่งอื่นๆ

วันจันทร์ เกตุตกหาง ห้ามเดินทางไปที่อื่น อย่าแผ้วถาง ถนนหนทางจะเป็นเหตุให้เดือดร้อน

วันอังคาร เกตุตกเตาไฟ อย่าทำเตาไฟ อย่าเผาไร่สวน อย่าเผาถ่าน ไม่ดี

วันพุธ เกตุตกบ้าน อย่าเข้าบ้านใหม่ อย่าสร้างบ้านใหม่ อย่าย้ายบ้านใหม่และขึ้นบ้านใหม่

วันพฤหัสบดี เกตุตกป่า อย่าเข้าป่า เข้าดง จะเกิดเหตุร้าย จะได้รับอันตราย

วันศุกร์ เกตุตกที่นอน	อย่าย้ายที่นอน อย่าทำที่นอน จะเกิดทุกข์ร้อน เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ถึงตาย
วันเสาร์ เกตุตกนา	อย่าแรกนาหว่านกล้า อย่าปลูกข้าว เกี่ยวข้าว ไม่ดี ไม่ได้ผล สัตว์มักรบกวนให้เสียหาย

๘. วันห้ามเดินทาง

นกปู่ติ๊ดจับไม้สีสุก	อยู่วันตก	วันอาทิตย์กับวันศุกร์ ห้ามไปทิศตะวันตก
บ่าจั๋นแบกเสา	ไปวันออก	วันจันทร์กับวันเสาร์ ห้ามไปทิศตะวันออก
บ่าปุ๊ดแบกไม้กาน	ขึ้นเหนือ	วันพุธกับวันอังคาร ห้ามไปทิศเหนือ
บ่าผัดขี่เรือ	ล่องใต้	วันพฤหัสบดี ห้ามไปทิศใต้

๙. วันม้วย

วันม้วย คือวันที่ทำอะไรไม่เจริญไม่ประสบความสำเร็จ เหมือนกับต้นไม้ที่เหี่ยวเฉาไม่สดชื่น โบราณเรียกว่า ม้วยมรณา คือ แห้งเหี่ยวใกล้จะตาย ถ้าหากวันนั้นม้วยอะไร จึงไม่ควรทำมงคลหรือประกอบการต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งนั้นในวันนั้น

วันม้วย เดือนขึ้น

ขึ้น ๑ ค่ำ	ม้วยบ้าน	บ่ดีตั้งบ้านเรือนใหม่
ขึ้น ๒ ค่ำ	ม้วยน้ำ	อย่าย้ายเหมือง ขุดสระทำฝาย กั้นน้ำเอาปลา
ขึ้น ๓ ค่ำ	ม้วยเรือน	อย่าแรกสร้างเอาไม้เรือน แพ้พ่อแม่
ขึ้น ๔ ค่ำ	ม้วยดิน	อย่าขุดน้ำบ่อ ผู้ไปก่อนมาก่น จักตาย
ขึ้น ๕ ค่ำ	ม้วยผีเสื้อ	ผียักษ์ ผีน้ำอย่าขุดบ่อเลี้ยงปลา ปางนำทำรางริน แรกนาไถนาปลูกข้าว
ขึ้น ๖ ค่ำ	ม้วยเข้า	อย่าเอาข้าใส่เย้ย อย่ามีงานเลี้ยง แขกอย่าปั้นหม้อ บ่ดี
ขึ้น ๗ ค่ำ	ม้วยท้าวพระยา	อย่าอุสสาราชาภิเษกท้าวพระยา จะเกิดวิวาทผิดเถี่ยงกัน
ขึ้น ๘ ค่ำ	ม้วยเสนาอามาตย์	อย่ารับสมบัติไร่นา อย่าเอาข้าวใส่เยีย อย่าไปหาเสนาอามาตย์
ขึ้น ๙ ค่ำ	ม้วยกล้วยอ้อย	อย่ายกเสาเอก อย่าไปค้า อย่าสู้คดีความไม่ชนะอย่าสืบชาตา และพุทธาภิเษก
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	ม้วยคนเถ้า	อย่ามีงานใหญ่ในบ้าน เกี่ยวกับคนสูงอายุ เช่นทำบุญสืบชาตา ย้ายคนป่วย

ขึ้น ๑๑ ค่ำ ม้วยบ่าวสาว อย่าสู่ขอหมั้นหมาย

ขึ้น ๑๒ ค่ำ ม้วยพ่อบ้าน แม่เรือน อย่าสร้างครอบครัว ลงอยู่ใหม่

ขึ้น ๑๓ ค่ำ ม้วยไร่นาสวน ไม่ควรเริ่มทำนา ทำสวน

ขึ้น ๑๔ ค่ำ ม้วยนักบวช อย่าบวชพระ ลงขนาน ยอเณร อย่าสึก อย่าทำที่อยู่พระพุทธรูป

ขึ้น ๑๕ ค่ำ ม้วยผีเสื้ออารักษ์ อย่าบูชาเลี้ยงผี ผีไม่กิน ผีกินป่วย ก็ไม่หาย อย่าตัดเสื้อผ้านุ่ง

วันม้วย เดือนแรม

แรม ๑ ค่ำ ม้วยข้าวแกง อย่าทำงานใหญ่หุงหาอาหาร จะวิวาทกัน อย่ากินข้าวใหม่

แรม ๒ ค่ำ ม้วยคนเถ้า อย่ามีงานใหญ่ในบ้าน เกี่ยวกับคนสูงอายุ เช่นทำบุญสืบชาตา ย้ายคนป่วย

แรม ๓ ค่ำ ม้วยขุนนาง อย่ารับสมบัติไร่นา อย่าเอาข้าวใส่เยีย อย่าไปหาเสนาอามาตย์

แรม ๔ ค่ำ ม้วยดิน อย่าขุดน้ำบ่อ ผู้ไปก่อนมาก่น จักตาย

แรม ๕ ค่ำ ม้วยไม้ อย่าตัดต้นไม้ใหญ่ ผู้ไปก่อนมาก่อน จักตาย

แรม ๖ ค่ำ ผู้หญิง อย่าให้ลูกสาวหลานสาว รับคนใช้ผู้หญิง

แรม ๗ ค่ำ ม้วยไฟ อย่าเผาไร่ ทำเตาไฟ จะเป็นคดีความ อย่าปลูกฝ้าย ใส่งา

แรม ๘ ค่ำ ม้วยบ่าวสาว อย่าสู่ขอหมั้นหมาย

แรม ๙ ค่ำ ม้วยอาจารย์ นักปราชญ์ อย่าเริ่มเรียนหนังสือ

แรม ๑๐ ค่ำ ม้วยน้ำ อย่าย้ายเหมือง ขุดสระทำฝาย กั้นน้ำเอาปลา

แรม ๑๑ ค่ำ ม้วยข้าวของเงินคำ อย่าให้ของแก่ท่าน อย่าซื้อของและรับของ จะเป็นโทษ

แรม ๑๒ ค่ำ ม้วยสัตว์ อย่านำสัตว์เข้าบ้าน

แรม ๑๓ ค่ำ ม้วยพ่อค้า ไม่ควรลงทุนไปค้าขายต่างถิ่น

แรม ๑๔ ค่ำ ม้วยนักบวช อย่าบวชพระ ลงขนาน ยอเณร อย่าสึก อย่าทำที่อยู่พระพุทธรูป

แรม ๑๕ ค่ำ ม้วยคนทั้งหลาย อย่าให้ลูกหลานย้ายไปสู่เรือน อายุไม่ยืน อย่ามีงานใหญ่ จะเกิดเหตุร้าย

๑๐. วันเรียกขวัญ (ขวัญจะมาหรือไม่มา)

เวลาทำพิธีเรียกขวัญคนป่วยนั้น คนล้านนาจะดูวันที่ขวัญมา จึงจะทำการเรียกขวัญและสู่ขวัญ หากวันใดขวัญไม่มาก็จะไม่ทำพิธีเรียกขวัญสู่ขวัญ แต่การทำพิธีเรียกขวัญอย่างอื่น เช่น เรียกขวัญลูกแก้ว แต่งงาน เสามงคล หรือขวัญสัตว์จะหาเพียงแต่วันดีที่เป็นมงคลเท่านั้น สำหรับวันที่ขวัญมาและไม่มา จะใช้กับการเรียกขวัญคนป่วยนั้น มีดังนี้

เดือนขึ้น ๔ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ, ๑๑ ค่ำ, ๑๒ ค่ำ และ ๑๓ ค่ำ เดือนขึ้น นอกจากนี้ขวัญไม่มา

เดือนแรม ๑ ค่ำ, ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๔ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ, ๘ ค่ำ เดือนแรม นอกจากนี้ขวัญไม่มา

๑๑. วันผีกินสัตว์

ขึ้น ๑ ค่ำ	ผีกินผี	ไม่ควรส่งผีส่งศพ
ขึ้น ๒ ค่ำ	ผีกินหมา	อย่านำมาเลี้ยง
ขึ้น ๓ ค่ำ	ผีกินไก่	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๔ ค่ำ	ผีกินหมู	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๕ ค่ำ	ผีกินหมา	อย่านำมาเลี้ยง
ขึ้น ๖ ค่ำ	ผีกินวัว	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๗ ค่ำ	ผีกินควาย	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๘ ค่ำ	ผีกินช้าง	อย่าซื้อมาเลี้ยง
ขึ้น ๙ ค่ำ	ผีกินม้า	อย่าซื้อมาเลี้ยง
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	ผีกินคน	อย่ารับคนใช้ อย่าเซ่นไหว้เลี้ยงผี
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	ผีกินผี	อย่าส่งผีส่งศพ
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	ผีกินไก่	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	ผีกินเป็ด	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	ผีกินหมู	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	ผีกินหมา	อย่านำมาเลี้ยง
แรม ๑ ค่ำ	ผีกินหมา	อย่านำมาเลี้ยง
แรม ๒ ค่ำ	ผีกินหมา	อย่านำมาเลี้ยง
แรม ๓ ค่ำ	ผีกินควาย	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
แรม ๔ ค่ำ	ผีกินช้าง	อย่าซื้อมาเลี้ยง

แรม ๕ ค่ำ	ผีกินม้า	อย่าซื้อมาเลี้ยง
แรม ๖ ค่ำ	ผีกินคน	อย่ารับคนใช้ อย่าเซ่นไหว้เลี้ยงผี
แรม ๗ ค่ำ	ผีกินไก่	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
แรม ๘ ค่ำ	ผีกินเป็ด	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
แรม ๙ ค่ำ	ผีกินหมู	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
แรม ๑๐ ค่ำ	ผีกินหมา	อย่านำมาเลี้ยง
แรม ๑๑ ค่ำ	ผีกินวัว	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
แรม ๑๒ ค่ำ	ผีกินควาย	อย่าซื้อมาเลี้ยงมากิน
แรม ๑๓ ค่ำ	ผีกินช้าง	อย่าซื้อมาเลี้ยง
แรม ๑๔ ค่ำ	ผีกินม้า	อย่าซื้อมาเลี้ยง
แรม ๑๕ ค่ำ	ผีกินผี	อย่าส่งผีส่งศพ

๑๒. วันปลูกพืช

วันอาทิตย์	ดี	ปลูกเอาหัว ดี
วันจันทร์	ดี	ปลูกเอาลำต้น ดี
วันอังคาร	ดี	ปลูกเอาใบ ดี
วันพุธ	ไม่ดี	ปลูกเอาดอก ดี
วันพฤหัสบดี	ดี	ปลูกเอากิ่งก้าน ดี
วันศุกร์	ดี	ปลูกเอาลูก ดี
วันเสาร์	ไม่ดี	ปลูกเอายอด ดี

๑๓. วันมหาโฉลก

คือ วันสำหรับดูประกอบการทำมงคล ถ้าถูกโฉลกวันดีย่อมเป็นเครื่องอุดหนุนให้วันนั้นเป็นวันมงคลดียิ่งขึ้น

วันมหาโฉลกทำมงคลเดือนขึ้น

เดือนใดก็ตาม	ขึ้น ๑ ค่ำ	หม้อซ้อนหม้อ	(ดี)
	ขึ้น ๒ ค่ำ	จุ่มปวกป้อก๋องหลัว	(ปานกลาง)
	ขึ้น ๓ ค่ำ	ก่ายขัวเข้าคุ้ม	(ดี)
	ขึ้น ๔ ค่ำ	ตี๋กลองอุ้มพระยา	(ดี)
	ขึ้น ๕ ค่ำ	ปลาเข้าส้อน	(ดี)
	ขึ้น ๖ ค่ำ	ได้ผ้าผ่อนผืนลาย	(ดี)
	ขึ้น ๗ ค่ำ	บ่ตายก็ป่วยใหญ่	(ร้ายมาก)
	ขึ้น ๘ ค่ำ	ไถ่นางมาเฝ้า	(ดี)
	ขึ้น ๙ ค่ำ	ข้าวล้นขื่อแวงหัก	(ดีมาก)
	ขึ้น ๑๐ ค่ำ	ตักเข้าตักออก	(ไม่ดี)
	ขึ้น ๑๑ ค่ำ	ปู่เฒ่าย้อมหงอกกินเมือง	(ดี)
	ขึ้น ๑๒ ค่ำ	ได้คำเหลืองเต็มไต้	(ดีมาก)
	ขึ้น ๑๓ ค่ำ	ไถ่ช้างแก้วมาโรง	(ดี)
	ขึ้น ๑๔ ค่ำ	ได้แหวนธำรงค์มาสุบสอด	(ดี)
	ขึ้น ๑๕ ค่ำ	ได้เจ้ายอดจอมฉัตร	(ดีมาก)

วันมหาโฉลกทำมงคลเดือนแรม

เดือนใดก็ตาม	แรม ๑ ค่ำ	บ่เป็นกิจจะ	(ไม่ดี)
	แรม ๒ ค่ำ	ปะหลายท้าว	(ดี)
	แรม ๓ ค่ำ	เอาง่าวมาเป็นเมีย	(ไม่ดี)
	แรม ๔ ค่ำ	เปี๋ยไหมยุ่ง	(ไม่ดี)
	แรม ๕ ค่ำ	น้ำถุ้งเดียวเต็มไห	(ดีมาก)
	แรม ๖ ค่ำ	ท่านลุกตี้ไกลมา	(สู่ดี)

แรม ๗ ค่ำ	ปู่หัวขาว	(ปานกลาง)
แรม ๘ ค่ำ	พ่อสาวแก๊นน้ำส้ม	(ไม่ดี)
แรม ๙ ค่ำ	สำเภาหล้มกลางหนอง	(ดี)
แรม ๑๐ ค่ำ	ตีกลองก๊ำพระ	(ดี)
แรม ๑๑ ค่ำ	ไชยชนะมั่งมูลมี	(ดีมาก)
แรม ๑๒ ค่ำ	เอาลูกเศรษฐีมาเป็นเพื่อน	(ดี)
แรม ๑๓ ค่ำ	เอาไม้เถื่อนมาเป็นมงคล	(ดี)
แรม ๑๔ ค่ำ	พระเตียวหนจุธาตุ	(ไม่ดี)
แรม ๑๕ ค่ำ	น้ำตกตาดทรายมูล	(ดี)

๑๔. วันหัวเรียงหมอน

เมื่อจะทำพิธีมงคลสมรส หรือจะอยู่กินกับเมียใหม่นั้น แม้ท่านจะหาฤกษ์ยามวัน เดือน ปี อย่างอื่นได้ดีแล้วก็ตาม แต่ท่านควรเลือกดูตำราวันหัวเรียงหมอนนี้อีก ต้องเลือกให้ได้ในวันหัวเรียงหมอน จึงจะอยู่ด้วยกันยืนยาวนานและราบรื่น ดังต่อไปนี้

เดือนใดก็ตาม ขึ้น ๒ ค่ำ ๗ ค่ำ ๑๐ ค่ำ ๑๑ ค่ำ ๑๒ ค่ำ ๑๓ ค่ำ เป็นวันหัวเรียงหมอน แต่งงานสมรสดีนักแล นอกนั้นไม่ดีอย่าทำเลย

เดือนใดก็ตาม แรม ๔ ค่ำ ๗ ค่ำ ๑๐ ค่ำ ๑๓ ค่ำ ๑๔ ค่ำ เป็นวันหัวเรียงหมอน แต่งงานสมรสดี นอกนั้นไม่ดีอย่าริทำเลยไม่ดีนักแล

๑๔. วันเสียประจำเดือน

คือเดือนใดที่ตรงกับวันเม็งที่ห้ามเรียกว่าวันเสียประจำเดือน แต่ละเดือนไป คือ

วันพละสัททา หรือวันเสียประจำเดือน

เกี๋ยง ห้า เก้า	ระวิ จันทัง	เสียอาทิตย์กับจันทร์
ยี่ หก สิบ	อังคารัง	เสียอังคารวันเดียว
สาม เจ็ด สิบเอ็ด	โสรีคุร	เสียเสาร์กับพฤหัส
สี่ แปด สิบสอง	สุโขพุธา	เสียศุกร์กับพุธ

๑๕. วันจม วันฟู

เป็นวันสำหรับดูประกอบการมงคล ถ้าหากแต่งงานขึ้นบ้านใหม่ และทำมงคลอื่นๆ ให้ใช้วันฟู แต่ถ้าแต่งงานบวชพระ ให้ใช้วันจม

เดือน	วันจม	วันฟู
เกี๋ยง	ศุกร์	เสาร์
ยี่	เสาร์	อังคาร
สาม	อาทิตย์	พุธ
สี่	จันทร์	พฤหัสบดี
ห้า	อังคาร	ศุกร์
หก	พุธ	เสาร์
เจ็ด	พฤหัสบดี	อาทิตย์
แปด	อาทิตย์	อังคาร
เก้า	จันทร์	พฤหัสบดี
สิบ	อังคาร	ศุกร์
สิบเอ็ด	พุธ	เสาร์
สิบสอง	พฤหัสบดี	อาทิตย์

๑๖. วันดิถีทั้ง ๕

วันนันทาดิถี

คือ ถ้าเดือนใดก็ตามที่ขึ้นหรือแรม ๑ ค่ำ ๖ ค่ำ ๑๑ ค่ำ ตรงกับวันศุกร์ ชื่อว่า วันนันทาดิถี

มีประวัติว่า มีหญิงคนหนึ่งเป็นมเหสีของพระราชา ต่อมาพระราชาทรงเบื่อหน่ายต่อนาง ทำให้นางเสียใจ จึงไปถามปุโรหิตโหรประจำราชสำนัก โหรจึงบอกวิธีแก่นางว่า ให้นางไปเอาเสื้อของพระราชากับของนางมาทำเป็นตุงตัวหนึ่ง แล้วนำไปถวายเป็นพุทธบูชาต่อพระพุทธรูปในวันนันทาดิถี นางก็ทำตาม ด้วยอานิสงส์ที่ได้ถวายตุงในวันนันทาดิถีนั้น จึงทำให้พระราชากลับมารักนางเหมือนเดิม โบราณอาจารย์จึงถือว่า วันนันทาดิถีเป็นวันมงคลดี ดังคำท่านท่านอธิบายเป็นโคลงไว้ว่า

นันทาควรก่อสร้าง ฆราวาส์
ทังพระวิหารศาลา ใหม่หม้า
ขุดสระรูปพุทธา ชินธาตุ มวลเหย่
การท่องเทียวทางค้า เสพเฝ้าภูบาล (*พระมหาราชครู*)

นันทาลุลาภล้วน วันดี
ยอยกมหาเถรชี ท่านเจ้า
สังฆราชสวามี อุปราช มวลเหย่
อภิเษกเจ้าเหง้า ตัดช่อ ตุงไชย (*พระครูอดุลสีลกิตติ์*)

วันภัทราดิถี

คือ ถ้าเดือนใดก็ตามที่ขึ้นหรือแรม ๒ ค่ำ ๗ ค่ำ ๑๒ ค่ำ ตรงกับวันพุธ ชื่อว่า วันภัทราดิถี

มีประวัติว่า ยังมีนายบ้านผู้หนึ่งจะสร้างบ้านจึงไปถามปุโรหิตว่าจะทำในวันไหนดี ปุโรหิตบอกว่าให้ทำในวันภัทราดิถี นายบ้านก็ทำตามนั้น ต่อมาไม่นานในวันหนึ่งพระราชาเสด็จออกจากพระนครไปทางนั้น เห็นนายบ้านสร้างเรือนใหม่สวยงามดี เมื่อเดินผ่านไปแล้วตอนเสด็จกลับผ่านบ้านหลังนั้นอีก บังเอิญฝนตกลงมา พระราชาไม่รู้ว่าจะเสด็จไปหลบฝน ณ ที่ใด จึงตรัสแก่เสนาอามาตย์ผู้ติดตามว่า เมื่อสักครู่นั้นที่ผ่านมาเห็นคนกำลังสร้างบ้านหลังหนึ่ง เราควรจะไปพักหลบฝน ณ ที่นั้น จึงเสด็จเข้าไปแล้วตรัสกับนายเจ้าของบ้านนั้นว่า เรามาพักอยู่บ้านหลังนี้จงเกิดเป็นมงคลแก่บ้านหลังนี้เถิด แล้วจึงพระราชทานเครื่องประดับที่ทำด้วยทองแก่เจ้าของบ้านเป็นอันมาก เหตุนั้นโบราณจารย์จึงถือว่าวันภัทราดิถีเป็นวันมงคลดี ดังคำท่านอธิบายเป็นโคลงว่า

ภัทราควรส่งได้ สารศรี
นำบ่าวสาวนารี ชื่นช้อย
สระสรงเกศเกศี สัพพะเครื่อง เคราเหย่
แหวนธัมรงค์นิ้วน้อย มาศม้าวขระโจมคำ *(พระมหาราชครู)*

ภัทราควรยกย้าย เคหา
สลักแต้มรูปา แต่งต้อง
แปงเรือนตัดไม้มา สร้างใหม่ ดีเหย่
แถมนามศักดิ์แล้วหย้อง วุฒิราชเรืองบาน *(พระครูอดุลสีลกิตติ์)*

วันไชยาดิถี

คือ ถ้าเดือนใดก็ตามที่ขึ้นหรือแรม ๓ ค่ำ ๘ ค่ำ ๑๓ ค่ำ ตรงกับวันอังคาร ชื่อว่า วันไชยาดิถี

มีประวัติว่า มีพระราชาองค์หนึ่งไปทำสงครามกับเมืองอื่น แต่ไม่ชนะจึงเสด็จกลับมา แล้วถามปุโรหิตหมอโหรประจำราชสำนัก โหรได้กราบทูลว่า ให้สร้างศาตราวุธ เครื่องใช้ในการรบทุกอย่างในวันไชยาดิถี รวมถึงสร้างกลองไชยเภรีหรือหุ้มกลองในวันนั้น แล้วให้ตีกลองไชยาเภรีนั้นในขณะไปรบเมืองอื่น แล้วจะสามารถชนะ เมืองเหล่านั้นจะเกรงกลัวอำนาจพ่ายแพ้ไป โบราณอาจารย์จึงกำหนดวันไชยาดิถีเป็นวันมงคลดังคำท่านอธิบายเป็นโคลงว่า

ไชยารังแรกสร้าง อาวุธา
ยกพวกพลโยธา ปราบด้าว
เรียนคุณศาตรสิปปา จบเพศ มวลเหย่
เดชรามลือย้าว ผาบเผี้ยนศัตรู *(พระมหาราชครู)*

ไชยาควรแรกสร้าง แปงเมือง
ตกแต่งอาวุธเรือง รบข้า (ฆ่า)
เลี้ยงพวกริพลเนือง ฤทธิ์เดช มีเหย่
จาคำเมืองแกล้วกล้า ต่อท้าสงคราม *(พระครูอดุลสีลกิตติ์)*

วันริตตาดิถี

คือ ถ้าเดือนใดก็ตามที่ขึ้นหรือแรม ๔ ค่ำ ๙ ค่ำ ๑๔ ค่ำ ตรงกับวันเสาร์ ชื่อว่า วันริตตาดิถี

มีประวัติว่า มีเสนาผู้หนึ่งไปเข้าเฝ้าพระราชาทุกวัน แต่ไม่ได้รับความดีความชอบอะไร ไม่ได้รับความสนใจ จึงคิดว่าตนเองก็ได้ทำความดีเข้าเฝ้าพระราชาเหมือนคนอื่น แต่ทำไมจึงไม่ได้ผลตอบแทน จึงไปถามปุโรหิตว่าควรทำเช่นใด ปุโรหิตจึงบอกว่า เมื่อถึงวันริตตาดิถี ให้อาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาด ลูบไล้กระแจะจันทร์ประทิ่นกลิ่นหอมแล้วจึงเข้าเฝ้าพระราชา เสนาผู้นั้นจึงได้ทำตามทุกประการ เมื่อเข้าเฝ้าพระราชาจึงคิดได้ว่า เสนาผู้นี้มาเฝ้าเราอยู่ตลอด แต่เราก็ไม่ได้ปูนบำเหน็จรางวัลอะไรให้เลย พระราชาจึงพระราชทานเสื้อผ้าอย่างดี และผ้าโพกศรีษะและแหวนที่มีค่ามากให้แก่เสนาผู้นั้น เสนาผู้นั้นจึงตอบแทนปุโรหิตด้วยข้าวของเป็นอันมาก โบราณจารย์จึงกำหนดวันริตตาดิถีเป็นวันมงคลดี ดังคำท่านอธิบายเป็นโคลงว่า

ริตตาสวนไร่สร้าง ทำนา
ควรปลูกฝังพิชชา ลูกล้วน
สัพพะหมู่ผลา เงยงอก งามเหย่
ก็เที่ยงสมฤทธิ์ถ้วน พร่ำพร้อมทุกประการ *(พระมหาราชครู)*

ริตตาควรปราบเผี้ยว หนทาง
แสนสิ่งแก้วแหวนดาง ขอดไว้
คัลเจ้าหมู่ขุนนาง อามาตย์ ดีเหย่
สู่ขวัญมาพร้อมใกล้ นุ่งผ้าตัดผม *(พระครูอดุลสีลกิตติ์)*

วันปุณณาดิถี

คือ (เดือนใดก็ตามที่ขึ้นหรือแรม ๕ ค่ำ ๑๐ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ตรงกับวันพฤหัสบดี ชื่อว่า วันปุณณาดิถี)

มีประวัติว่า มีเมืองหนึ่งเกิดอาเพศ ทำให้ผู้คนหนีหายไป ทิ้งเมืองให้ร้าง พระราชาจึงถามปุโรหิตว่า ทำไมบ้านเมืองถึงเสื่อมถอย ผู้คนก็หนีจากไปเป็นเพราะอะไร ปุโรหิตจึงทูลแนะนำให้พระราชาย้ายเมืองไปอยู่ที่ใหม่ สร้างเมืองใหม่ เปลี่ยนชื่อเมืองเสียใหม่ แล้วเข้าไปอยู่ใหม่ในวันปุณณาดิถี พระราชาก็ทรงทำตาม บ้านเมืองจึงเจริญรุ่งเรืองมั่งคั่งด้วยทรัพย์สมบัติ ผู้คนทั้งหลายมั่งมีศรีสุข โบราณจารย์จึงกำหนดให้วันปุณณาดิถีเป็นวันมงคลดี ดังคำอธิบายเป็นโคลงว่า

ปุณณานำเข้าถอก เต็มฉาง
ถงใหม่หยิบเงินวาง เที่ยงเท้า
ทาสาไถ่นงค์นาง แต่โคตร มาเหย่
ควรแก่สังฆเจ้า ก่อสร้างเรียนธรรม *(พระมหาราชครู)*

ปุณณาริรั่งสร้าง เวียงวัง
แถมเตื่อมยศนามัง ใหม่หม้า
ปราการที่หลุพัง แรกก่อ ดีเหย่
เรียนเวทมนต์เข้มกล้า ร่ำรู้ จบถอง *(พระครูอดุลสีลกิตติ์)*

๑๗. วันอมริสสโชค วันไชยโชค วันสิทธิโชค วันมหาสิทธิโชค วันราชาโชค

วันอาทิตย์	ขึ้นหรือแรม ๘ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๘ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๑๑ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๑๔ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๖ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค
วันจันทร์	ขึ้นหรือแรม ๓ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๓ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๕ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๑๒ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๓ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค

วันอังคาร	ขึ้นหรือแรม ๙ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๑๑ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๑๔ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๑๓ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๙ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค
วันพุธ	ขึ้นหรือแรม ๒ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๗ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๑๐ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๔ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๖ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค

วันพฤหัสบดี	ขึ้นหรือแรม ๔ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๔ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๙ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๗ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๑๐ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค
วันศุกร์	ขึ้นหรือแรม ๑ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๑ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๑๑ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๑๐ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๑ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค

วันเสาร์	ขึ้นหรือแรม ๕ ค่ำ	เป็นวันอมริสสโชค วันโชคดี
	ขึ้นหรือแรม ๑๑ ค่ำ	เป็นวันไชยโชค วันมีชัย
	ขึ้นหรือแรม ๔ ค่ำ	เป็นวันสิทธิโชค วันโชคใหญ่
	ขึ้นหรือแรม ๑๕ ค่ำ	เป็นวันมหาสิทธิโชค วันโชคหลวงมหาวัน
	ขึ้นหรือแรม ๕ ค่ำ	เป็นวันราชาโชค วันพระยาโชค

๑๘. วันธงชัย วันอธิบดี วันอุบาทว์ วันโลกาวินาศ

ถ้าจะหา**ธงชัย** ให้ตั้งจุลศักราชของปีที่จะหาลง เอา ๑๐ คูณ ได้เท่าใด เอา ๓ บวก ลัพธ์เป็นเกณฑ์ แล้วตั้งเกณฑ์ลง ๕ ฐาน คือ วัน ยาม ฤกษ์ ราศี ดิถี

ฐานวันเอา ๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	วันธงชัย
ฐานยามเอา ๘ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ยามธงชัย
ฐานฤกษ์เอา ๒๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ฤกษ์ธงชัย
ฐานราศีเอา ๑๒ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ราศีธงชัย
ฐานดิถีเอา ๓๐ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ดิถีธงชัย

วันธงชัยเป็นวันที่ดี เมื่อประกอบกับวันดีอื่นๆ เปรียบเหมือนผู้นำกองทัพ มีธงแห่งชัยชนะเป็นเครื่องหมาย ทำให้วันดีอื่นๆ ดีที่สุด

ถ้าจะหา**อธิบดี** ให้ตั้งจุลศักราชของปีที่จะหาลง เอา ๔๙๘ หาร เศษเท่าใดตั้งลงเป็น ๕ ฐาน

ฐานวันเอา ๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	วันอธิบดี
ฐานยามเอา ๘ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ยามอธิบดี
ฐานฤกษ์เอา ๒๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ฤกษ์อธิบดี
ฐานราศีเอา ๑๒ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ราศีอธิบดี
ฐานดิถีเอา ๓๐ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ดิถีอธิบดี

วันอธิบดีเป็นวันที่เดชานุภาพด้วยความเป็นใหญ่สามารถช่วยปกป้องคุ้มภัยอันตรายสิ่งร้ายๆ ทั้งปวง

ถ้าจะหา**อุบาทว์** ให้ตั้งจุลศักราชของปีที่จะหาลง เอา ๑๐ คูณได้เท่าใดเอา ๒ บวก ลัพธ์เป็นเกณฑ์ แล้วตั้งเกณฑ์ลงเป็น ๕ ฐาน

ฐานวันเอา ๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	วันอุบาทว์
ฐานยามเอา ๘ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ยามอุบาทว์
ฐานฤกษ์เอา ๒๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ฤกษ์อุบาทว์
ฐานราศีเอา ๑๒ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ราศีอุบาทว์
ฐานดิถีเอา ๓๐ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ดิถีอุบาทว์

วันอุบาทว์เป็นวันที่จะนำมาซึ่งอุปัทวเหตุเพศภัย สิ่งร้ายๆ ทั้งปวงจะเกิดขึ้น

ถ้าจะหา**โลกาวินาศ** ให้ตั้งจุลศักราชของปีที่จะหาลง เอา ๑๑๒๐ บวก ลัพธ์เท่าใดตั้งเป็น ๕ ฐาน

ฐานวันเอา ๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	วันโลกาวินาศ
ฐานยามเอา ๘ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ยามโลกาวินาศ
ฐานฤกษ์เอา ๒๗ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ฤกษ์โลกาวินาศ
ฐานราศีเอา ๑๒ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ราศีโลกาวินาศ
ฐานดิถีเอา ๓๐ หาร	เศษเท่าใดเป็น	ดิถีโลกาวินาศ

วันโลกาวินาศ เป็นวันที่ไม่ดีจะทำอะไรก็ไม่เจริญ ไม่ก้าวหน้า

ถ้าหารแล้วเศษเป็น ๐ (หารได้ลงตัว) ก็ให้ยึดจำนวนที่เป็นตัวหารเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น ถ้าหารเกณฑ์ธงชัยของวันได้ลงตัว ก็ถือว่าวันธงชัยเป็น ๗ **ยกเว้น** ราศี ให้คงเป็น ๐ เพราะในทางโหราศาสตร์ไทย ราศีที่ ๑๒ ตรงกับราศีที่ ๐ พอดี คือราศีเมษ

๑๙. วันนุ่งผ้าใหม่ ดำหัว ตัดผม ตัดเล็บ

วันนุ่งผ้าใหม่

วันอาทิตย์	ดี	จะมีชัยชนะแก่ศัตรู
วันจันทร์	ดี	เป็นเสน่ห์มหานิยม
วันอังคาร	ไม่ดี	จะเกิดทุกข์
วันพุธ	ดี	จะอยู่เย็นเป็นสุข
วันพฤหัสบดี	ดี	จะมีปัญญา
วันศุกร์	ดี	จะได้คู่ครอง
วันเสาร์	ไม่ดี	จะมีคนคิดปองร้าย

วันดำหัวผินหน้าไปทิศ

วันอาทิตย์ *ผินหน้าไปทิศพายัพ* เอาดอกบัวหรือดอกไม้ขาว ๓ ดอก บูชาเทวดาบอกให้ท่าน รู้ขอเอาโชคลาภ เอาน้ำส้มป่อยตบกระหม่อม ๓ ที พระยาปเสนทิโกศล ดำหัววันนี้ชนะข้าศึก ศัตรูพ่ายแพ้ไป

วันจันทร์ *ผินหน้าไปทิศบรพา* เอาดอกไม้ขาวบูชาเทวดา เจ้าสุทธนูดำหัววันนี้ได้นางจิรประภาเป็นเมีย

วันอังคาร *ผินหน้าไปทิศอาคเนย์* เอาดอกอัญชัญ ๘ ดอก บูชาเทวดา ถ้าไม่มีให้เอาดอกไม้เขียว อันนี้ควายทรพีไปขวิดต้นส้มป่อยหล่นใส่หัว จึงชนะพ่อตนได้เป็นพระยา

วันพุธ *ผินหน้าไปทิศทักษิณ* เอาดอกไม้เหลืองบูชาเทวดา นางสภัทรา ดำหัววันนี้ได้เป็นนางพระยา

วันพฤหัสบดี *ผินหน้าไปทิศหรดี* เอาดอกไม้หอมบูชา พระยากุสราช ดำหัววันนี้ได้นางปภาวดีเป็นมเหสี

วันศุกร์ *ผินหน้าไปทิศอุดร* เอาดอกไม้เหลืองบูชาเทวดา กลืนเม็ดส้มป่อย ๗ เม็ด เจ้าสุธนดำหัววันนี้ได้นางมโนราเป็นเมีย

วันเสาร์ *ผินหน้าไปทิศหรดี* เอาดอกไม้หอมบูชาเทวดา พระฤาษีดำหัววันนี้ได้เสวยเมือง

วันตัดผม

วันอาทิตย์	ตัดผมดี	อายุจะยืน
วันจันทร์	ตัดผมไม่ดี	อายุจะสั้น
วันอังคาร	ตัดผมไม่ดี	จะเสียฤทธิ์เดชกำลัง
วันพุธ	ตัดผมไม่ดี	จะเสียผิวพรรณ ศรีวรรณะ
วันพฤหัส	ตัดผมดี	คนรักคนชอบ เป็นเสน่ห์
วันศุกร์	ตัดผมดี	มีศรี ผิวพรรณดีงดงาม
วันเสาร์	ตัดผมดี	มีเดชฤทธิ์ มีกำลังอานุภาพ

วันตัดเล็บ

วันอาทิตย์	ดี	อายุจะยืน
วันจันทร์	ดี	จะมีลาภ ผู้หญิงรักผู้หญิงชอบ
วันอังคาร	ไม่ดี	จักมีพยาธิ์ พ่ายแพ้ศรัตรู
วันพุธ	ดี	จักมีฤทธิ์เดช กำลัง
วันพฤหัส	ไม่ดี	ท่านจะเกลียดชัง
วันศุกร์	ดี	อายุมั่นขวัญยืน อยู่สวัสดี
วันเสาร์	ไม่ดี	อยู่ไม่วุฒิ เจริญใจ

๒๐.วันหัวเข้า หัวออก

วันหัวเข้า ดี ซื้อสัตว์ซื้อของเข้าร้าน รับคนใช้ เข้าอยู่หอพักหรือบ้านเช่าใหม่ เข้าตั้งบ้านเมือง วัดวาอาราม เวลาบูชาเทียนรับโชคสืบชาตาให้ได้วันหัวเข้า ดี

วันหัวออก ดี ส่งสินค้า ส่งบ่าวสาว ยกทัพไปรบ ออกไปเจรจาคดีความ ออกบ้านไปแสวงโชคติดต่อค้าขาย จุดเทียนสะเดาะห์เคราะห์ จุดเทียนแคล้วคลาดอุบาทว์เภทภัยอันตราย ให้ได้วันหัวออก ดี

เดือนเกี๋ยง	วันเสาร์	วันหัวเข้า
	วันอาทิตย์	วันหัวออก
เดือนยี่	วันศุกร์	วันหัวเข้า
	วันเสาร์	วันหัวออก
เดือนสาม	วันพฤหัสบดี	วันหัวเข้า
	วันศุกร์	วันหัวออก
เดือนสี่	วันพุธ	วันหัวเข้า
	วันพฤหัสบดี	วันหัวออก
เดือนห้า	วันอังคาร	วันหัวเข้า
	วันพุธ	วันหัวออก
เดือนหก	วันจันทร์	วันหัวเข้า
	วันอังคาร	วันหัวออก
เดือนเจ็ด	วันอาทิตย์	วันหัวเข้า
	วันจันทร์	วันหัวออก
เดือนแปด	วันพฤหัสบดี	วันหัวเข้า
	วันศุกร์	วันหัวออก
เดือนเก้า	วันพุธ	วันหัวเข้า
	วันพฤหัสบดี	วันหัวออก
เดือนสิบ	วันอังคาร	วันหัวเข้า
	วันพุธ	วันหัวออก
เดือนสิบเอ็ด	วันจันทร์	วันหัวเข้า
	วันอังคาร	วันหัวออก
เดือนสิบสอง	วันอาทิตย์	วันหัวเข้า
	วันจันทร์	วันหัวออก

133.5
ว429
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
เชียงใหม่

วันดีพิเศษที่คนโบราณเชื่อถือไปตามระบบ

๑. ระบบวันไท

วันเจี้ยสี่ตา

วันเจี้ยสี่ตา	คือ	วัน มะโล เจโต เป้กสง้า กาเม
มะโล	คือ	วันเมืองเล้า เอาผ้าแดงมาห่ม
โตเจ	คือ	วันเต่าไจ้ หล้มทึงกอ
เป้กสง้า	คือ	วันเป้กสง้า หลอผู้เดียว
กาเม	คือ	วันก่าเม็ด ผีป่าช้าจะถามหา

ทั้ง ๔ วันนี้ ห้ามทำการใหญ่ใดๆ ทั้งสิ้น

วันเป็นมังคะละ

วันกาบสัน	ทำคอกสัตว์ดี
วันก่าเหม้า	ทำชานบ้านดี
วันร้วงเล้า	ทำนากดี
วันเมืองไค้	ปลูกผักดี
วันเต่ายี	ปลูกหมากดี
วันกดสี	สร้างเรือนดี
วันกดยี	แต่งเครื่องอาวุธดี
วันกดสง้า	ทำครกสากดี
วันดับไค้	ทอหูกดี
วันร้วงเหม้า	ถางสวนไร่นา เข้าอยู่บ้านใหม่ดี
วันกดไจ้	เอาเมียใหม่ดี
วันกาบสง้า	ทำเหมืองฝายดี
วันรวายสัน	สร้างเวียงใหม่ดี

๒. ระบบเดือน

เดือนแผ่นดินไหว

เดือน เจ็ด	ข้าศึกจักมาแต่ไม่ชนะเราที่อยู่กับเมืองได้
เดือน แปด	ผลไม้ทุกชนิดจะให้ผลมาก
เดือน เก้า	จะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้หญิงที่มีครรภ์
เดือน สิบ	เจ้าเมืองจักตาย ชาวเมืองจะเดือดร้อน ตายเป็นโรคภัย
เดือน สิบเอ็ด	คนยากจนจะลำบากกว่าเก่า
เดือน สิบสอง	พระสงฆ์ นักบวชจะเดือดร้อน เป็นอันตราย
เดือน เกี๋ยง	ขุนนางผู้ใหญ่ จะเดือดร้อน เป็นอันตราย

๓. ระบบเดือนกับวันไท

คือ ระบบที่กำหนดให้ระบบไท ในเดือนนั้นๆ เป็นวันดีและไม่ดีตายตัว เป็นเดือนไป บางครั้งใช้แม่วันไท บางครั้งใช้ลูกวันไท

วันผีเสื้อหดประจำเดือน

เดือนเกี๋ยง	ได้ลูกวันไทชื่อ	ยี
เดือนยี่	ได้ลูกวันไทชื่อ	เหม้า
เดือนสาม	ได้ลูกวันไทชื่อ	ไจ้
เดือนสี่	ได้ลูกวันไทชื่อ	เป้า
เดือนห้า	ได้ลูกวันไทชื่อ	เร้า
เดือนหก	ได้ลูกวันไทชื่อ	สี
เดือนเจ็ด	ได้ลูกวันไทชื่อ	ไส้

เดือนแปด	ได้ลูกวันไทชื่อ	สี
เดือนเก้า	ได้ลูกวันไทชื่อ	เร้า
เดือนสิบ	ได้ลูกวันไทชื่อ	ยี
เดือนสิบเอ็ด	ได้ลูกวันไทชื่อ	เส็ด
เดือนสิบสอง	ได้ลูกวันไทชื่อ	ไค้

วันผีเสื้อหดจะทำการบุเบิกที่อาถรรพ์ (ขึด) ทำให้ตรงกับวันที่กำหนดจะไม่ถูกขึด เพราะเป็นวันชนะขึด ชนะภัย

วันดีประจำเดือน ตามวันไท

เดือนเกี๋ยง	วันเหม้า
เดือนยี่	วันเป้า วันเหม้า
เดือนสาม	วันไจ้ วันเป้า
เดือนสี่	วันไจ้ วันเล้า วันเส็ด วันไค้
เดือนห้า	วันไจ้ วันเป้า วันเหม้า วันไส้
เดือนหก	วันสี วันไส้
เดือนเจ็ด	วันสง้า วันเม็ด
เดือนแปด	วันเป้า วันสัน วันเส็ด
เดือนเก้า	วันเป้า วันสัน วันไค้
เดือนสิบ	วันไจ้ วันเหม้า วันไค้
เดือนสิบเอ็ด	วันไจ้ วันเป้า วันเหม้า
เดือนสิบสอง	วันสี วันไค้

ถ้าวันดีตามวันไทนี้ ประกอบกับวันดีอื่นๆ จะยิ่งทำให้วันดีนั้นมีพลังอำนาจเป็น ๓ เท่า

วันมอดไม่กินไม้ ไทลื้อว่าวันป่วยมอด ลาวว่าวันง้วนมอด

คือวันที่ตัดไม้ในวันนั้นจะไม่มากัดไม้ได้แก่วัน

เดือนเกี๋ยง,เดือนเจ็ด	ได้วันไท	กดสง้า-ร้วงเม็ด
เดือนยี่, เดือนแปด	ได้วันไท	กดสัน-ร้วงเล้า
เดือนสาม, เดือนเก้า	ได้วันไท	กดเส็ด-ร้วงไค้
เดือนสี่, เดือนสิบ	ได้วันไท	กดไจ้-ร้วงเป้า
เดือนห้า, เดือนสิบเอ็ด	ได้วันไท	กดยี-ร้วงเหม้า
เดือนหก, เดือนสิบสอง	ได้วันไท	กดสี-ร้วงไส้

บางครั้งใช้เฉพาะตัวลูกข้างหลัง เช่น วันหนูหลับตา วันปลูกพืชหนูไม่กิน

วันหนูหลับตา

เดือนเกี๋ยง	- วันไค้	เดือนยี่	- วันสง้า
เดือนสาม	- วันยี, วันเหม้า	เดือนสี่	- วันเล้า
เดือนห้า	- วันเส็ด	เดือนหก	- วันเหม้า, วันสง้า
เดือนเจ็ด	- วันเป้า, วันไค้	เดือนแปด	- วันยี
เดือนเก้า	- วันไจ้, วันไค้	เดือนสิบ	- วันเส็ด
เดือนสิบเอ็ด	- วันไค้	เดือนสิบสอง	- วันไจ้

จะปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ หนูจะไม่กัด

๔. ระบบเดือนกับ ขึ้น แรม และวันเม็ง

วันหล่มหลวง

เดือนเกี๋ยง	ขึ้น ๑ ค่ำ	ตรงกับวันอาทิตย์
เดือนยี่	ขึ้น ๒ ค่ำ	ตรงกับวันจันทร์
เดือนสาม	ขึ้น ๓ ค่ำ	ตรงกับวันอังคาร
เดือนสี่	ขึ้น ๔ ค่ำ	ตรงกับวันพุธ
เดือนห้า	ขึ้น ๕ ค่ำ	ตรงกับวันพฤหัสบดี
เดือนหก	ขึ้น ๖ ค่ำ	ตรงกับวันศุกร์
เดือนเจ็ด	ขึ้น ๗ ค่ำ	ตรงกับวันเสาร์
เดือนแปด	ขึ้น ๘ ค่ำ	ตรงกับวันอาทิตย์
เดือนเก้า	ขึ้น ๙ ค่ำ	ตรงกับวันจันทร์
เดือนสิบ	ขึ้น ๑๐ ค่ำ	ตรงกับวันอังคาร
เดือนสิบเอ็ด	ขึ้น ๑๑ ค่ำ	ตรงกับวันพุธ
เดือนสิบสอง	ขึ้น ๑๒ ค่ำ	ตรงกับวันพฤหัสบดี

เป็นวันหล่มหลวง ไม่ควรทำการมงคล แม้นมีความจำเป็นที่จะต้องทำในวันนั้น ให้ดูยามชนะวัน ประกอบด้วย ให้ทำในช่วงยามชนะวัน

๕. ระบบวันเม็ง

วันเม็งคือวันของชาวมอญ ได้แก่ วันทั้ง ๗ ในรอบสัปดาห์ ได้แก่ วันอาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์ บางครั้งปนกับคำบาลี บางครั้งเอาเลขแทนวัน คือ วัน ๑ ได้แก่วันอาทิตย์ วัน ๗ ได้แก่ วันเสาร์ ซึ่งบางครั้งบอกแต่วันโดยใช้เลขแทน เช่น

วันให้ของ ตามระบบวันเม็ง

วันอาทิตย์	ให้ของแก่ท่าน	เราได้คืน ๑๐ ส่วน
วันจันทร์	ให้ของแก่ท่าน	แม่นหลั่งไหลมา ดั่งน้ำมหาสมุทร์ก็หมด
วันอาคาร	ให้ของแก่ท่าน	มีเท่าใดก็เลี้ยง
วันพุธ	ให้ของแก่ท่าน	เราได้แสนเท่า
วันพฤหัส	ให้ของแก่ท่าน	ไม่ดี
วันศุกร์	ให้ของแก่ท่าน	ดี แม้นว่าเอาของท่านก็ดี
วันเสาร์	ให้ก็ดี	เอาก็ดีแล

วันดำหัว (สระผม) และวันตัดเล็บ ตัดผม

วันอาทิตย์ สระผมตอนใกล้เที่ยงดี ผินหน้าไปทางทิศตะวันออก ตัดผมดี ตัดเล็บไม่ดี

วันจันทร์ สระผมไม่ดี มักเสียของรัก ตัดผมก็ไม่ดี ตัดเล็บดี มีศรีแล

วันอังคาร สระผมตอนเย็นดี ผินหน้าไปทางทิศใต้ ตัดผมดี ตัดเล็บไม่ดี

วันพุธ สระผมไม่ดี เสียฤทธิ์เดช ตัดผมก็ไม่ดี ตัดเล็บดี

วันพฤหัสบดี สระผมยามเที่ยงดี ผินหน้าไปทางหนเหนือ จักได้ลาภ ตัดผมดี ตักเล็บไม่ดี

วันศุกร์ สระผมยามเย็นดี ผินหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ จักได้ลาภ ตัดผมดี ตัดเล็บดี

วันเสาร์ สระผมยามบ่ายดี ผินหน้าไปทางทิศใต้
จักได้ลาภ ตัดผมดี ตัดเล็บไม่ดีแล

ตำรานี้ให้ดูควบคู่กับเดือนดำหัว เมื่อดูว่าวันขึ้นกี่ค่ำในเดือนนั้นๆ แล้ว ก็ให้เทียบเคียงกับวันต่างๆ ในรอบสัปดาห์อีก เพื่อให้เป็นสิริมงคลจริงๆ

ศรี กาลกิลณี จังไร อยู่

วันอาทิตย์ *ศรีอยู่ลิ้น กาลกิณณีอยู่อก จังไรอยู่สะดือ*

ให้ดำหัวโดยผินหน้าไปทิศพายัพเอาน้ำส้มป่อยทาลิ้น ผู้หญิงจะรักตลอดไป เอาดอกไม้บูชาพระพุทธรูปทิศนั้นจะโชคลาภเงินทอง

วันจันทร์ *ศรีอยู่หน้าผาก กาลกิณณีอยู่นม จังไรอยู่หัวแม่มือ*

ให้ดำหัวโดยผินหน้าไปทิศบูรพา เอาน้ำส้มป่อยทาปาก จักได้ของขาว อีกนัย ๑ ผินหน้าไปทิศอาคเนย์ กลืนเม็ดส้มป่อยเมื่อดำหัว จะเป็นที่รักแก่คนทั้งหลายแล

วันอังคาร *ศรีอยู่จมูก กาลกิณณีอยู่ปาก จังไรอยู่บ่า*

ให้ดำหัวโดยผินหน้าไปทิศปัจจิมเอาน้ำส้มป่อยทาจมูก ลูบบ่า หายพยาธิ์ อีกนัย ๑ ผินหน้าไปทิศบูรพา เอาดอกไม้บูชาพระพุทธรูป จะมีชัยแก่ศัตรู

วันพุธ *ศรีอยู่หน้าผาก กาลกิณณีอยู่ปาก จังไรอยู่หลัง*

ให้ดำหัวโดยผินหน้าไปทิศอุดรหายโศกเคราะห์ บูชาพระทิศนั้น เทวดาจะคุ้มครองรักษา

วันพฤหัสบดี *ศรีอยู่นม กาลกิณณีอยู่คิ้ว จังไรอยู่ท้ายทอย*

ให้ดำหัวโดยผินหน้าไปทิศหรดี เอาดอกไม้บูชาพระพุทธรูป มีเสน่ห์มหานิยม มีลาภลักการะ

วันศุกร์ *ศรีอยู่ท้อง กาลกิณณีอยู่หู จังไรอยู่หน้าผากหน้าอก*

ให้ดำหัวโดยผินหน้า ไปทิศปัจจิม เอาน้ำส้มป่อยอาบทั้งตัว จักมีโชคลาภ กลืนเม็ดส้มป่อย ๔ เม็ด จักอยู่สวัสดี

วันเสาร์ *ศรีอยู่หน้าแค่ง กาลกิณณีอยู่หัว จังไรอยู่กระหม่อม*

ให้ดำหัวโดยผินหน้าไปทิศอิสาน เอาเม็ดส้มป่อย ๑๐ เม็ดลูบหัว คนทั้งหลายมีใจรักทุกคนแล

วันให้เงินท่าน

วันอาทิตย์ เราให้เงินท่านยังจะได้คืนแสนเท่า
เราเอาของท่านจะเสียแสนเท่า

วันจันทร์ ให้เงินท่านแม้มีดั่งน้ำมหาสมุทร
ก็จักค่อยเหือดแห้งไป เรารับของท่านจะได้ ๑๐ เท่า

วันอังคาร ให้เงินท่านจะเสีย ๔ เท่า
เรารับของท่านจะอยู่เย็นใจ

วันพุธ ให้เงินแก่ท่านเราจะได้แสนเท่า
เราเอาของท่านจะเสียแสนเท่า

วันพฤหัสบดี ให้เงินก็ท่านเราจะได้แสนเท่า
เอาได้แสนเท่า กระทำอันใดดีทุกอย่างแล

วันศุกร์ ให้เงินแก่ท่านได้ร้อยเท่า ดี
แต่อย่าให้สัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า แก่ท่านไม่ดีแล

วันแผ่นดินไหว

มีคำทำนายตามระบบวันเม็ง ดังนี้

แผ่นดินไหวในวันอาทิตย์	ฝนจักแล้ง มะพร้าว ตาล ช้าง จักตาย
แผ่นดินไหวในวันจันทร์	แผ่นดินมีโอชารส ข้าว ผลไม้ ให้ลูกดก เด็กเกิดปีนี้ดี
แผ่นดินไหวในวันอังคาร	คนร้าย ขี้ลัก ขี้ขโมย จักได้เป็นใหญ่
แผ่นดินไหวในวันพุธ	คนมีปัญญาสูงจะมาเกิด
แผ่นดินไหวในวันพฤหัสบดี	ช้างเผือกมาเมือง สาวงามมาเมือง
แผ่นดินไหวในวันศุกร์	ลูกกับพ่อ พี่กับน้อง ศิษย์กับครู อากับหลาน จะผิดใจกัน
แผ่นดินไหวในวันเสาร์	พระหรือเศรษฐีจะมีภัย

กาลกิณณีตก

วันอาทิตย์	ตกทิศอุดร (เหนือ)
วันจันทร์	ตกทิศอิสาน (วันออกเฉียงเหนือ)
วันอังคาร	ตกทิศบูรพา (ตะวันออก)
วันพุธ	ตกทิศทักษิณ (ใต้)
วันพฤหัสบดี	ตกทิศหรดี (ตะวันตกเฉียงใต้)
วันศุกร์	ตกทิศปัจจิม (ตะวันตก)
วันเสาร์	ตกทิศพายัพ (ตะวันตกเฉียงเหนือ)

วันไฟฟ้าตก

วันอาทิตย์	ไฟฟ้าตก	แผ่นดินทั้งมวล
วันจันทร์	ไฟฟ้าตก	ทางหลวง
วันอังคาร	ไฟฟ้าตก	กลางบ้าน
วันพุธ	ไฟฟ้าตก	กลางบ้าน
วันพฤหัสบดี	ไฟฟ้าตก	ปลายดอย
วันศุกร์	ไฟฟ้าตก	แม่น้ำ
วันเสาร์	ไฟฟ้าตก	นา

ไฟฟ้าตกที่ไหน ไม่ควรเริ่มทำการสิ่งใดในที่นั้นจะเกิดอันตราย ไม่ตาย ก็ป่วยใหญ่

๖. ระบบวันเม็งผสมวันขึ้น-แรม

บางครั้งจะมีวันดีที่ใช้ ๒ ระบบ ผสมกันเช่นวันเม็ง ผสมกับขึ้นแรม ซึ่งมีมากมายที่ใช้ระบบนี้ เช่น

วันโลกาวินาศหลวง

เอกโสรี	ขึ้น ๑ ค่ำ, แรม ๑ ค่ำ	ตรงกับ	วันเสาร์
ฉจนฺโท	ขึ้น ๖ ค่ำ, แรม ๖ ค่ำ	ตรงกับ	วันจันทร์
นวโลสุโข	ขึ้น ๙ ค่ำ, แรม ๙ ค่ำ	ตรงกับ	วันศุกร์
ตรียพารา	ขึ้น ๓ ค่ำ, แรม ๓ ค่ำ	ตรงกับ	วันพุธ
จตุราทิจโจ	ขึ้น ๔ ค่ำ, แรม ๔ ค่ำ	ตรงกับ	วันอาทิตย์
อฏฺฐคุรุ	ขึ้น ๘ ค่ำ, แรม ๘ ค่ำ	ตรงกับ	วันพฤหัสบดี

วันไหม้-วันทุทิน

รวิเอโก	ขึ้น ๑ ค่ำ แรม ๑ ค่ำ	ตรงกับ	วันอาทิตย์
จตุจนฺโท	ขึ้น ๔ ค่ำ แรม ๔ ค่ำ	ตรงกับ	วันจันทร์
ฉภุมฺโม	ขึ้น ๖ ค่ำ แรม ๖ ค่ำ	ตรงกับ	วันอังคาร
นวพุโร	ขึ้น ๙ ค่ำ แรม ๙ ค่ำ	ตรงกับ	วันพุธ
ปญฺจครุ	ขึ้น ๕ ค่ำ แรม ๕ ค่ำ	ตรงกับ	วันพฤหัสบดี
ตรีสุโข	ขึ้น ๓ ค่ำ แรม ๓ ค่ำ	ตรงกับ	วันศุกร์
สตฺตโสรี	ขึ้น ๗ ค่ำ แรม ๗ ค่ำ	ตรงกับ	วันเสาร์

วันทุทินและวันไหม้ เหมือนกันอย่าทำมงคล จะเกิดความพินาศเสียหายยังมีวันที่ใช้ระบบวันเม็งและวันขึ้นแรมร่วมกันอีกมาก เช่น วันทินสูรย์ ทินกาล วินาศ อัคคนิโรธ กาลโยค บอด พิลา กาลทิน กาลสูญ วันสูญไสย ฯลฯ

สำหรับที่เป็นวันดี เช่น วันติถีทั้ง ๕ วันอมริสสโชค วันไชยโชค วันสิทธิโชค วันมหาสิทธิโชค วันราชาโชค วันปลอด

๗. ระบบวันขึ้นแรม

ทางจันทรคติ ถือเอาวันจันทร์ขึ้นพระจันทร์เพ็ญ พระจันทร์ลงเป็นเกณฑ์ แต่บางครั้งอาจไม่แน่นอน เพราะการนับขึ้นแรมไม่เท่ากัน หรือบางปีมีอธิกวารไม่เพิ่มอธิกวารพร้อมกันก็ทำให้ขึ้นแรมเคลื่อนไป แต่มีวันเป็นจำนวนมากใช้ขึ้นแรมเป็นเกณฑ์โดยไม่เจาะจงเดือน

โฉลกวันไชยฤกษ์

เดือนขึ้น - เดือนแรม ถือเอาตามแบบเดียวกัน

๑ ค่ำ	ช้างแก้วขึ้นสู่โรงธรรม	(ดี)
๒ ค่ำ	ฟังธรรมกลางป่าช้า	(ไม่ดี)
๓ ค่ำ	ล้างมือถ้าดากิน	(ดี)
๔ ค่ำ	นอนปลายตีนตากแดด	(ไม่ดี)
๕ ค่ำ	ผีแวดล้อมปองเอา	(ไม่ดี)
๖ ค่ำ	ลงสำเภาไปค้า	(ดี)
๗ ค่ำ	เคราะห์อยู่ถ้าคอยชน	(ไม่ดี)
๘ ค่ำ	สาระวนบ่เมี้ยน	(ไม่ดี)
๙ ค่ำ	ถูกเสี้ยนพระราม	(ไม่ดี)
๑๐ ค่ำ	หาความงามบ่ได้	(ไม่ดี)
๑๑ ค่ำ	ขี้ไร้เกิดเป็นดี	(ดี)
๑๒ ค่ำ	บ่มีดีสักคาบ	(ไม่ดี)
๑๓ ค่ำ	ไชยะปราบชมพู	(ดี)
๑๔ ค่ำ	ศัตรูปองร้าย	(ไม่ดี)
๑๕ ค่ำ	ถูกแม่ผีวายหลวงปองเอา	(ไม่ดี)

โฉลกวันควรกระทำมงคล

โฉลกวันควรกระทำมงคล เดือนขึ้น

๑ ค่ำ หม้อซ้อนหม้อ
๒ ค่ำ จอมปลวกป้อกองหลัว
๓ ค่ำ ก่ายขัวเข้าคุ้ม
๔ ค่ำ ตีกลองอุ้มพระยา
๕ ค่ำ ปลาเข้าส้อน
๖ ค่ำ ได้ผ้าผ่อนผืนลาย
๗ ค่ำ บ่ตายก็ป่วยใหญ่
๘ ค่ำ ไถ่นางมานั่งเฝ้า
๙ ค่ำ เข้าล้นขื่อแวงหัก
๑๐ ค่ำ ตักเข้าตักออก
๑๑ ค่ำ เข้าย่อมงอกเต็มเมือง
๑๒ ค่ำ ได้คำเหลืองเต็มไห
๑๓ ค่ำ ไถ่ช้างแก้วมาเมือง
๑๔ ค่ำ แหวนธำรงค์เรืองสุบสอด
๑๕ ค่ำ พระยอดจิกฉัตร

โฉลกวันควรกระทำมงคล เดือนแรม

๑ ค่ำ บ่เป็นกิจจะ
๒ ค่ำ ปะหลายท้าว
๓ ค่ำ ได้ง่าวเป็นเมีย
๔ ค่ำ เปียไหมหยุ้ง
๕ ค่ำ น้ำถุ้งเดียวเต็มไห
๖ ค่ำ พี่น้องลุกไกลมาสู่
๗ ค่ำ ปู่เถ้าขางลูกสาว
๘ ค่ำ แม่สาวสะมักน้ำส้ม
๙ ค่ำ สะเพาหล้มกลางหนอง
๑๐ ค่ำ ตีกลองนำพระ
๑๑ ค่ำ พระชินะมาเมือง
๑๒ ค่ำ ได้ลูกเศรษฐีเป็นเพื่อน
๑๓ ค่ำ ไม้ยางเถื่อนเป็นมงคล
๑๔ ค่ำ น้ำลงตาดซายมูล
๑๕ ค่ำ แม่นเป็นขุนก็จักได้เป็นไพร่

อุบาทว์ตก

ขึ้น ๒ ค่ำ	แรม ๒ ค่ำ	ตกเมือง
ขึ้น ๔ ค่ำ	แรม ๔ ค่ำ	ตกไร่นา
ขึ้น ๘ ค่ำ	แรม ๘ ค่ำ	ตกยวดยาน พาหนะ
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	แรม ๑๐ ค่ำ	ตกแผ่นดิน
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	แรม ๑๒ ค่ำ	ตกผู้หญิง
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	แรม ๑๓ ค่ำ	ตกหนทาง ช่อตุง
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	แรม ๑๔ ค่ำ	ตกพระพุทธรูป

อุบาทว์ตกอันใดอย่าทำอันนั้น จะประสบภัยพิบัติ

๘. ระบบเดือนกับขึ้นแรม

คือ ระบบที่กำหนดให้เดือนนั้นกับขึ้นแรมนั้นๆ ดีหรือไม่ดี ตายตัวเป็นเดือนไป เช่น วันสระผมดำหัวตามเดือน

เดือน ๗	ขึ้น ๑ ค่ำ, ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ	อยู่เจริญสุข
เดือน ๘	ขึ้น ๒ ค่ำ	อยู่เจริญรุ่งเรือง
เดือน ๙	ขึ้น ๓ ค่ำ	อายุยืนดีนัก
เดือน ๑๐	ขึ้น ๖ ค่ำ, ๘ ค่ำ	อายุยืนมีปัญญา
เดือน ๑๑	ขึ้น ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๗ ค่ำ	เทวดารักษา
เดือน ๑๒	ขึ้น ๑ ค่ำ, ๒ ค่ำ, ๔ ค่ำ	มีอายุยืน
เดือน เกี๋ยง	ขึ้น ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ	มีอายุยืน อยู่ดีมีสุข
เดือน ยี่	ขึ้น ๓ ค่ำ, ๔ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ	อยู่สวัสดีจักได้เป็นใหญ่

เดือน ๓	ขึ้น ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ, ๘ ค่ำ, ๙ ค่ำ	สมปรารถนา ข้าวของบริบูรณ์
เดือน ๔	ขึ้น ๔ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ	มีเดชาภาพ ท่านจะให้ของ
เดือน ๕	ขึ้น ๓ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ	สมปรารถนา ทุกอย่าง
เดือน ๘	ขึ้น ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๕ ค่ำ	จะได้โชคใหญ่

เดือนกับวันไวยาธึก

เดือนเกี๋ยง, เดือนยี่, เดือนสาม

ตรงกับวัน ขึ้น ๑๐ ค่ำ แรม ๑๑ ค่ำ

เดือนสี่, เดือนห้า, เดือนหก

ตรงกับวัน ขึ้น ๗ ค่ำ แรม ๗ ค่ำ

เดือนเจ็ด, เดือนแปด, เดือนเก้า

ตรงกับวัน ขึ้น ๘ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง

ตรงกับวัน ขึ้น ๙ ค่ำ แรม ๙ ค่ำ

วันเหล่านี้เป็นวันไวยาธึกไม่ควรทำการมงคลใหญ่

วันวอดวาย

เดือนเจ็ด, เดือนแปด, เดือนเก้า

ตรงกับวัน ขึ้น ๗ ค่ำ แรม ๗ ค่ำ

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง

ตรงกับวัน ขึ้น ๘ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ

เดือนเกี๋ยง, เดือนยี่, เดือนสาม

ตรงกับวัน ขึ้น ๙ ค่ำ แรม ๙ ค่ำ

เดือนสี่, เดือนห้า, เดือนหก

ตรงกับวัน ขึ้น ๑๐ ค่ำ แรม ๑๐ ค่ำ

เดือนกับวันไฟม้างกัปป์

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด	วัน ขึ้น ๑ ค่ำ, แรม ๑ ค่ำ
เดือนสิบสอง, เดือนเกี๋ยง	วัน ขึ้น ๒ ค่ำ, แรม ๒ ค่ำ
เดือนยี่, เดือนสาม	วัน ขึ้น ๓ ค่ำ, แรม ๓ ค่ำ
เดือนสี่, เดือนห้า	วัน ขึ้น ๔ ค่ำ, แรม ๔ ค่ำ
เดือนหก, เดือนเจ็ด	วัน ขึ้น ๕ ค่ำ, แรม ๕ ค่ำ
เดือนแปด, เดือนเก้า	วัน ขึ้น ๖ ค่ำ, แรม ๖ ค่ำ

ไฟม้างกัปป์ไม่ดี ทำการมงคลอันใหญ่ คือ ตั้งวัดวาอาราม สร้างพระพุทธรูป พระธาตุเจดีย์ ตั้งบ้านตั้งเมือง ทำยุ้งฉาง ไม่ดี

เดือนตาย

เดือนเกี๋ยง	ตรงกับวัน	ขึ้น ๔ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนยี่	ตรงกับวัน	ขึ้น ๒ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนสาม	ตรงกับวัน	ขึ้น ๒ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนสี่	ตรงกับวัน	ขึ้น ๕ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนห้า	ตรงกับวัน	ขึ้น ๗ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนหก	ตรงกับวัน	ขึ้น ๓ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนเจ็ด	ตรงกับวัน	ขึ้น ๑ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนแปด	ตรงกับวัน	ขึ้น ๙ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนเก้า	ตรงกับวัน	ขึ้น ๗ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนสิบ	ตรงกับวัน	ขึ้น ๔ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนสิบเอ็ด	ตรงกับวัน	ขึ้น ๓ ค่ำ	เดือนตาย
เดือนสิบสอง	ตรงกับวัน	ขึ้น ๓ ค่ำ	เดือนตาย

เดือนตายนี้ไม่ควรการมงคลใหญ่ทุกอย่าง

วันมหาสูญหลวง หรือว่าวันหล่ม

เดือนเกี๋ยง	ขึ้น ๑ ค่ำ, แรม ๑ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนยี่	ขึ้น ๒ ค่ำ, แรม ๒ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนสาม	ขึ้น ๓ ค่ำ, แรม ๓ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนสี่	ขึ้น ๔ ค่ำ, แรม ๔ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนห้า	ขึ้น ๕ ค่ำ, แรม ๕ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม

เดือนหก	ขึ้น ๖ ค่ำ, แรม ๖ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนเจ็ด	ขึ้น ๗ ค่ำ, แรม ๗ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนแปด	ขึ้น ๘ ค่ำ, แรม ๘ ค่ำ	เป็นวันสูญ วันหล่ม
เดือนเก้า	ขึ้น ๙ ค่ำ, แรม ๙ ค่ำ	เป็นวันสูญวันหล่ม
เดือนสิบ	ขึ้น ๑๐ ค่ำ, แรม ๑๐ ค่ำ	เป็นวันสูญวันหล่ม
เดือนสิบเอ็ด	ขึ้น ๑๑ ค่ำ, แรม ๑๑ ค่ำ	เป็นวันสูญวันหล่ม
เดือนสิบสอง	ขึ้น ๑๒ ค่ำ, แรม ๑๒ ค่ำ	เป็นวันสูญวันหล่ม

เดือนดำหัว (สระผม)

เดือนเจ็ด	ตรงกับวัน	ขึ้น ๑ ค่ำ, ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ จะอยู่ดีมีสุข
เดือนแปด	ตรงกับวัน	ขึ้น ๒ ค่ำ จะอยู่ดีมีสุข เจริญรุ่งเรือง
เดือนเก้า	ตรงกับวัน	ขึ้น ๓ ค่ำ จะมีอายุยืน
เดือนสิบ	ตรงกับวัน	ขึ้น ๖ ค่ำ, ๘ ค่ำ จะมีอายุยืน มีปัญญาดี
เดือนสิบเอ็ด	ตรงกับวัน	ขึ้น ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๗ ค่ำ จะมีสุข เทวดาคุ้มครอง
เดือนสิบสอง	ตรงกับวัน	ขึ้น ๑ ค่ำ, ๒ ค่ำ, ๔ ค่ำ จะมีอายุยืน

เดือนเกี๋ยง	ตรงกับวัน	ขึ้น ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ จะมีอายุยืน อยู่ดีมีสุข
เดือนยี่	ตรงกับวัน	ขึ้น ๓ ค่ำ, ๔ ค่ำ, ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ จะอยู่ดีมีสุข จะได้เป็นใหญ่
เดือนสาม	ตรงกับวัน	ขึ้น ๕ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ, ๘ ค่ำ, ๙ ค่ำ จะสมปรารถนาด้วยสมบัติ
เดือนสี่	ตรงกับวัน	ขึ้น ๔ ค่ำ, ๖ ค่ำ, ๗ ค่ำ จะมีเดชานุภาพ ท่านจะให้ของ
เดือนหก	ตรงกับวัน	ขึ้น ๒ ค่ำ, ๓ ค่ำ, ๕ ค่ำ จะได้โชคใหญ่

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (เกี่ยวกับวัดวาอาราม)

โฉลกวัด หรือ กำแพงวัด

วิธีนับ เอาวาวัดจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก และตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศใต้

๑. วัดวา	(ดี)	๒. อาราม	(ดี)
๓. สามปีบ่แล้ว	(ไม่ดี)	๔. แก้วดวงดี	(ดี)
๕. ศรีบ่เส้า	(ดี)	๖. เหง้าสุเมรุ	(ไม่ดี)
๗. เถรบ่อยู่	(ดี)		

โฉลกกุฎี หรือ โฮง

วิธีนับ เอาศอกของเจ้าอาวาสวัดความยาวของกุฏิตามโฉลก ดังนี้

๑. กอนกุฎี	(ปานกลาง)	๒. ควีพระแตก	(ไม่ดี)
๓. แขกมาหา	(ดี)	๔. ศรัทธามาสู่	(ดี)
๔. พ่อครูตาย	(ไม่ดี)	๖. ลูกสิกข์หลายร่วนเร้า	(ดี)
๗. ลูกเต้ามิจฉาจาร	(ไม่ดี)	๘. กินทานบ่ขาด	(ดี)

โฉลกกุฎี หรือ โฮง (อีกตำรา)

๑. ศรีชมชื่น	(ดี)	๒. หอมหื่นขึ้นเมืองพรหม	(ดี)
๓. ศรมอยู่สร้าง	(ดี)	๔. ม้างสังโฆ	(ไม่ดี)

๕. โพธิสัตว์ (ดี) ๖. วัดพระเจ้า (ปานกลาง)
๗. เข้าสู่นิพพาน (ดี)

โฉลกยอดฉัตร

วิธีนับ คือ นับตามจำนวนชั้นของฉัตร

๑. หมอกมุงเมือง (ดี)
๒. รุ่งเรืองทั่วฟ้า (ดี)
๓. ฝูงไพร่ฝ้าชมบาน (ดี)
๔. สุขเกษมศานต์ทั่วหน้า (ดี)
๕. ช้างม้ามั่งมูลดก (ดี)
๖. สุขเสถียรจิระมาศ (ดี)
๗. ประชาราษฎร์ยินดี (ดี)
๘. ไชยสรีปราบด้าว (ดี)
๙. ปกห่มท้าวชุ่มเย็นเมือง (ดี)

โฉลกเสาวิหาร

วิธีนับ คือ นับตามจำนวนห้อง หรือจำนวนเสาวิหาร

เสา ๘ ต้น งามดายไผบ่กลายบ่ใกล้ (วิหาร ๑ ห้อง)
เสา ๑๒ ต้น ตุ๊หลวงอยู่บ่ได้บ่มีไผทาน (วิหาร ๒ ห้อง)
เสา ๑๖ ต้น บ่พอนานวัดจักห่าง (วิหาร ๓ ห้อง)
เสา ๒๐ ต้น มีคนช่วยสร้างเร็วพลัน (วิหาร ๔ ห้อง)

เสา ๒๔ ต้น คนอุ่นนันร่วนเร้า (วิหาร ๕ ห้อง)
เสา ๒๘ ต้น แสนคนเข้า คนหนุ่มเถ้า
จักไหลมาทาน (วิหาร ๖ ห้อง)

โฉลกห้องวิหาร

วิหาร ๔ ห้อง คนทั่วเทศท้องมาทาน
วิหาร ๕ ห้อง พระเจ้าอยู่สำราญได้ลาภ
วิหาร ๖ ห้อง คนทั่วด้าวกราบบูชา
วิหาร ๗ ห้อง คนไหลมาจูชุด้าว
วิหาร ๘ ห้อง ยศเยือกย้าวลือไกล
วิหาร ๙ ห้อง เมินนานไหนคนจะเต็มเทื่อ

โฉลกความยาววิหาร

วิธีนับ เอาศอกวัดความยาวของวิหาร ถ้าไม่พอกับความยาวให้เริ่มวนนับใหม่

ศรัทธาไหลมาสู่	(ดี)	ตุ๊พระอยู่บ่นาน	(ไม่ดี)
กินทานดีบ่ขาด	(ดี)	เป็นอุบาทว์สุดปี	(ไม่ดี)
ศรัทธาหนีไปอื่น	(ดี)	ตุ๊พระชื่นชมบาน	(ดี)
อยู่บ่นานจักร้าง	(ไม่ดี)	ชื่อเสียงกว้างลือดัง	(ดี)
พระพุทธังย้ายแท่น	(ไม่ดี)	โจรใจแก่วนลักครัวหนี	(ไม่ดี)
สร้างหลายปีบ่รู้แล้ว	(ไม่ดี)	เป็นที่อยู่แก้วสามประการ	(ดี)

โฉลกวิหาร

วิธีนับ เมื่อได้ความยาวตามต้องการแล้วจึงมาแบ่งเป็นห้องๆ นับห้องวิหารข้างนอกตามด้านยาว

๑ ห้อง	วิหารพระเจ้า	(ปานกลาง)
๒ ห้อง	บ่มีคนเข้ามาหา	(ไม่ดี)
๓ ห้อง	ศรัทธาหนีไปอื่น	(ไม่ดี)
๔ ห้อง	ตุ๊เจ้าอยู่บ่ยืนยาวนาน	(ไม่ดี)
๕ ห้อง	กินทานอยู่บ่ขาด	(ดี)
๖ ห้อง	สรีวิลาศรุ่งเรืองไร	(ดี)
๗ ห้อง	ศรัทธาไกลมาสู่	(ดี)
๘ ห้อง	อยู่เมินไปศรัทธาจิ่งเต็ม	(ดี)
๙ ห้อง	สุขเกษมทั้งวัดและบ้าน	(ดีมาก)

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (เกี่ยวกับการสร้างบ้านเรือน ขึ้นบ้านใหม่)

****

ก่อนจะสร้างบ้าน ซื้อบ้าน ปลูกเรือนให้นับดูว่า อายุเราตกที่ดีหรือไม่ โดยนับตั้งแต่ ๑ ถึง ๘ แล้ววนกลับไปเริ่มใหม่ จนครบอายุเต็ม ตกตรงเลขใดมีคำทำนายตามเลข หากไม่ดีในปีนั้น ยังไม่ควรสร้างบ้าน ซื้อบ้านหรือปลูกเรือน

เลข ๑	ต้นกล้วยเกิดเป็นคำ	ดี
เลข ๒	เรือนมูนหลวง	ดี
เลข ๓	นอนกินน้ำข้าว/หัวตำดั้ง	บ่ดี
เลข ๔	ขั้นไดแก้ว	ดี
เลข ๕	หอคำ/โจมโขมแก้ว	ดี
เลข ๖	เดี่ยวลงดิน	บ่ดี
เลข ๗	เรือนขว้ำ	บ่ดี
เลข ๘	โรงผี	บ่ดี

ขุดหลุมเสาเรือน

วันอาทิตย์ ขุดหลุมทางทิศตะวันตกก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

วันจันทร์ ขุดหลุมทางทิศเหนือก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

วันอังคาร ขุดหลุมทางทิศตะวันออกก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

วันพุธ ขุดหลุมทางทิศใต้ก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

วันพฤหัสบดี ขุดหลุมทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

วันศุกร์ ขุดหลุมทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

วันเสาร์ ขุดหลุมทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ก่อน เอาดินที่ขุดไว้ทิศนั้น

เดือนปกเสาเรือน (ยกเสาเอก)

เดือนสี่, เดือนห้า, เดือนหก

ยกเสาทางทิศอาคเนย์ (ตะวันออกเฉียงใต้) ก่อนดี

เดือนเจ็ด, เดือนแปด, เดือนเก้า

ยกเสาทางทิศอิสาน (ตะวันออกเฉียงเหนือ) ก่อนดี

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง

ยกเสาทางทิศอุดร (เหนือ) ก่อนดี

เดือนเกี๋ยง, เดือนยี่, เดือนสาม

ยกเสาทางทิศหรดี (ตะวันตกเฉียงใต้) ก่อนดี

วันสร้างเรือน

วัน ๑ (อาทิตย์)	จักเป็นอุบาทว์
วัน ๒ (จันทร์)	จักมีทรัพย์สมบัติมาก
วัน ๓ (อังคาร)	ไฟจักไหม้
วัน ๔ (พุธ)	ปานกลาง
วัน ๕ (พฤหัสบดี)	บ่ดี บ่ร้าย อยู่ได้ ๑ เดือน จักได้ทรัพย์
วัน ๖ (ศุกร์)	ดีนักจักอยู่สวัสดี
วัน ๗ (เสาร์)	ดีนักจักได้ลาภสักการะ

วันสร้างเรือน ตามระบบขึ้น แรม

ขึ้น ๑ ค่ำ, แรม ๑ ค่ำ	จักเป็นคดีความ
ขึ้น ๒ ค่ำ, แรม ๒ ค่ำ	จักเป็นโทษ
ขึ้น ๓ ค่ำ, แรม ๓ ค่ำ	เจริญดีนัก
ขึ้น ๕ ค่ำ, แรม ๕ ค่ำ	ดีนัก
ขึ้น ๖ ค่ำ, แรม ๖ ค่ำ	จักฉิบหาย
ขึ้น ๗ ค่ำ, แรม ๗ ค่ำ	ท่านจักฮื้อของดี
ขึ้น ๘ ค่ำ, แรม ๘ ค่ำ	ไม่ทันเสร็จจะผิดเถียงกัน
ขึ้น ๙ ค่ำ, แรม ๙ ค่ำ	จะมีข้าศึก
ขึ้น ๑๐ ค่ำ, แรม ๑๐ ค่ำ	ดีนัก
ขึ้น ๑๑ ค่ำ, แรม ๑๑ ค่ำ	ดีนัก
ขึ้น ๑๒ ค่ำ, แรม ๑๒ ค่ำ	ดีนัก

ขึ้น ๑๓ ค่ำ, แรม ๑๓ ค่ำ	ดีนัก
ขึ้น ๑๔ ค่ำ, แรม ๑๔ ค่ำ	ดี
ขึ้น ๑๕ ค่ำ, แรม ๑๕ ค่ำ	ไหม้บ่ดี

และยังมีวันดี วันเสีย ตามระบบขึ้นแรมอีกมาก เช่น วันม้วย วันไฟลุก วันสร้างเรือน วันห่าฝนไฟตก วันชิพจรหยุด

วันยกเสาเอก

วันอาทิตย์	จักเจ็บไข้ไม่สุขสำราญใจ
วันจันทร์	จักมีทรัพย์สมบัติมาก
วันอังคาร	ไฟจักไหม้อยู่ร้อนใจ
วันพุธ	ดีก่อนร้ายจะร้อนใจทีหลัง
วันพฤหัสบดี	ท่านมักข่มเหงรังแก
วันศุกร์	อยู่สุขสบายเย็นใจ
วันเสาร์	อยู่ดีมีสุข อายุยืนยาว

วันช้างดินออก

วันอาทิตย์	ออกยามตูดเช้า	(๐๖.๐๐-๐๗.๓๐)
วันจันทร์	ออกยามเที่ยง	(๑๐.๐๑-๑๒.๐๐)
วันอังคาร	ออกยามกองงาย	(๐๗.๐๑-๐๙.๐๐)
วันพุธ	ออกยามตูดซ้าย	(๑๒.๐๑-๑๓.๓๐)

วันพฤหัสบดี ออกยามพาดลันค่ำ (๑๖.๓๑-๑๘.๐๐)
วันศุกร์ ออกยามแตรสู่เที่ยง (๐๙.๐๑-๑๐.๓๐)
วันเสาร์ ออกยามกองแลง (๑๓.๓๑-๑๕.๓๐)

เวลาช้างดินออก อย่าขุดหลุมเสาเอก ตอกเสาเอก

เดือนปลูกเรือนใหม่

เดือน เกี๋ยง	ดี	จะมีเข้าของสมบัติมาก
เดือน ยี่	ดี	จะมีโชคลาภ
เดือน สาม	ไม่ดี	จะเจ็บไข้ได้ป่วย
เดือน สี่	ดี	จะมีโชคลาภมากนัก
เดือน ห้า	ไม่ดี	จะทุกข์โศก ร้อนใจ
เดือน หก	ดี	จะมีโชคลาภ มีสมบัติมาก
เดือน เจ็ด	ไม่ดี	จะมีพยาธิมาเบียดเบียน ไม่มีความสุข
เดือน แปด	ไม่ดี	จะอยู่ไม่วุฒิ มักเจ็บไข้ได้ป่วย เกิดอุบัติเหตุ
เดือน เก้า	ดี	จะมีโชคลาภ อยู่ร่มเย็นเป็นสุข
เดือน สิบ	ไม่ดี	จะเจ็บไข้ อยู่ไม่เจริญ
เดือน สิบเอ็ด	ไม่ดี	จะเป็นพยาธิ ล้มเจ็บแรมปี แรมเดือน
เดือน สิบสอง	ดี	จะมีโชคลาภ มั่งมีศรีสุข

วันปลูกเรือน

วันอาทิตย์	อยู่ได้เดือน ท่านจักกระทำร้าย
วันจันทร์	อยู่ได้เดือน ๑ จักเป็นพยาธิ์เจ็บไข้ ภายหลังจักได้ข้าวของสมบัติ
วันอังคาร	ให้ระวังไฟใหญ่ อยู่ได้ ๖ เดือน จะได้ข้าวของ
วันพุธ	อยู่เข็ญใจ อยู่ได้ ๔ เดือน จะเจ็บไข้ ไม่ดี
วันพฤหัสบดี	อยู่ได้เดือน ๑ จักได้ข้าวของอันพึงพอใจ ดีนัก
วันศุกร์	อยู่ดีมีสุขมากนัก
วันเสาร์	อยู่ดีมีลาภสักการะมากนักแล

เดือนไม้เป็นพระยา

เดือนแปด, เดือนเก้า, เดือนสิบ	ไม้ขี้เหล็ก
เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง, เดือนเกี๋ยง	ไม้ลมแล้ง (ราชพฤกษ์)
เดือนยี่, เดือนสาม, เดือนสี่	ไม้บุญนาค
เดือนห้า, เดือนหก, เดือนเจ็ด	ไม้ชมพู่

เอาผูกเสามงคลจะอยู่ดีมีโชค จะทำให้มีทรัพย์สมบัติ แก้วแหวนเงินทองบริบูรณ์ คนที่อยู่จะมีความสุข

เดือนปกตินาคนอน

เดือนเกี๋ยง, เดือนยี่, เดือนสาม

หัวไปทิศใต้ หลังตะวันออก ท้องตะวันตก หางไปเหนือ

เดือนสี่, เดือนห้า, เดือนหก

หัวไปทิศตะวันตก หางไปตะวันออก หลังใต้ ท้องเหนือ

เดือนเจ็ด, เดือนแปด, เดือนเก้า

หัวไปเหนือ หลังตะวันตก ท้องตะวันออก หางไปใต้

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง

หัวไปตะวันออก หลังไปเหนือ ท้องใต้ หางตะวันตก

ขุดหลุมเสาอย่าให้ถูกหัวนาค จะมีอันตรายแก่พ่อแม่ อายุจะไม่ยืน
ขุดหลุมเสาอย่าให้ถูกหลังนาค จะมีอันตรายแก่ภรรยา บุตร อายุจะไม่ยืน
ขุดหลุมเสาอย่าให้ถูกหางนาค จะแพ้ภัยแก่ข้าทาสบริวาร ทรัพย์ และสัตว์เลี้ยง
ขุดให้ถูกด้านท้องนาค จะมีทรัพย์สมบัติ มั่งมีศรีสุข สุขสบายไร้โรคภัย

เดือนพิดานเมือง

เดือนเกี๋ยง, เดือนยี่, เดือนสาม

พิดานเมืองอยู่ทางทิศตะวันตก

เดือนสี่, เดือนห้า, เดือนหก

พิดานเมืองอยู่ทางทิศเหนือ

เดือนเจ็ด, เดือดแปด, เดือนเก้า

พิดานเมืองอยู่ทางทิศตะวันออก

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง

พิดานเมืองอยู่ทางทิศใต้

จะซื้อสัตว์เข้าบ้าน ส่งบ่าวสาวเข้าหอ นำเข้าของเข้าบ้านใหม่ อย่านำเข้าทางทิศพิดานเมือง

แปงเรือนอย่าถูกง้วนวัน (วันมีพิษ)

เดือนเกี๋ยง	เว้นวันไท	กดยี, ร้วงเป้า
เดือนยี่	เว้นวันไท	กดสี, ร้วงไส้
เดือนสาม	เว้นวันไท	กดสง้า, ร้วงเม็ด
เดือนสี่	เว้นวันไท	กดสัน, ร้วงเร้า
เดือนห้า	เว้นวันไท	กดเส็ด, ร้วงไค้
เดือนหก	เว้นวันไท	กดไจ้, ร้วงเป้า
เดือนเจ็ด	เว้นวันไท	กดยี, ร้วงเหม้า
เดือนแปด	เว้นวันไท	กดสี, ร้วงไส้
เดือนเก้า	เว้นวันไท	กดสง้า, ร้วงเม็ด
เดือนสิบ	เว้นวันไท	กดสัน, ร้วงเล้า
เดือนสิบเอ็ด	เว้นวันไท	กดเส็ด, ร้วงไค้
เดือนสิบสอง	เว้นวันไท	กดไจ้, ร้วงเป้า

วันขึ้นบ้านใหม่

วันอาทิตย์	นุ่งเสื้อดอกทอง ถือแก้วปัทมราช ขึ้นก่อน
วันจันทร์	นุ่งเสื้อขาว ถือแก้วมรกต ขึ้นก่อน
วันอังคาร	นุ่งเสื้อแดง ถือแก้วที่ขาว ขึ้นก่อน
วันพุธ	นุ่งเสื้อขาวหม่น ถือแก้วไพฑูรย์ ขึ้นก่อน
วันพฤหัสบดี	นุ่งเสื้อลาย ถือแก้วบุศราคัม ขึ้นก่อน
วันศุกร์	นุ่งเสื้อขาว ถือเพชร ขึ้นก่อน
วันเสาร์	นุ่งเสื้อดำ ถือแก้วมหานิล ขึ้นก่อน

วันขึ้นบ้านใหม่

วันอาทิตย์	กินข้าวก่อนขึ้นดี มีความสุข
วันจันทร์	เอาเครื่องหย้องของประดับ ขึ้นก่อน
วันอังคาร	เอาหอกดาบเครื่องอาวุธ ขึ้นก่อน
วันพุธ	เอาพันธ์พืชเช่น ถั่ว งา ข้าวเปลือก ขึ้นก่อน
วันพฤหัสบดี	เอาข้าวตอกดอกไม้ ขึ้นก่อน
วันศุกร์	เอาข้าวสาร ขึ้นก่อน
วันเสาร์	เอาแก้วแหวน เงินทอง ขึ้นก่อน

ขึ้นเรือนตามบันได

บันไดที่มีทางทิศตะวันออก

เอา พระพุทธรูป ขึ้นก่อนเจ้าของเรือน มีเดชานุภาพมาก

บันไดที่มีทางทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้

เอา แมวและเชือก ขึ้นก่อนเจ้าของเรือน เป็นสุขมีลาภมาก

บันไดที่มีทางทิศเหนือ

เอา ทองสำริด ทองแดง ขึ้นก่อนเจ้าของเรือน มีลูกหญิงชายโตขึ้นจะได้ดีมีชื่อเสียง

บันไดที่มีทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

เอา สุรากับผ้าขาว ขึ้นก่อนเจ้าของเรือน จะลือชา ปรากฏดีนัก

บันไดที่มีทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้

เอา ยอดกล้วย อ้อย หอกดาบ ขึ้นก่อน หาอันตรายบ่ได้

โฉลกจำนวนเสาเรือน

การนับโฉลกเสาเรือนในประเด็นนี้หมายเอาการนับไปตามจำนวนของเสาเรือน ตั้งแต่ต้นแรกเรื่อยไปจนถึงเสาเรือนต้นสุดท้าย โดยมีโฉลกกำกับว่า

ต้นที่ ๑ น้ำบ่อแก้วตักกินเย็น (น้ำบ่อแก้วกินเย็น)
ต้นที่ ๒ ผีเขนอยู่พื้นใต้ล่าง (ผีเขนพื้นตะล่าง)
ต้นที่ ๓ คาดห้างยิงควาย (ติ้วซ้าห่างเข้าผามควาย)
ต้นที่ ๔ หยิบถุงลายใส่เงินย่อย
ต้นที่ ๕ ต่ำอ้อยจ่อยผ่อยเสียผี (อ่อยเข้าปันผี)

ต้นที่ ๖ เสฏฐีทานลูก (เอาลูกเสฏฐีเป็นเพื่อน)
ต้นที่ ๗ ผูกเจ้าใหม่กินเมือง (เอาคนเถื่อนกินเมือง)
ต้นที่ ๘ เปลวไฟเรืองทั่วฟ้า

ทั้งนี้ถือเอาเสาต้นสุดท้ายถูกเข้ากับโฉลกที่ ๑, ๔, ๖, ๗, ๘ จึงจะดี

โฉลกเสาเรือน แบบที่ ๑

วิธีนับ นับไปทีละต้นจนจบคำโฉลกแล้วนับใหม่จนครบเสา

๑. น้ำบ่อแก้วกินเย็น (ดี)
๒. ผีเข็ญอยู่พื้นกะล่าง (ไม่ดี)
๓. ละเรือนห่างเป็นผามควาย (ไม่ดี)
๔. หยิบถุงลายใส่เงินย่อย (ดีปานกลาง)
๕. ปั้นเข้าอ่อยหัวผี (ไม่ดี)
๖. เอาลูกเศรษฐีเป็นเพื่อนนำเต้า (ดี)
๗. ปลูกเจ้ากินเมือง (ดี)
๘. แสนบุญเรืองเท่าฟ้า (ดี)

โฉลกเสาเรือน แบบที่ ๒

๑. น้ำบ่อแก้วกินเย็น (ดี)
๒. ผีเข็ญอยู่ห้างโท่ง (ไม่ดี)

๓. ห้างโค่นเตงควาย (ไม่ดี)
๔. หยิบถุงลายใส่เบี้ยย่อย (ปานกลาง)
๕. ปั้นเข้าอ่อนปั่นผี (ไม่ดี)
๖. เศรษฐีขายลูก (ไม่ดี)
๗. ซื้อถูกขายแพง (ดี)

โฉลกเสาเรือน แบบที่ ๓

๑. น้ำบ่อแก้วกินเย็น (ดี)
๒. ผีเข็ญอยู่พื้นกะล่าง (ไม่ดี)
๓. ละเรือนห่างเป็นผามควาย (ไม่ดี)
๔. หยิบถงลายใส่เงินย่อย (ดีปานกลาง)
๕. ปั้นเข้าอ่อยลูกผี (ไม่ดี)
๖. อยู่สวัสดีเท้าเฒ่า (ดี)
๗. เรือนเค้ามั่งมูลเมือง (ดี)
๘. เสนาเรืองเท่าฟ้า (ดี)

โฉลกเสาเรือนตำราเมืองน่าน

๑. น้ำบ่อแก้วกินเย็น (ดี)
๒. ผีเข็ญกินช้าง (ไม่ดี)
๓. ผีอ้างกินควาย (ไม่ดี)

๔. หยิบถงลายใส่เงินย่อย (ดีปานกลาง)
๕. ตาม่อยเสียผี (ไม่ดี)
๖. เศรษฐีให้ลูก (ดี)
๗. ปลูกเจ้ากินเมือง (ดี)
๘. เปลวไฟเรืองค้ำฟ้า (ไม่ดี)

โฉลกความสูงของพื้นเรือน

วิธีนับ นับตั้งแต่ตีนเสาถึงพื้นเรือน เอาเส้นผ่าศูนย์กลางเสา (หน้าเสา) มาเป็นเครื่องวัด

๑. สิทธิกิจจัง (ดี)
๒. สิทธิกัมมธนัง (ดีมาก)
๓. สิทธิลาภัง (ดี)
๔. สิทธิมัจจุ (ไม่ดี)

โฉลกความสูงของหลังคา (หน้าแหนบ)

วิธีนับ นับตั้งแต่ขื่อถึงอกไก่เอาผ่ามือวัด

๑. กะลิกะลิ่น (ไม่ดี)
๒. พอกินพออยู่ (ปานกลาง)
๓. ท่านขึ้นสู่ลงหา (ดี)
๔. กาเฝ้า (ไม่ดี)
๕. เจ้าตอม (ดี)

๖. หอมไพร่ (ดี)
๗. ใฝ่ขึ้น (ดี)
๘. ใฝ่ลง (ไม่ดี)
๙. เงินเต็มถงไปค้า (ดี)
๑๐. ขี่ม้าเดินเมือง (ปานกลาง)

โฉลกความยาวกลอนหลังคา แบบที่ ๑

วิธีนับ นับความยาวตั่งแต่อกไก่ไปถึงชายคาด้วยศอก

๑. ท่อนคำฟู (ดี)
๒. พลูคำหอม (ดี)
๓. รอมสินไว้ (ดี)
๔. ไร้เต้าตาย (ไม่ดี)
๕. วายพลัดที่ (ไม่ดี)
๖. ได้เอ้ยอี่มาเรือน (ดี)
๗. ขันคำเวียนเลี้ยงแขก (ดี)
๘. ถ้วยปากแตกตักแกงบอน (ไม่ดี)
๙. นอนปลายตีนตากแดด (ไม่ดี)

โฉลกความยาวกลอนหลังคา แบบที่ ๒

๑. ปู่แล่นล้อม (ไม่ดี)
๒.ย่าแล่นล้อม (ดี)
๓. รอมของไว้ (ดี)
๔. ขี้ไร้เกิดเป็นดี (ดี)

๕. ขอนผีตั้งกลางเรือน (ไม่ดี)
๖. ขันเชือนขันหมาก (ไม่ดี)
๗. ปากร้ายจวบแกงบอน (ไม่ดี)

โฉลกฝาเรือน

วิธีนับ นับแผ่นไม้ฝาเรือนจากข้างล่างสู่บนสุดปลายฝามีกี่แผ่น ถ้าบ้านฝาผนังเป็นปูนใช้ฝ่ามือเจ้าของบ้านวัดว่ามีกี่ฝามือ

๑. ข้าวเสี้ยงเพื่อแขกมานอน (ปานกลาง)
๒. คาซอนคาแลบ (ไม่ดี)
๓. เอาแกลบก้องมากิน (ไม่ดี)
๔. นอนดินบ่เมี้ยน (ไม่ดี)
๕. หักสาดเสี้ยนดังไฟ (ไม่ดี)
๖. เงินคำไหลหลั่งเข้า (ดีมาก)
๗. ท่ามกลางหมู่เจ้าสุมลุม (ปานกลาง)

โฉลกไม้ปูพื้น

วิธีนับ ถ้าปูพื้นด้วยไม้นับแผ่นไม้ตั้งแผ่นที่ ๑ ไปว่ามีกี่แผ่น ถ้าพื้นเป็นซีเมนต์นับความยาวด้วยฝ่ามือ

๑. ปู่รอม (ดี)
๒. ย่ารอม (ดี)
๓. รอมสินไว้ (ดี)

๔. ไร้เต้าตาย (ไม่ดี)
๕. สะพายถุงหมาก (ไม่ดี)
๖. ปากอมบอน (ไม่ดี)
๗. หนอนเจาะก้น (ไม่ดี)

โฉลกขั้นบันได แบบที่ ๑

วิธีนับ นับไปตามขั้นว่ามีกี่ขั้น

๑. เดือนดับตัดไม้ (ไม่ดี)
๒. ขี้ไร้จนตาย (ไม่ดี)
๓. วัวควายเต็มกะล่าง (ดี)
๔. ข้าวของช่างเต็มดุล (ดี)
๕. เงินคำมูลมั่งเต้า (ดี)

โฉลกขั้นบันได แบบที่ ๒

๑. เดือนดับ
๒. ตับไหม้ (เดือดร้อนใจอย่างยิ่ง)
๓. ไข้บ่หาย
๔. วัวควายหลายเต็มถุน
๕. เป็นคุณเต้าเถ้า (เป็นประโยชน์จนถึงวัยชรา)
๖. รสีเจ้าสวักไม้เท้ามาหา (ฤาษีใช้ไม้เท้าพยุงกายมาหา)

ถ้าตกที่ข้อ ๑, ๒, ๓ ไม่ดี แต่ถ้าตกที่ ๔, ๕, ๖ ถือว่าดี

โฉลกความกว้างของห้องนอน

วิธีนับ เอาศอกกำโดยไม่ต้องเหยียดมือ คือกำมือไว้แล้ววัดไปตามความยาวของห้อง

๑. สินนองมาคืนเค้า	(ดี)
๒. สองเฒ่านั่งทะรงทุกข์	(ไม่ดี)
๓. ครองครัวสุขม่วนหมั้ว	(ดี)
๔. ก้นถงรั่วเป็นรู	(ไม่ดี)
๕. สาวมาชูชมรัก	(ดี)
๖. มักป่วยไข้เสียของ	(ไม่ดี)
๗. เงินคำกองเหลือที่ไว้	(ดีมาก)
๘. ขี้ไร้เกิดเป็นดี	(ดี)
๙. เป็นเศรษฐีพ้อยมาไร้	(ไม่ดี)
๑๐. นอนตื่นได้ถงคำ	(ดี)
๑๑. ตอต่ำเพียงดินโปร่งยอด	(ดี)

โฉลกประตูบ้าน

วิธีนับ เอาศอกเจ้าของบ้านวัดเป็นความกว้าง

มังคละโชคมาดล	(ดี)
ฝูงหมู่คนมาหา	(ดี)

พ่อค้าดีมาสู่ (ดี)
สัตว์เลี้ยงลู่หนีไป (ไม่ดี)
คนอยู่ในเจ็บป่วย (ไม่ดี)
มีคนช่วยค้ำชู (ดี)

โฉลกความกว้างประตูเรือน

วิธีนับ ใช้เท้าวัดไปตามความกว้างของประตู

บ่มีข้าวของ (ไม่ดี)
โจรพรองลู่ลัก (ไม่ดี)
จักสุขสบาย (ดี)
ลูกหลานหลายอยู่เฝ้า (ดี)

โฉลกความสูงประตูเรือน

วิธีนับ ใช้คืบวัดไปตามความสูงของประตู

เงินพันมาอยู่ (ปานกลาง)
เจ้าหมู่มาหา (ไม่ดี)
ไปค้าซุมตืน (ไม่ดี)
เงินหมื่นไหลเข้า (ดี)
เป็นเจ้าเงินแสน (ดี)

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับการสร้างครอบครัว แต่งงาน)

ปีที่เป็นมิตรกัน ควรแต่งงานกันได้

ปีไจ้ ปีสง้า ปีสัน (คือ ปีชวด ปีมะเมีย ปีวอก) ๓ ปีนี้เป็นมิตรกัน
ปีเป้า ปีเม็ด ปีเล้า (คือ ปีฉลู ปีมะแม ปีระกา) ๓ ปีนี้เป็นมิตรกัน
ปียี ปีสี ปีเส็ด (คือ ปีขาล ปีมะโรง ปีจอ) ๓ ปีนี้เป็นมิตรกัน
ปีเหม้า ปีไส้ ปีไก๊ (คือ ปีเถาะ ปีมะเส็ง ปีกุน) ๓ ปีนี้เป็นมิตรกัน

ดังโคลงกล่าวไว้ว่า

ไจ้จุจอด**สง้า** เถิง**สัน**
เป้าม่าย**เม็ด**เทิงทัน รอด**เล้า**
ยีสีเส็ดเทียมกัน แฝงใฝ่ มีเอ่
เหม้าไส้ไก๊ร่วมเข้า ขอดไว้เป็นสิเนห์

ปีที่เป็นศัตรูกัน ไม่ควรแต่งงานกัน

ปีไจ้ ปีไส้ ปีเส็ด (คือ ปีชวด ปีมะเส็ง ปีจอ) ๓ ปีนี้เป็นศัตรูกัน
ปีเป้า ปีสัน ปีเหม้า (คือ ปีฉลู ปีวอก ปีเถาะ) ๓ ปีนี้เป็นศัตรูกัน
ปียี ปีเม็ด ปีเล้า (คือ ปีขาล ปีมะแม ปีระกา) ๓ ปีนี้เป็นศัตรูกัน
ปีสี ปีไก๊ ปีสง้า (คือ ปีมะโรง ปีกุน ปีมะเมีย) ๓ ปีนี้เป็นศัตรูกัน

ดังโคลงกล่าวไว้ว่า

ไจ้จงหมายม่ายเม็ด เทิงยี
เหม้าไล่เลยเส็ดตี ด่าไส้
สง้าไล่เป้าหนี สันพ่าย พลันแล
เล้าด่าสีฆ่าไก๊ ขอดไว้เปนศัตรู

เดือนที่เป็นมิตรกัน

เดือนเกี๋ยง	กับ	เดือนยี่
เดือนสี่	กับ	เดือนแปด
เดือนเจ็ด	กับ	เดือนเก้า
เดือนสาม	กับ	เดือนห้า
เดือนหก	กับ	เดือนสิบสอง
เดือนสิบ	กับ	เดือนสิบเอ็ด

ดังโคลงกล่าวไว้ว่า

เกี๋ยงแลยี่ยอดม้อน มิตรกัน
เดือนสามงามเทียมทัน คู่ห้า
เดือนสี่ตามจรจันทร์ จับแปด เพิงนอ
เดือนยี่แปดสี่ถ้า สามห้าแกมกัน

สิบสองหกตกต้อง ชาตา
เดือนเจ็ดเจษฎา คู่เก้า
เดือนสิบเปนตรา คบสิบ เอ็ดเนอ
หกสิบสองสิบเอ็ดสิบเข้า เจ็ดเก้าควรดี

(เดือนนี้ถือเอาตามเดือนล้านนา) คือนับเร็วจากเดือนไทยในปฏิทินไป ๒ เดือน เช่น ถ้าภาคกลางเป็นเดือน ๔ ภาคเหนือเป็นเดือน ๖

เดือนที่เป็นศัตรูกัน

เดือนเกี๋ยง	กับ	เดือนหก
เดือนยี่	กับ	เดือนเจ็ด
เดือนสาม	กับ	เดือนแปด
เดือนสี่	กับ	เดือนสิบ
เดือนห้า	กับ	เดือนสิบเอ็ด
เดือนเก้า	กับ	เดือนสิบสอง

ดังโคลงกล่าวว่า

เกี๋ยงแลหกตกเสี่ยวสร้าง ศัตรู
ยี่กับเจ็ดบ่มุทู ชื่นช้อย
แปดกับสามใช่คู่หู แต่ชาติ เดียวนั่น
ใครบ่เชื่อศัตรูห้อย แต่งแล้วลองดู

สี่กับสิบบ่ด่วนได้ เกลากวน
เดือนสิบสองค่าบ่ควร คู่เก้า
เดือนห้ายิ่งแผผวน กับสิบ เอ็ดแล
โบราณกล่าวแต่เคล้า จอดแจ้งศัตรูเดือน
เดือนเหล่าเป็นศัตรูกัน ไม่ควรแต่งงานกัน

วันที่เป็นมิตรกัน

วันอาทิตย์	เป็นมิตรกับ	วันพฤหัสบดี
วันจันทร์	เป็นมิตรกับ	วันพุธ
วันอังคาร	เป็นมิตรกับ	วันเสาร์
วันเสาร์	เป็นมิตรกับ	วันพุธ (กลางคืน)

สิทธิการิยะฯ เกจิอาจารย์ท่านผูกเป็นโคลงสอนสืบต่อกันมาว่าอย่างนี้

ระวิมิตรมิ่งด้วย อาจารย์
จันทร์เจตกับพุทธิมาน ใหม่เหม้า
ราหูและเสาสาน ชมชื่น นักเอ่
สุขสู่สมไห้น้อม ในแห่งห้อง ภุมมา

วันที่เป็นศัตรูกัน

วันอังคาร	เป็นศัตรูกับ	วันอาทิตย์
วันพุธ	เป็นศัตรูกับ	วันศุกร์

วันพฤหัสบดี	เป็นศัตรูกับ	วันจันทร์
วันศุกร์	เป็นศัตรูกับ	วันเสาร์

สิทธิการิยะฯ เกจิอาจารย์ท่านผูกเป็นโคลงสอนสืบต่อกันมาว่าอย่างนี้

ระวิปองใคร่ฆ่า ภุมมา
จันทร์เจตกับพิทธา หยาบหยุ้ง
ราหูและพุทธิมา ทรงพระโกรธ กันเอ่
ศุกร์สู่เสาร์ไห้ฟุ้ง ในแห่งห้อง สัตตเม

เกิดวันเดียวกัน

ผู้ที่เกิดวันเดียวกัน ในนามสัตว์ชนิดเดียวกัน มีหลักพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. **เกิดวันอาทิตย์ด้วยกัน** เป็น **ครุฑนาม**
จะอยู่ด้วยกันไม่ค่อยยั่งยืน หรือจากกันไปแล้วกลับมาอยู่ด้วยกันใหม่

๒. **เกิดวันจันทร์ด้วยกัน** เป็น **พยัคฆนาม**
จะมีปากเสียงทะเลาะกันอยู่เสมอ แต่อยู่ด้วยกันได้

๓. **เกิดวันอังคารด้วยกัน** เป็น **สีหนาม**
จะอยู่ด้วยกันยั่งยืน แต่มีทรัพย์น้อย

๔. **เกิดวันพุธกลางวันด้วยกัน** เป็น **สนุขนาม**
จะอยู่ด้วยกันมีทรัพย์สินมาก แต่จะทะเลาะวิวาทกันตลอดเวลา

๕. **เกิดวันพุธกลางคืนด้วยกัน** เป็น **คชนาม**
จะอยู่ด้วยกันแล้วจากเป็น หรือไม่ก็จากตาย

๖. **เกิดวันพฤหัสบดีด้วยกัน** เป็น **มุสิกนาม**
จะอยู่ด้วยกันโดยไม่ปรองดองกัน มีแต่ให้โทษกันเอง

๗. **เกิดวันศุกร์ด้วยกัน** เป็น **อัชนาม**
จะอยู่ด้วยกันมีความสุขแต่ไร้ทรัพย์สมบัติ

๘. **เกิดวันเสาร์ด้วยกัน** เป็น **นาคนาม**
จะอยู่ด้วยกันโดยตายจากกัน เพราะอยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่า

โฉลกผัวเมีย

วิธีนับ เอาอายุหนุ่มสาวที่จะเป็นผัวเมียรวมกันแล้วนับ ตั้งแต่กรรมคอบ จนถึง ผัวพยาธิ์ แล้วเริ่มต้นตั้งแต่กรรมคอบ เรื่อยไปจนครบอายุของทั้งคู่รวมกัน

๑. กรรมคอบ (ไม่ดี)
๒. กอบคำ (ดี)
๓. กำเงิน (ดี)
๔. เมินดาย (ไม่ดี)
๕. วายครัว (ไม่ดี)
๖. ผัวพยาธิ์ (ไม่ดี)

เดือนพิดานเมือง

เดือนเกี๋ยง, เดือนยี่, เดือนสาม

พิดานเมืองอยู่ทางทิศตะวันตก

เดือนสี่, เดือนห้า, เดือนหก

พิดานเมืองอยู่ทางทิศเหนือ

เดือนเจ็ด, เดือดแปด, เดือนเก้า

พิดานเมืองอยู่ทางทิศตะวันออก

เดือนสิบ, เดือนสิบเอ็ด, เดือนสิบสอง

พิดานเมืองอยู่ทางทิศใต้

เวลาจะส่งบ่าวสาวเข้าหอ หรือไปอยู่บ้านใหม่ อย่านำเข้าทางทิศพิดานเมือง

ยามดีที่สุดในแต่ละวันเวลาแต่งงาน

เวลาจะทำพิธีหมั้นหมาย แต่งงาน พิธีผูกข้อมือบ่าวสาว พิธีส่งตัวเข้าหอ ให้ดูเวลาที่ดีที่สุดในแต่ละวัน ซึ่งมีดังนี้

๑. วันอาทิตย์ เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. (ยามเที่ยง)
ยามเจ้ามะโหสถชนะเกวัตตะพราหมณ์
เวลา ๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น. (ยามค่ำ)
ยามองคุลิมารชนะศัตรู

๒. วันจันทร์ เวลา ๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น. (ยามกองงาย)
ยามช้างชนะราชสีห์
เวลา ๑๕.๐๑-๑๖.๓๐ น. (ยามแตรสู่ค่ำ)
ยามแมลงภู่ชนะช้างสาร

๓. วันอังคาร เวลา ๐๔.๓๑-๐๖.๐๐ น. (ยามรุ่ง)
ยามพระพุทธเจ้าชนะมารแล้วตรัสรู้

๔. วันพุธ เวลา ๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น. (ยามแตรสู่เที่ยง)
ยามนกไส้ชนะช้างสาร

๕. วันพฤหัสบดี เวลา ๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น. (ยามแตรสู่เที่ยง)
ยามนางอัสสะมุขีได้พราหมณ์เป็นสามี
เวลา ๑๒.๐๑-๑๓.๓๐ น. (ยามบ่าย)
ยามบุตตารีกำพร้า ได้เป็นพระยาเจ้าเมือง
เวลา ๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น. (ยามค่ำ)
ยามพระอินทร์ชนะไอศวร

๖. วันศุกร์ เวลา ๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น. (ยามเที่ยง)
พระยาวิเทหะราช ได้นางอุทุมพรเป็นมเหสี

๗. วันเสาร์ เวลา ๑๒.๐๑-๑๓.๓๐ น. (ยามบ่าย)
พระยากุสราชได้นางประภาวดีมาเป็นมเหสี

วันเอาผัวเอาเมียตามระบบวันไท

วันเต่าสี	บ่ร้างก็หม้าย
วันก่าไส้	รักกันดีนัก
วันกาบสง้า	บ่ร้างก็หม้าย
วันดับเม็ด	บ่ร้างก็หม้าย
วันกดเส็ด	จักเสียครัวเรือน
วันร้วงไค้	บ่ร้างก็หม้าย
วันเปิกสง้า	บ่ร้างก็หม้าย
วันกัดเม็ด	บ่ร้างก็หม้าย
วันเต่าเส็ด	บ่ร้างก็หม้าย
วันก่าไค้	บ่ร้างก็หม้าย
วันกาบไจ้	บ่ร้างก็หม้าย
วันเต่าไจ้	ท่านผูกมัดข่มเหงเรา
วันก่าเป้า	รักกันนัก ตลอดเถ้า
วันกาบยี	รักกันนัก ตลอดเถ้า
วันดับเหม้า	รักกันนัก ตลอดเถ้า
วันรวายสี	เอาได้แพ้พ่อแม่
วันเมืองไส้	เอาได้แพ้พ่อแม่

วันร้าง วันหม้าย อย่าแต่งงาน ตามระบบแม่ของวันไท

เกี๋ยง, ห้า, เก้า	ตรงกับวันร้วง, วันเต่า
ยี่, หก, สิบ	ตรงกับวันกัด, วันก่า
สาม, เจ็ด, สิบเอ็ด	ตรงกับวันเต่า, วันก่า
สี่, แปด, สิบสอง	ตรงกับวันกาบ, วันกด

ดูว่าหญิงชายจะได้กันหรือไม่

ให้เอาอายุปัจจุบันของชายและหญิงมารวมกัน แล้วเอา ๗ หาร เหลือเท่าไรดูตามรายละเอียด ดังนี้

เศษ ๔ จะได้แต่งงานอยู่กินด้วยกันสมปรารถนา จะมีความสุข ไม่หย่าร้างกันตลอดชีวิต

เศษ ๒, ๕, ๖ จะได้แต่งงานกัน แต่มักจะเกิดระหองระแหงบ้าง แต่ก็มีความสุข

เศษ ๑, ๐, ๓ อาจจะไม่ได้แต่งงานกัน หรือแต่งงานแล้วก็อาจมีการหย่าร้าง อยู่ด้วยกันไม่มีความสุข มักจะมีเรื่องร้ายเสมอ

อีกตำราหนึ่ง ให้เอาอายุชายและหญิงรวมกัน แล้วเอา ๘ บวก เอา ๓ คูณ แล้วเอา ๔ หาร เหลือเศษเท่าไร ทายตามนี้

เศษ ๑	ไม่ดี	ให้ระวังจะแตกแยกหย่าร้างกัน
เศษ ๒	ดี	อยู่ด้วยกันยืด จะมีความเจริญอนาคต จะได้ลาภ
เศษ ๓	ไม่ดี	จะมีภัยพิบัติ จะมีโรคภัยเบียดเบียน
เศษ ๔	ดี	จะร่ำรวยมีโชคลาภมากนักแล
เศษ ๕	ดี	จะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข
เศษ ๖	ดี	จะอยู่ด้วยกันจนแก่เถ้า ไม่มีการหย่าร้าง
เศษ ๗	ไม่ดี	จะมีเรื่องทะเลาะจนถึงขั้นหย่าร้างกัน
เศษ ๘	ไม่ดี	จะอยู่ด้วยกันไม่ยืด จะมีเรื่องบาดหมางกัน จนต้องหย่าร้างกัน
เศษ ๐	ไม่ดี	จะต้องตายจากกัน จะเป็นหม้าย

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับการเดินทาง ค้าขาย)

วันเดินทาง ตามระบบวันเม็ง (๗ วัน ในรอบสัปดาห์)

วันอาทิตย์ ดำหัวแล้วเขียน (อะ) ใส่กระหม่อมแล้วไป
วันจันทร์ นอนแล้วเขียน (กะ) ใส่หน้าแล้วไป
วันอังคาร ดื่มน้ำแล้วเขียน (จะ) ใส่จมูกแล้วไป
วันพุธ บูชาพระด้วยดอกไม้ขาวแล้วเขียน (ละ) ใส่ลิ้นแล้วไป
วันพฤหัสบดี เอาขี้เถ้าถูเท้าแล้วเขียน (บะ) ใส่ไหปลาร้าแล้วไป
วันศุกร์ สูดดมกลิ่นหอมแล้วเขียน (ยะ) ใส่อกแล้วไป
วันเสาร์ ทำท่าทางโกรธแล้วเขียน (ตะ) ใส่สะดือแล้วไป

ทำดังนี้แล้วออกเดินทางไปจะชนะศัตรู อักขระที่เขียนนั้นต้องเขียนด้วยอักษรล้านนา

วันเดินทาง ตามระบบวันเม็ง (๗ วัน ในรอบสัปดาห์) อีกตำราหนึ่ง

วันอาทิตย์ ผินหน้าไปทิศอีสาน วัดด้วยเท้าไป ๖ ฝ่าเท้า แล้วเอาดิกไม้แดงบูชาพระราหุลเถร ๖ ดอก แล้วไป

วันจันทร์ ผินหน้าไปทิศบูรพา วัดด้วยเท้าไป ๕ ฝ่าเท้า แล้วเอาดอกไม้เหลืองบูชาพระโกญทัญญะเถร ๑๕ ดอก แล้วไป

วันอังคาร ผินหน้าไปทิศอาคเนย์ วัดไปด้วยเท้า ๘ ฝ่าเท้า แล้วเอาดอกแดงเข้มบูชาพระเรวติ ๘ ดอก แล้วไป

วันพุธ ผินหน้าไปทิศทักษิณ วัดไปด้วยเท้า ๑๗ ฝ่าเท้า แล้วเอาดอกไม้เขียวบูชาพระสารีบุตร ๑๗ ดอก แล้วไป

วันพฤหัสบดี ผินหน้าไปทิศประจิม วัดไปด้วยเท้า ๑๙ ฝ่าเท้า แล้วเอาดอกไม้สองสีในดอกเดียวกัน บูชาพระอานนท์ ๑๙ ดอก แล้วไป

วันศุกร์ ผินหน้าไปทิศอุดร วัดไปด้วยเท้า ๒๑ ฝ่าเท้า แล้วเอาดอกไม้สีฟ้า-ม่วงบูชาพระโมคคัลลนะ ๒๑ ดอก แล้วไป

วันเสาร์ ผินหน้าไปทิศหรดี วัดไปด้วยเท้า ๑๐ ฝ่าเท้า แล้วเอาดอกไม้สีดำ บูชาพระอุปาลีเถร ๑๐ ดอก แล้วไป

วันเดินทาง

เราจะออกจากบ้านไปที่ไหนๆ ด้วยความจำเป็นรีบด่วน จะมัวมาหาฤกษ์หายามก็ไม่ทันกาล มีความจำเป็นต้องรีบไป เช่นนี้ท่านให้ทำพิธีก่อนจะไปดังนี้

ไปวันอาทิตย์ พญานาคชนะครุฑแล
ให้เอามือลูบหัว ๓ ที แล้วไป

ไปวันจันทร์ เนื้อชนะเสือโคร่งแล
ให้เอนหลังนอนเสียสัก ๑ นาที แล้วไป

ไปวันอังคาร เนื้อน้อยชนะราชสีห์แล
ให้กินน้ำ ๓ กลืน แล้วไป

ไปวันพุธ พระจันทร์ชนะพระราหูแล
ให้กินข้าว ๓ คำ แล้วไป

ไปวันพฤหัสบดี งูชนะรุ้งแล
ให้เอาขี้เถ้ากลางเตาไฟทาแข้งแล้วไป

ไปวันศุกร์ ละมั่งชนะราชสีห์แล
ให้ไหว้พระสวดมนต์ก่อนแล้วไป

ไปวันเสาร์ แมลงภู่ชนะช้างสารดีแล
ให้เอามือตบขาเสีย ๓ ที แล้วไป

วันลงทุนค้าขาย ตามระบบวันเม็ง (๗ วัน ในรอบสัปดาห์)

วันอาทิตย์	ลง ๑ เท่า	ได้ ๑๐๐ เท่า
วันจันทร์	ลง ๑ เท่า	เสีย ๑๐๐ เท่า
วันอังคาร	ลง ร้อย เท่า	ได้ พัน เท่า
วันพุธ	ลง ร้อย เท่า	ได้ ร้อย ลง แสน ได้ แสน เสมอตัว
วันพฤหัสบดี	ลง ร้อย เท่า	เสีย หมื่น
วันศุกร์	ลง ร้อย เท่า	ได้ หมื่น
วันเสาร์	ลง ร้อย เท่า	ได้ เสีย ร้อย เสมอ

วันเดินทางตามอัฏฐยาม

วันอาทิตย์

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปที่อื่นจักเสียของ
ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทิศตะวันออกจะมีลาภ
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทางใดก็ดีจักมีโชค
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตกจักมีลาภ
ยามตูดช้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทางใดจักตาย และจักเสียของ
ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทิศเหนือจักมีโชค
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี จักเสียของ
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี

วันจันทร์

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปทิศตะวันตกดี
ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี จักเสียของและเจ็บป่วย
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทิศเหนือผู้ชาย จักมีโชค
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี จักเสียของ
ยามตูดช้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี ศัตรูจักลอบทำร้าย
ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทิศตะวันออกจักมีโชค
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทิศใต้จักมีโชค
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตกดี

วันอังคาร

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปทางไหนก็ไม่ดี จักเดือนเนื้อร้อนใจ
ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทางใดก็ดี จักได้ลาภที่พึงพอใจ
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทิศตะวันออกจักมีโชค
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทิศใต้จะมีโชค

ยามตูดซ้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตก ญาติพี่น้องจะให้ข้าวของ
ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทางไหนก็ดีหมด
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทิศใต้จะมีเคราะห์
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทางไหนก็จะมีทุกข์

วันพุธ

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปทิศใต้ดี
ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตกดี
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทิศเหนือดี
ยามตูดซ้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี
ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทิศตะวันออกดี
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทางใดก็ดี

วันพฤหัสบดี

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปทิศเหนือดี
ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทางใดก็จะเสียของ
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทางใดก็จะเสียของ
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตกจะมีลาภ
ยามตูดซ้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทิศใต้ดี

ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตก และตะวันออกดี
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี ศัตรูจะเบียดเบียน
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทิศเหนือดีจะมีโชค

วันศุกร์

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปทิศตะวันออกดี
ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทิศใต้ดี
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทิศตะวันตก
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทางใดก็ดีทุกอย่าง
ยามตูดช้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทางใดก็ดีจะมีโชค
ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี ไฟจะไหม้เสื้อผ้า
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี จะเสียของ
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทิศตะวันตก และทิศเหนือดี

วันเสาร์

ยามตูดเช้า	๐๖.๐๐-๐๗.๓๐ น.	ไปทางไหนก็ไม่ดี จะเป็นพยาธิ

ยามกองงาย	๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.	ไปทิศเหนือดี
ยามแตรสู่เที่ยง	๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น.	ไปทางไหนก็ไม่ดี ไฟจะไหม้เสื้อผ้า
ยามเที่ยง	๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.	ไปทางใดก็ไม่ดี จะเสียของ
ยามตูดซ้าย	๑๒.๐๑-๑๓.๐๐ น.	ไปทิศเหนือดี
ยามกลองแลง	๑๓.๓๑-๑๕.๐๐ น.	ไปทิศใต้ดี
ยามแตรสู่ค่ำ	๑๕.๓๑-๑๖.๓๐ น.	ไปทางไหนก็ไม่ดี
ยามพาดลันค่ำ	๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.	ไปทางไหนก็ไม่ดี จะเป็นพยาธิ

วันทิพจรเดินทางไปค้า ตามระบบ ขึ้น แรม

ขึ้น ๑ ค่ำ	ทิพจรอยู่เท้าขวา	ไปค้าจะเสียของ
ขึ้น ๒ ค่ำ	ทิพจรอยู่เท้าซ้าย	ไปค้าจะเสียของ หรือ จะตาย
ขึ้น ๓ ค่ำ	ทิพจรอยู่หัวเข่า	ไปค้าจะได้ลาภ
ขึ้น ๔ ค่ำ	ทิพจรอยู่ท้อง	ไปค้าจะเสียของรัก กลับมาจะตายกลางทาง
ขึ้น ๕ ค่ำ	ทิพจรอยู่บ่า	ไปค้าจะได้ลาภด้วยขุนนาง
ขึ้น ๖ ค่ำ	ทิพจรอยู่หัว	ไปค้าจะเสียของ เพราะผู้หญิงเป็นเหตุ

ขึ้น ๗ ค่ำ	ทิพจรอยู่ท้อง	ไปค้าจะมีลาภ
ขึ้น ๘ ค่ำ	ทิพจรอยู่ปาก	ไปค้าท่านจะใส่โทษ
ขึ้น ๙ ค่ำ	ทิพจรอยู่หู	ไปค้าจักได้ลาภ
ขึ้น ๑๐ ค่ำ	ทิพจรอยู่หน้าผาก	ไปค้าจะได้ลาภ ท่านรักชอบ
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	ทิพจรอยู่ตา	ไปค้าจะเสียของ
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	ทิพจรอยู่หัวใจ	ไปค้าจักตาย
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	ทิพจรอยู่คิ้ว	ไปค้าท่านจะให้ของ ผู้ใหญ่รัก
ขึ้น ๑๔ ค่ำ	ทิพจรอยู่สันขา	ไปค้าจะเสียของ และสิ่งอันเป็นที่รัก
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	ทิพจรอยู่ปาก	จะไปค้าขายก่อนให้กรวดน้ำ อุทิศให้ตัวเคราะห์แล้วจะมีลาภ
แรม ๑ ค่ำ	ทิพจรอยู่เท้าซ้าย	ไปค้าผู้หญิงจะให้ลาภ
แรม ๒ ค่ำ	ทิพจรอยู่เท้าขวา	ไปค้าจะมีลาภ
แรม ๓ ค่ำ	ทิพจรอยู่หัวอก	ไปค้าจะตายไม่ดี
แรม ๔ ค่ำ	ทิพจรอยู่หัว	ไปค้าจะได้ลาภ
แรม ๕ ค่ำ	ทิพจรอยู่ลิงค์	ไปค้าจะได้ลาภ
แรม ๖ ค่ำ	ทิพจรอยู่ตา	ไปค้า ไม่ดีจะเสียของ
แรม ๗ ค่ำ	ทิพจรอยู่ขา	ไปค้าจะทะเลาะกัน หรือญาติอยู่ทางหลังจะตาย
แรม ๘ ค่ำ	ทิพจรอยู่ฝ่ามือ	ไปค้าพี่น้องขุนนางจะให้ลาภ
แรม ๙ ค่ำ	ทิพจรอยู่เข่า	ไปค้าท่านรักจะให้ของ

แรม ๑๐ ค่ำ ทิพจรอยู่ตา	ไปค้าผู้หญิงจะให้ลาภ
แรม ๑๑ ค่ำ ทิพจรอยู่หัวใจ	ไปค้าจะเป็นคดีความ เพราะผู้หญิง
แรม ๑๒ ค่ำ ทิพจรอยู่หลัง	ไปค้าจะได้ลาภพลันได้กลับมา
แรม ๑๓ ค่ำ ทิพจรอยู่ท้อง	ไปค้าจะเป็นคดีความ เพราะผู้หญิง
แรม ๑๔ ค่ำ ทิพจรอยู่ลิงค์	ไปค้าจะเจ็บหัว ตา เท้า มือ หรือเสียของรัก
แรม ๑๕ ค่ำ ทิพจรอยู่ท้องน้อย	ไปค้าไม่ดี

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก
(เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อ)

โฉลกเกี่ยวกับวันตามความเชื่อของชาวล้านนา

เสี่ยงทายจะเริ่มค้าขาย หรือไปทำศึกสงคราม

เมื่อจะออกเดินทางไปค้าขายต่างบ้านต่างเมืองก็ดี จะออกไปทัพไปศึกก็ดี ให้นับไล่ตั้งแต่คำที่ ๑ ไป เมื่อจบให้เริ่มนับ ๑ ใหม่ จนครบอายุปัจจุบัน ซึ่งจะมีผลว่าดีหรือไม่ดีตามที่กำหนดไว้

วิธีนับ นับเท่าอายุของผู้ที่จะทำหรือจะไป

๑. โจรชิงถุงเป้งได้	(ไม่ดี)
๒. นั่งอยู่ใต้ฉัตรหลวง	(ดี)
๓. กาพันปวงสับตอด	(ไม่ดี)
๔. ถอดเครื่องฆ่าชูกัน	(ไม่ดี)
๕. ผันฟันเมียร่วมชู้	(ไม่ดี)
๖. นั่งคู้เข่าพับพะแนงเชิง	(ดี)
๗. ตกหลายเมืองท่านผูก	(ดี)
๘. ปลูกดอกไม้บานงาม	(ดี)
๙. พระยารามได้ถุงแก้ว	(ดี)
๑๐. ตายแล้วหมูกาตอม	(ไม่ดี)

๑๑. ดอมกินน้ำยังหม้อ (ปานกลาง)
๑๒. หย้อท้อท่านดูแควน (ไม่ดี)
๑๓. น้าวแขนนางมาจูบ (ดี)
๑๔. ดาบทุบเบิ้งผาลา (ไม่ดี)
๑๕. ไกวขาขึ้นนั่งแท่นแก้ว (ดี)
๑๖. ขี่ม้าแอ่วเมืองหลวง (ดี)
๑๗. คำพวงหลายเข้าไท่ (ดี)
๑๘. หอกไล่ฆ่าล่นทัน (ดี)
๑๙. อัศจรรย์ร้อนผะผ่าว (ไม่ดี)
๒๐. บ่าวกั้งร่มเทียวเมือง (ดี)
๒๑. ผัวผิดเมียนันเนืองแส้ฟาด (ไม่ดี)
๒๒. เข้ากาดนอนขายของ (ปานกลาง)
๒๓. เมียงามปองใจเลี้ยว (ไม่ดี)
๒๔. ปากเบี้ยวท่านตือคุณ (ดี)

โฉลกวันไม่ดีทำงาน ตามระบบวันเม็ง

วันอาทิตย์ บ่ดีเข่นพร้าขวานเถี่ยนกล้าจักฆ่าตน
ห้ามทำมีด จะเป็นอันตรายแก่เจ้าของ

วันจันทร์ บ่ดีแปงชานบ่เสียหลานก็ลูกน้อย
ห้ามทำชานบ้านลูกหลานจะเป็นอันตราย

วันอังคาร บ่ดีกินแขกหมู่เหล้าแตกเสียก่อน
ห้ามนำเหล้ามาเลี้ยงแขกจะทะเลาะวิวาทกัน

วันพุธ บ่ดีล้อมบ้านผีล้านมาหามารอม
อย่าทำรั้ว ผีจำนวนมากจะมาอยู่ด้วย

วันพฤหัสบดี บ่ดีไปป่าผีเสื้อล่าเต็มดง
ห้ามเข้าป่าผีป่าจะทำร้าย

วันศุกร์ บ่ดีออกบ้านไปค้าจักเสียของแพงค่าจ้าง
ห้ามออกบ้านไปค้าขายจะขาดทุนมาก

วันเสาร์ บ่ดีหว่านกล้าตกดินสัตว์จะมากินมีมาก
ห้ามหว่านกล้า หว่านพืชสัตว์จะมากิน

โฉลกทำนายแม่ปีเกิดคนทั้งหลาย

ปีกาบ **มักชี้ท่านกระทำการ**
คือ เป็นคนมีวิชาความรู้เป็นเจ้าคนนายคน
ผู้บังคับบัญชาใช้คนอื่นให้ทำงานแทนตัวเอง

ปีดับ **ใจหาญใช้ข้าข้อย**
คือเป็นคนกล้าหาญไม่กลัวใครพูดตรงไปตรงมา
ใช้ข้าทาสบริวารหรือบังคับกฎเกณฑ์คนอื่น
ให้ทำงาน

ปีรวย **ผ้าต้อยต่อเตาะกลาง**
คือ เป็นคนที่ลำบากลำบนผ้าจะนุ่งยังหาที่ดีไม่ได้

ปีเมือง **เงินเต็มฉางดูต่างจ่าย**
คือ มีเงินทองมาก

ปีเป็ก **มักง่ายนอนวัน**
คือ เป็นคนขี้คร้านมักง่าย ทำอะไรไม่จริงจัง ชอบนอนหลับกางวัน

ปีกัด **ไผหันใคร่ได้**
คือ เป็นคนมีเสน่ห์คนรักคนชอบมีคนอุ้มชูอุปถัมภ์

ปีกด **ขี้ไร้ท่านดูแคลน**
คือ เป็นคนยากไร้ ท่านดูหมิ่นดูแคลน เพราะทำอะไรไม่จริง

ปีร้วง **แสนนางนั่งเฝ้า**
คือ เป็นคนเจ้าชู้ผู้หญิงชอบมีเมียหลายคน

ปีเต่า **เป็นขี้เหล้า(ปู่เถ้า) นั่งกลางกอง**
คือ เป็นคนชอบดื่มสุรา พูดจาเฮฮา ไม่ทำงาน นั่งอยู่ตามริมถนนตรอกซอยเสียเวลาไปวันๆ

ปีก่า **หัวหยองท่านปองถามหนี้**
คือ เป็นคนมักสร้างหนี้สินภาระผูกพัน ท่านมักมาถามหนี้อยู่เสมอ อยู่ไม่เป็นสุข

จะรู้ว่าเกิดปีไหนต้องดูท้ายจุลศักราชที่เราเกิด ถ้าอยากรู้ว่าเราเกิดตรงกับจุลศักราชอะไรท่านให้เอา พ.ศ.เกิดตั้ง ลบด้วย ๑๑๘๑ ก็จะรู้ว่าเราเกิดจุลศักราชนั้น แต่ต้องนับตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน เป็นต้นไป

ถึง ๑๕ เมษายนปีต่อไป ปีจุลศักราชจะคาบเกี่ยวกัน ๒ พ.ศ. ถ้าจุลศักราชลงท้ายด้วย ๐ เป็นปีเปิก ๑ เป็นปีกัด ๒ เป็นปีกด ๓ เป็นปีร้วง ๔ เป็นปีเต่า ๕ เป็นปีก่า ๖ เป็นปีกาบ ๗ เป็นปีดับ ๘ เป็นปีรวาย ๙ เป็นปีเมือง

โฉลกคำทำนายลูกปีเกิดคนทั้งหลาย

ในแง่ความเชื่อของล้านนานั้นกล่าวว่าผู้เกิดในปีนักษัตรแต่ละปีจะมีชะตาชีวิตหลากกันไปดังที่มีคำโฉลกประจำแต่ละปีนักษัตรดังนี้

ไจ้ (ชวด) บ่าเป็นแก้วเพื่อไม้คานทุงสี
(จะต้องทำงานหนักพบกับความลำบาก)

เป้า (ฉลู) ตีกลองอุ่นเมืองกินเหล้า
(เป็นคนเจ้าสำราญ ชอบดื่มเหล้าเฮฮา ไม่ทำงาน)

ยี (ขาล) เมียหนุ่มเหน้าเฝ้าอยู่คา
(เป็นคนมีเสน่ห์แก่เพศตรงข้าม)

เหม้า (เถาะ) หัวตำฝาท่านถามหนี้ (ลำบากลำบนหนี้สินรุงรัง)

สี (มะโรง) ชี้ท่านกระทำการ (เป็นเจ้าคนนายคน)

ไส้ (มะเส็ง)	ใจหาญมักกะทำบาป (เป็นคนดุดันใจบาป)
สะง้า (มะเมีย)	ยศซราบลือนัน (มียศลือชาปรากฏ)
เม็ด (มะแม)	ยกขันคำขึ้นเหนือแท่น (มีวาสนาดี)
สัน (วอก)	ใช้บ่แล่นขุนปลง (โดนใช้งานหนัก)
เร้า (ระกา)	ปลดไม้คานลงจากบ่า (ขยันทำงาน จนได้ดี)
เส็ด (จอ)	รู้ก็ท่านมาหา รู้ก็ท่านมาหา (มีคนนักถือ)
ไค้ (กุน)	ไถ่ซู้ใหม่มาเรือน (เจ้าซู้มีคู่ครองมาก)

ชาตาปีเกิดคน

๑. ปีกาบไจ้	หลุดปากหนู	มาเกิด
๒. ปีดับเป้า	งัวลุกขึ้นได้	มาเกิด
๓. ปีรวายยี	เสือท่าวล้ม	มาเกิด
๔. ปีเมืองเหม้า	กระต่ายหลับ	มาเกิด
๕. ปีเปิกสี	นาคตื่น	มาเกิด
๖. ปีกัดไส้	งัวเข้าบ้าน	มาเกิด
๗. ปีกดสง้า	ม้าออก	มาเกิด
๘. ปีร้วงเม็ด	แพะอดอยาก	มาเกิด
๙. ปีเต่าสัน	วอกอิ่ม	มาเกิด
๑๐. ปีก่าเล้า	ไก่อยู่	มาเกิด
๑๑ ปีกาบเส็ด	หลุดจากปากหมา	มาเกิด

๑๒. ปีดับไค้	ช้างลุกขึ้น	มาเกิด
๑๓. ปีรวายไจ้	หนูท่าวล้ม	มาเกิด
๑๔. ปีเมืองเป้า	งัวหลับ	มาเกิด
๑๕. ปีเป้กยี	เสื่อตื่น	มาเกิด
๑๖. ปีกัดเหม้า	กระต่ายเข้า	มาเกิด
๑๗. ปีกดสี	นาคออก	มาเกิด
๑๘. ปีร้วงไส้	งูอดอยาก	มาเกิด
๑๙. ปีเต้าสง้า	ม้าอิ่ม	มาเกิด
๒๐. ปีก่าเม็ด	แพะได้อยู่	มาเกิด
๒๑. ปีกาบสัน	หลุดปากวอก	มาเกิด
๒๒. ปีดับเร้า	ไก่ลุกขึ้น	มาเกิด
๒๓. ปีรวายเส็ด	หมาท่าวล้ม	มาเกิด
๒๔. ปีเมืองไค้	ช้างหลับ	มาเกิด
๒๕. ปีเป้กไจ้	หนูตื่น	มาเกิด
๒๖. ปีกัดเป้า	งัวเข้า	มาเกิด
๒๗. ปีกดยี	เสือออก	มาเกิด
๒๘. ปีร้วงเหม้า	กระต่ายอยาก	มาเกิด
๒๙. ปีเต่าสี	นาคอิ่ม	มาเกิด
๓๐. ปีก่าไส้	งูได้อยู่	มาเกิด
๓๑. ปีกาบสง้า	หลุดปากม้า	มาเกิด
๓๒. ปีดับเม็ด	แพะลุก	มาเกิด

๓๓. ปีรวายสัน	วอกท่าวล้ม	มาเกิด
๓๔. ปีเมืองเร้า	ไก่หลับ	มาเกิด
๓๕. ปีเป้กเส็ด	หมาตื่น	มาเกิด
๓๖. ปีกัดไค้	ช้างเข้า	มาเกิด
๓๗. ปีกดไจ้	หนูออก	มาเกิด
๓๘. ปีร้วงเป้า	งัวอยาก	มาเกิด
๓๙. ปีเต่ายี	เสืออิ่ม	มาเกิด
๔๐.ปีก่าเหม้า	กระต่ายอยู่	มาเกิด
๔๑. ปีกาบสี	หลุดปากนาค	มาเกิด
๔๒. ปีดับไส้	งูลุกได้	มาเกิด
๔๓. ปีรวายสง้า	ม้าท่าวล้ม	มาเกิด
๔๔. ปีเมืองเม็ด	แพะหลับ	มาเกิด
๔๕. ปีเป้กสัน	วอกตื่น	มาเกิด
๔๖. ปีกัดเล้า	ไก่เข้า	มาเกิด
๔๗. ปีกดเส็ด	หมาออก	มาเกิด
๔๘. ปีร้วงไค้	ช้างอยาก	มาเกิด
๔๙. ปีเต่าไจ้	หนูอิ่ม	มาเกิด
๕๐. ปีก่าเป้า	งัวอยู่	มาเกิด
๕๑. ปีกาบยี	หลุดปากเสือ	มาเกิด
๕๒. ปีดับเหม้า	กระต่ายลุกได้	มาเกิด
๕๓. ปีรวายสี	นาคท่าวล้ม	มาเกิด

๕๔. ปีเมืองไส้	งูหลับ	มาเกิด
๕๕. ปีเปิกสง้า	ม้าตื่น	มาเกิด
๕๖. ปีกัดเม็ด	แพะเข้า	มาเกิด
๕๗. ปีกดสัน	วอกออก	มาเกิด
๕๘. ปีร้วงเร้า	ไก่อยาก	มาเกิด
๕๙. ปีเต่าเส็ด	หมาอิ่ม	มาเกิด
๖๐. ปีก่าไค้	ช้างอยู่	มาเกิด

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์อยู่

เป็นคนเกียจคร้านมักทุกข์ไร้เข็ญใจ ต้องขยันจึงจะพอกินพอใช้

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์อิ่ม

มีข้าวของมาก ไม่ทุกข์ยากอันใดมีความสุขความเจริญ

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์ออก

ริรอมแสวงหาทรัพย์มีทั้งได้ทั้งเสียข้าวของไม่คงทน

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์หลับ

เป็นคนใบ้ไร้ปัญญานักไม่เป็นสุขในปัจจุบัน ต้องพึ่งพาคนอื่นอยู่

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์ที่ตื่น

มีความชื่นบานด้วยปัญญามีวิสารทะเฉลียวฉลาดอาจให้สำเร็จด้วยความเพียร

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์ท่าว

เป็นคนถ่อย ทำงานไม่ค่อยเรียบร้อย มักไม่ได้เป็นใหญ่กับเขา หรือไม่ก็มักประสบอันตราย

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์อยาก

เป็นคนมีข้าวของมากแต่ไม่มั่นคง ถึงจะขวนขวายทำกินแทบตายก็ยังอดๆ อยากๆ ไม่มีความสุข แม้จะได้ทำงานดีอย่างไรก็ไม่พอกินเข็ญใจตลอด

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์ลุกได้

เป็นคนมีอิทธิพลเป็นใหญ่ใจมานะกระด้าง สามหาวโอหัง ใจเร็วใจร้อน

คนผู้ใดเกิดในปีสัตว์หลุดจากปาก

แม้นจะขวนขวายทำตลอด บางครั้งก็อดไม่พอกินทำอะไรได้น้อยกว่าเขา ได้ของเหลือเดนที่คนอื่นเลือกแล้ว ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จทุกข์ลำบากเกือบตายจึงจะได้

เพราะฉะนั้น แม้เกิดปีเดียวกันแต่แม่ปีคนละอย่าง สัตว์ชนิดเดียวกันแต่คนละลักษณะ จึงทำให้คนเราแตกต่างกันทั้งกิริยา รูปลักษณะและการงาน อาชีพ โชคลาภ ความสำเร็จ

ถ้าเกิดแม่ปีที่ไม่ดีแล้วเกิดเดือนที่ไม่ดีด้วย วันก็ไม่ดีด้วย ชาตาชีวิตก็ยิ่งเลวร้าย แต่ถ้าผู้ใดเกิดปีที่ไม่ดี แต่เดือนดี วันดี ยามดี ก็ทำให้ชาตาชีวิตผันแปรมาอยู่ในดวงชาตาชีวิตที่ดีพอประมาณ ผู้ใดเกิดปีดี เดือนดี วันดี ยามดี พร้อมทุกประการย่อมเจริญรุ่งเรืองมีความสุข แต่หายากนักแล.

โฉลกราศีเกิด

๑. ราศีพฤษภ์	ขันคำตั้งเหนือแท่น ดี
๒. ราศีเมถุน	ใช้บ่แล่นขุนปลง ไม่ดี
๓. ราศีกรกฎ	มือตุ้มคานลงจากบ่า ดี
๔. ราศีสิงห์	รู้ก็ท่านมาหาบ่รู้ก็ท่านมาหา ดี
๕. ราศีกันย์	มีคำปรารถนาบ่แล้ว ปานกลาง
๖. ราศีตุลย์	ตายบ่าแป้วเพื่อไม้คานตุง ไม่ดี
๗. ราศีพิจิก	ยุงๆ กลางหมู่เหล้า ไม่ดี
๘. ราศีธนู	เมื่อหนุ่มเหน้าท่านหูมปอง ดี
๙. ราศีมังกร	หัวหยองท่านปองถามหนี้ ไม่ดี
๑๐. ราศีกุม	นั่งชี้ท่านกระทำการ ดี
๑๑. ราศีมีน	ใจหาญกระทำบาป ไม่ดี
๑๒. ราศีเมษ	ตายขี้ดาบท่านฟันคอ ไม่ดี

โฉลกเดือนเกิดคนทั้งหลาย

เดือนเกี๋ยง	ไผบ่ม้างคำพรอง
เดือนยี่	หัวหยองท่านปองถามหนี้
เดือนสาม	นั่งชี้ท่านกระทำการ
เดือนสี่	ใจหาญกระทำบาป
เดือนห้า	เป็นเจ้าปราบชุมพู

เดือนหก	ยกขันคำชูนั่งแท่น
เดือนเจ็ด	ใช้บ่าวแกว่นขุนปลง
เดือนแปด	ปลดคานลงจากบ่า
เดือนเก้า	รู้ก็ท่านมาหา บ่รู้ก็ท่านมาหา
เดือนสิบ	มีคำปรารถนาบ่รู้ค้าน
เดือนสิบเอ็ด	บ่าด้านเพื่อคานทุม
เดือนสิบสอง	สังรอมภูมินั่งคอช้าง

โฉลกเดือนเกิด อีกตำรา ๑

ผู้ใดเกิดในแต่ละเดือนนั้นก็มีโฉลกประจำเดือนเกิดไว้ด้วย ดังนี้ (นับเดือนแบบล้านนาเร็วกว่าภาคกลาง ๒ เดือน

เกิดเดือนหก	ยกขันขึ้นเหนือแท่น
เกิดเดือนเจ็ด	ใช่บ่แล่นขุนปลง
เกิดเดือนแปด	ชาตาลงเพื่อขี้คร้าน
เกิดเดือนเก้า	รู้เพิ่นก็ถามบ่รู้เพิ่นก็ถาม
เกิดเดือนสิบ	พาโลหาญใจบาป
เกิดเดือนสิบเอ็ด	ตายบ่าด้านเพื่อไม้คานทุงสี
เกิดเดือนสิบสอง	ตีกลองหลวงอุ่นเมืองกินเหล้า
เกิดเดือนเกี๋ยง	เป็นผู้เถ้านั่งจาคลอง
เกิดเดือน ยี่	หัวหยองท่านถามหนี้

เกิดเดือนสาม	เอาตีชี้ท่านกะทำการ
เกิดเดือนสี่	ใจหาญเพื่อข้าข้อย
เกิดเดือนห้า	ตายด้วยดาบกล้าแสนคม

โฉลกวันเกิดตำราที่ ๑

วันอาทิตย์	ใจเคียดกล้าพาวุ่นจักเป็นขุนหื้อหายคำเดียว ย้อนใจไหม้เดือนพันหาย
วันจันทร์	ใจขงขวายดีเหลือเล้าแถมของเก่าทุกอัน
วันอังคาร	ใจเคิงงานเก่งกล้าไพร่ฟ้าขึ้นมาหาเมื่อหล้ายศักดิ์งาม
วันพุธ	ใจหล็วกดีประหยาผายองอาจไปทางใดพรากบ้านกินเมือง
วันพฤหัสบดี	หน้าบุญเรืองด้วยประหมวดบวชเรียนธรรมประหยาผาย
วันศุกร์	มีคุณคองหลายเล่าท่านไต่เต้ามาหา
วันเสาร์	มักคิดริษยาจาโจทย์กล่าวโทษท่าน จักปากต้านจุ่งระวัง

โฉลกวันเกิด ตำรา ๒

ในวิธีความเชื่อแบบล้านนานั้นสามารถระบุได้ว่าผู้เกิดวันใดจะมีชีวิตอย่างไรโดยดูจากโฉลกวันเกิดโดยกล่าวว่า

คนเกิดวันอาทิตย์	ความคิดผึ่งผายอยู่สุขสบายต่อเท้ากุ้มเถ้า
คนเกิดวันจันทร์	ใจบานบ่เส้าดับจิตไปบนชั้นฟ้า
คนเกิดวันอังคาร	กล้าหาญสะง้าอยู่ไหนบ่ถ้ากลัวภัย
คนเกิดวันพุธ	วิสุทธ์หมดใสปรารถนาใดสมใจใฝ่อ้าง
คนเกิดวันพฤหัส	สมบัติมากกว้างข้าวของเงินคำป่าเล้อ
คนเกิดวันศุกร์	สนุกแท้เน้อคนอื่นเบิ่นเหง้อขอยยวน
คนเกิดวันเสาร์	บ่ถ้ากำสรวลปริวารมวลมากมายชื่นสู้
	หมู่มิตรยิงชายอย่าว่าขี้อู้บ่เชื่อคอยดู
	ผ่อเทอะ

โฉลกวันเกิด ตำราที่ ๓

คนเกิดวันอาทิตย์	ความคิดหันเหบ่สมคระเนเลี้ยงตัวบ่กุ้ม
คนเกิดวันจันทร์	เหมือนควันหมอกหุ้มท้องฟ้ามัวมนมืดมิด
คนเกิดวันอังคาร	มักผลาญญาติมิตร ผิดแผกข้อสีลธัมม์
คนเกิดวันพุธ	ไร้คนอุปถัมภ์ทุกข์โทษทำหาดีบ่ได้
คนเกิดวันผัส	สมบัติใกล้บ่มีเงินทองสิ่งทรัพย์
คนเกิดวันศุกร์	สนุกบ่นักเหมือนผักโป่งหิ้นปลายเครือ
คนเกิดวันเสาร์	อย่างอั้นล้ำเหลือเปรียบเหมือนขี้เรือถูกลม
	ไหวเสิ้ง

มนุษย์คนเราหนักเบากลางเคริ่ง ตามแบบลายเชิงว่าไว้

โฉลกวันเกิด ตำราที่ ๔

คนเกิดวันอาทิตย์	นักเลง
คนเกิดวันจันทร์	ขุนนาง
คนเกิดวันอังคาร	วิชา
คนเกิดวันพุธ	ทำนา
คนเกิดวันพฤหัส	ออกบวช
คนเกิดวันศุกร์	ค้าน้ำ
คนเกิดวันเสาร์	ค้าบก

โฉลกวันเกิด ตำราที่ ๕

คำจ๊อยชาวเชียงแสน (พระครูอดุลสีลกิตติ์)

คนเกิดวันอาทิตย์ ย่อมมีใจหาญ หันเมียท่านงาม มักม่ายเข้าฝั้น มันบ่กลัวขาม ทุกข์โทษดั่งอั้นที่จักมาเมื่อภายลูน ตัวมันมักโลภะเมถุนกระทำคุณแก่ท่านบ่ขึ้น ผญาบ่ผาย ปัญญาหากตื้น คนนี้เป็นนักเลง

คนเกิดวันจันทร์นั้น มีคนยำเกรง รูปเลาเลง กายาเปล่งป้อยจักได้เป็นขุน อายุยังหน้อย เรียบร้อยปัญญาดี

คนเกิดวันอังคารนั้น คำปากเหมือนผี บ่จาคำดี ช่างมักโขดก้อมใจกัดดำ เหมือนงูเห่าห้อม พร่ำพร้อมมีวิชา

คนเกิดวันพุธนั้น ช่างอู้ช่างจ๋า เป็นพ่อนา จักมูลมั่งเข้าแม่ร้างนางสาว หุมมาม่ายเจ้า หื้อร้อนเอ่าทรวงใน

คนเกิดวันพฤหัสนั้น ชื่นบานหัวใจ ปัญญาว่องไว ในธรรมพระเจ้า ถ้าบวชเป็นสงฆ์ อยู่ไปจนเถ้าจักได้เป็นสังฆะราชา

คนเกิดวันศุกร์นั้น มักหุมปากจ๋า คำปาลา ช่างสัปปะหลี้ทางหากิน ว่าไว้ดังนี้ ทางน้ำดีเนอนาย

คนเกิดวันเสาร์นั้น มันช่างค้าขาย ไปทางบก จักได้เป็นเจ้าเป็นคนซื่อใส บ่มีก่ำเส้า ใจนั้นหากใจบุญแสวงตุน แยงไปเต๊อะเจ้า แม่นชาว่าบ่แม่น ..เซ้ย..เวย

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (ยามดี) ตามความเชื่อคนล้านนา

ยามกาละสูญตก

คือ ยามใดที่กาละสูญตก นั้นไม่ควรทำการใดๆ คือ ส่งบ่าวสาวเข้าหอ เอาสัตว์เลี้ยงมาอยู่ เอาข้าทาสบริวารมาอยู่ เอาของให้แก่ท่าน จะซื้อของเข้าร้านเข้าบ้าน มักจะสูญเปล่า สูญหาย อายุจะสั้นอยู่ด้วยไม่นาน

คำโฉลกยามกาลสูญ

อาทิตย์	ยามถ้วนสี่	(เวลา ๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น.)
จันทคว่ี	ยามสัตตา	(เวลา ๑๕.๐๐-๑๖.๓๐ น.)
อังคารตรา	ยามสอง	(เวลา ๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น.)
พุธปองอยู่	ยามเบง	(เวลา ๑๒.๐๑-๑๓.๓๐ น.)
พฤหัสเตงอยู่	ยามแปด	(เวลา ๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น.)
ศุกร์แขวดอยู่	ยามสาม	(เวลา ๙๐.๐๐-๑๐.๓๐ น.)
เสาร์อยู่ยาม	สี่และหก	(เวลา ๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น. -๑๓.๓๑-๑๕.๐๐)

คำโฉลกยามกาลสูญ อีกสำนวนหนึ่ง

ระวิยามถ้วนสี่	จันทคว่ีพอสัปต์
ภุมโมจับยามสอง	พุธปองอยู่ยามเบง
คุรุเลงยามแปด	ศุกร์แขวดอยู่ยามสาม

โสรียามเที่ยงฉ้อ (เวลาเหมือนกับข้างบน)

ยามชนะวัน

ถ้าเรามีความจำเป็นจะออกเดินทางก็ดี ทำการมงคลเข้าอยู่บ้านใหม่ แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ทำการมงคลทุกอย่าง ถ้าหาวันที่ดีๆ ไม่ได้ หาวันดียากเหลือเกิน ก็ให้เอายามเป็นเกณฑ์ จะเป็นวันไหนก็ได้ แต่ให้ได้เวลาที่ยามชนะวัน จะดีที่สุดแล ซึ่งมีดังนี้

วันอาทิตย์ เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. (ยามเที่ยง)
ยามเจ้ามะโหสถชนะเกวัตตะพราหมณ์
เวลา ๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น. (ยามค่ำ)
ยามองคุลิมารชนะศัตรู

วันจันทร์ เวลา ๐๗.๓๑-๐๙.๐๐ น. (ยามกองงาย)
ยามช้างชนะราชสีห์

เวลา ๑๕.๐๑-๑๖.๓๐ น. (ยามแตรสู่ค่ำ)
ยามแมลงภู่ชนะช้างสาร

วันอังคาร เวลา ๐๔.๓๑-๐๖.๐๐ น. (ยามรุ่ง)
ยามพระพุทธเจ้าชนะมารแล้วตรัสรู้

วันพุธ เวลา ๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น. (ยามแตรสู่เที่ยง)
ยามนกไส้ชนะช้างสาร

วันพฤหัสบดี เวลา ๐๙.๐๑-๑๐.๓๐ น. (ยามแตรสู่เที่ยง)
ยามนางอัสสะมุขีได้พราหมณ์เป็นสามี
เวลา ๑๒.๐๑-๑๓.๓๐ น. (ยามบ่าย)
ยามบุตตารีกำพร้า ได้เป็นพระยาเจ้าเมือง

เวลา ๑๖.๓๑-๑๘.๐๐ น. (ยามค่ำ)
ยามพระอินทร์ชนะไอศวร

วันศุกร์ เวลา ๑๐.๓๑-๑๒.๐๐ น. (ยามเที่ยง)
พระยาวิเทหะราช ได้นางอุทุมพรเป็นมเหสี

วันเสาร์ เวลา ๑๒.๐๑-๑๓.๓๐ น. (ยามบ่าย)
พระยากุสราชได้นางประภาวดีมาเป็นมเหสี

ฤกษ์ยามที่ดี และไม่ดี ของวันในสัปดาห์ ตั้งแต่ วันอาทิตย์ ถึง วันเสาร์

เวลากลางวัน ตั้งแต่ ๐๖.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.
เวลากลางคืน ตั้งแต่ ๑๘.๐๐ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.

ของสมเด็จเสฏฐอัครราชคุรุมหาสวามีสังฆราชา
(พระมหาราชครู เมืองเชียงใหม่)

วันอาทิตย์ กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.
เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.
เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดช้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามค่ำ**

วันอาทิตย์ กลางคืน

เวลา ๑๘.๐๑ น. ถึง ๑๙.๓๐ น.
เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดเดิก**

เวลา ๑๙.๓๑ น. ถึง ๒๑.๐๐ น.
เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามกลองเดิก**

เวลา ๒๑.๐๑ น. ถึง ๒๒.๓๐ น.
เป็นยาม พุธ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่เดิก**

เวลา ๒๒.๓๑ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.
เป็นยาม จันทร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามเดิก**

เวลา ๐๐.๐๑ น. ถึง ๐๑.๓๐ น.
เป็นยาม เสาร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดรุ่ง**

เวลา ๐๑.๓๑ น. ถึง ๐๓.๐๐ น.
เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามกลองรุ่ง**

เวลา ๐๓.๐๑ น. ถึง ๐๔.๓๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่รุ่ง**

เวลา ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามรุ่ง**

วันจันทร์ กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดช้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามค่ำ**

วันจันทร์ กลางคืน

เวลา ๑๘.๐๑ น. ถึง ๑๙.๓๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเดิก**

เวลา ๑๙.๓๑ น. ถึง ๒๑.๐๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองเดิก**

เวลา ๒๑.๐๑ น. ถึง ๒๒.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เดิก**

เวลา ๒๒.๓๑ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามเดิก**

เวลา ๐๐.๐๑ น. ถึง ๐๑.๓๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดรุ่ง**

เวลา ๐๑.๓๑ น. ถึง ๐๓.๐๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองรุ่ง**

เวลา ๐๓.๐๑ น. ถึง ๐๔.๓๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่รุ่ง**

เวลา ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามรุ่ง**

วันอังคาร กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.
เป็นยาม อังคาร ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.
เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี
โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.
เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.
เป็นยาม พุธ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.
เป็นยาม จันทร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดช้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.
เป็นยาม เสาร์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามค่ำ**

วันอังคาร กลางคืน

เวลา ๑๘.๐๑ น. ถึง ๑๙.๓๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดเดิก**

เวลา ๑๙.๓๑ น. ถึง ๒๑.๐๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามกลองเดิก**

เวลา ๒๑.๐๑ น. ถึง ๒๒.๓๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เดิก**

เวลา ๒๒.๓๑ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามเดิก**

เวลา ๐๐.๐๑ น. ถึง ๐๑.๓๐ น.
เป็นยาม จันทร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดรุ่ง**

เวลา ๐๑.๓๑ น. ถึง ๐๓.๐๐ น.
เป็นยาม เสาร์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามกลองรุ่ง**

เวลา ๐๓.๐๑ น. ถึง ๐๔.๓๐ น.
เป็นยาม พฤหัส ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่รุ่ง**

เวลา ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.
เป็นยาม อังคาร ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามรุ่ง**

วันพุธ กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.
เป็นยาม พุธ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.
เป็นยาม จันทร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดช้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามค่ำ**

วันพุธ กลางคืน

เวลา ๑๘.๐๑ น. ถึง ๑๙.๓๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเดิก**

เวลา ๑๙.๓๑ น. ถึง ๒๑.๐๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองเดิก**

เวลา ๒๑.๐๑ น. ถึง ๒๒.๓๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เดิก**

เวลา ๒๒.๓๑ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามเดิก**

เวลา ๐๐.๐๑ น. ถึง ๐๑.๓๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดรุ่ง**

เวลา ๐๑.๓๑ น. ถึง ๐๓.๐๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองรุ่ง**

เวลา ๐๓.๐๑ น. ถึง ๐๔.๓๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่รุ่ง**

เวลา ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามรุ่ง**

วันพฤหัสบดี กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดซ้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามค่ำ**

วันพฤหัสบดี กลางคืน

เวลา ๑๘.๐๑ น. ถึง ๑๙.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเดิก**

เวลา ๑๙.๓๑ น. ถึง ๒๑.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองเดิก**

เวลา ๒๑.๐๑ น. ถึง ๒๒.๓๐ น.
เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่เดิก**

เวลา ๒๒.๓๑ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.
เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี
โบราณเรียก **ยามเดิก**

เวลา ๐๐.๐๑ น. ถึง ๐๑.๓๐ น.
เป็นยาม พุธ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามตูดรุ่ง**

เวลา ๐๑.๓๑ น. ถึง ๐๓.๐๐ น.
เป็นยาม จันทร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามกลองรุ่ง**

เวลา ๐๓.๐๑ น. ถึง ๐๔.๓๐ น.
เป็นยาม เสาร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่รุ่ง**

เวลา ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.
เป็นยาม พฤหัส ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามรุ่ง**

วันศุกร์ กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดซ้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามค่ำ**

วันศุกร์ กลางคืน

เวลา ๑๘.๐๑ น. ถึง ๑๙.๓๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดเดิก**

เวลา ๑๙.๓๑ น. ถึง ๒๑.๐๐ น.

เป็นยาม พุธ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามกลองเดิก**

เวลา ๒๑.๐๑ น. ถึง ๒๒.๓๐ น.

เป็นยาม จันทร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่เดิก**

เวลา ๒๒.๓๑ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามเดิก**

เวลา ๐๐.๐๑ น. ถึง ๐๑.๓๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามตูดรุ่ง**

เวลา ๐๑.๓๑ น. ถึง ๐๓.๐๐ น.

เป็นยาม อังคาร ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองรุ่ง**

เวลา ๐๓.๐๑ น. ถึง ๐๔.๓๐ น.

เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี

โบราณเรียก **ยามแตรสู่รุ่ง**

เวลา ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น.

เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามรุ่ง**

วันเสาร์ กลางวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. ถึง ๐๗.๓๐ น.

เป็นยาม เสาร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี

โบราณเรียก **ยามตูดเช้า**

เวลา ๐๗.๓๑ น. ถึง ๐๙.๐๐ น.

เป็นยาม พฤหัส ชื่อ วามกลหังภาเว ยามไม่ดี

โบราณเรียก **ยามกลองงาย**

เวลา ๐๙.๐๑ น. ถึง ๑๐.๓๐ น.
เป็นยาม อังคาร ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่เที่ยง**

เวลา ๑๐.๓๑ น. ถึง ๑๒.๐๐ น.
เป็นยาม อาทิตย์ ชื่อ อัทโธหินัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามเที่ยง**

เวลา ๑๒.๐๑ น. ถึง ๑๓.๓๐ น.
เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ อุทธังราชา ยามดี
โบราณเรียก **ยามตูดช้าย**

เวลา ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.
เป็นยาม ศุกร์ ชื่อ ทักขิณลาภสกัง ยามดี
โบราณเรียก **ยามกลองบ่าย**

เวลา ๑๕.๐๑ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.
เป็นยาม จันทร์ ชื่อ วามกลหังภาเว ยามดี
โบราณเรียก **ยามแตรสู่ค่ำ**

เวลา ๑๖.๓๑ น. ถึง ๑๘.๐๐ น.
เป็นยาม เสาร์ ชื่อ มัชฌิมมรณัง ยามไม่ดี
โบราณเรียก **ยามค่ำ**

ตำรายามนี้ เป็นของ พระมหาราชครูเมืองเชียงใหม่ ใช้มาแต่โบราณ พระยามังรายมหาราชตั้งเมืองเชียงใหม่ก็ใช้ตำรานี้ คือตั้งเมืองในวันพฤหัสบดี เวลารุ่งเช้า ๐๔.๓๑ น. ถึง ๐๖.๐๐ น. ซึ่งเป็นยามพฤหัส ชื่ออุทธังราชา ตำรานี้จึงเชื่อได้ใช้กันมาแต่โบราณ

วันดี วันเสีย ฤกษ์งามยามดี โฉลก (เบ็ดเตล็ด) ตามความเชื่อคนล้านนา

ตำราดูของหายสัตว์หาย

ของหายวันอาทิตย์ ให้หาทางทิศตะวันออก อยู่ในที่ลับ ผู้ชายดำแดงเอาไปไว้ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จะได้คืนยาก ตามหาจริงๆ จึงจะได้ เกิน 3 วันมิได้แล

ของหายวันจันทร์ ให้เสาะหาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ คนผิวขาวเอาไปไว้ เพราะคนในเรือนเอาให้ไม่ค่อยมีหวังจะได้คืน

ของหายวันอังคาร ของนั้นมีที่ประตูบ้าน ประตูเรือน ให้รีบหายังจักได้คืนอยู่ คนผิวดำเอาไปซุกซ่อนไว้ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ หรือไม่ก็มีที่ตีนเตียงนอน หรือกันประตูเรือน (หลังบ้าน)

ของหายวันพุธ ที่อยู่ที่นอนนั้นไม่เสียไม่หายจักได้คืนด้วยง่ายแล

ของหายวันพฤหัสบดี มีที่ใกล้ประตูบ้านประตูเรือนให้รีบหายังจักได้ไม่เสียแล

ของหายวันศุกร์ ให้หาตามใกล้ๆลานป่า ตีนผ่าตีนเสา ตีนเตียงในหลุมไม่เสียแล

ของหายวันเสาร์ ของยังมีอยู่ในที่นอนนั้น หรือที่ขุม ที่รู บ่อน้ำ บวกน้ำ รีบหาหน่อย ยังจักได้ไม่เสียแล

ตำรานี้ใช้ได้ผลแต่ดูที่วันหายให้แน่ๆ เถิดดีนักแล

ดูวันย้ายคนป่วยไปทิศใดดี

คนป่วยเกิดวันอะไร อย่าได้ย้ายไปทางทิศนั้น ไม่ดี

คนป่วยเกิดวันอาทิตย์

ป่าช้าอยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

คนป่วยเกิดวันจันทร์

ป่าช้าอยู่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

คนป่วยเกิดวันอังคาร

ป่าช้าอยู่ทิศตะวันตก ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

คนป่วยเกิดวันพุธ

ป่าช้าอยู่ทิศตะวันออก ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

คนป่วยเกิดวันพฤหัสบดี

ป่าช้าอยู่ทิศเหนือ ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

คนป่วยเกิดวันศุกร์

ป่าช้าอยู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

คนป่วยเกิดวันเสาร์

ป่าช้าอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ควรย้ายคนป่วยไปทิศนั้น

เกิดวันใด ป่าช้าอยู่ทิศใด อย่าย้ายคนป่วยไปทิศนั้น ไม่ดีแล

วันร้ายประจำปี

ปีกาบ	ตรงกับ	วันเป้ก
ปีดับ	ตรงกับ	วันกัด
ปีรวย	ตรงกับ	วันกด
ปีเมือง	ตรงกับ	วันร้วง
ปีเป้ก	ตรงกับ	วันเต่า
ปีกัด	ตรงกับ	วันก่า
ปีกด	ตรงกับ	วันกาบ
ปีล้วง	ตรงกับ	วันดับ
ปีเต่า	ตรงกับ	วันรวาย
ปีก่า	ตรงกับ	วันเมือง

ทำมงคลควรเว้นวันร้ายของปี แม้จะถูกวันดีอื่นๆ ก็ไม่ควรทำ เรียกอีกอย่างว่าวันมอด

ตำราสีประจำวันเกิด

วันอาทิตย์	สีแดง	วันจันทร์	สีเหลือง
วันอังคาร	สีครั่ง	วันพุธ	สีเขียว
วันพฤหัสบดี	สีแสด	วันศุกร์	สีน้ำเงิน
วันเสาร์	สีดำ	วันพุธ(กลางคืน)	สีม่วง

ใช้ในการเลือกสีของใช้ต่าง เช่น รถ เสื้อผ้า บ้าน ฯลฯ

บ่ดีมี

เอกมหิงสา	เลี้ยงควาย	๑ ตัว
เทวภริยา	มีเมีย	๒ คน
ตรีโคนา	มีวัว	๓ ตัว
จตุทาสา	มีคนใช้	๔ คน
ปัญจมัญจารี	มีแมว	๕ ตัว
สักกสุนักขา	มีหมา	๖ ตัว
สัตตอัสสา	มีม้า	๗ ตัว
อัฏฐกุญชรา	มีช้าง	๘ ตัว

ประวัติและผลงานของพระครูอดุลสีลกิตติ์ เจ้าอาวาสวัดธาตุคำ เจ้าคณะตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๑. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ พระครูอดุลสีลกิตติ์ **ฉายา** ฐานวุฑฺโฒ
ชื่อเดิม ประพัฒน์ **นามสกุล** บุญชุ่ม

วัน เดือน ปี เกิด : วันพุธที่ ๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๗ ตรงกับ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๒ เหนือ ปีมะเมีย

สถานที่เกิด : บ้านเลขที่ ๗๒๘ หมู่ ๓ ตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

บรรพชา : เมื่อวันที่ ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๖ เหนือ ปีมะเมีย อายุได้ ๑๒ ปี

ณ วัดศรีมงคล ตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

พระครูโสภณเจติยาราม วัดเจดีย์งาม เป็นพระอุปัชฌาย์

อุปสมบท : เมื่อวันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ตรงกับ วันพุธ แรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ เหนือ ปี ขาล

ณ พัทธสีมา วัดเจดีย์งาม ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

พระครูโสภณเจติยาราม วัดเจดีย์งาม
เป็นพระอุปัชฌาย์

พระครูวุฒิญาณพิศิษฏ์ วัดปัณณาราม
เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พระใบฎีกาคำปา ฐานงฺกโร
(ต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์
เป็นพระครูเทพวุฒิคุณ)

วัดเทพอำนวย เป็นพระอนุสาวนาจารย์

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดธาตุคำ ตำบลหายยา อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๐๐

โทรศัพท์ (๐๕๓) ๒๐๐๓๖๐, (๐๕๓) ๒๗๑๘๑๓,
๐๘๔- ๗๔๐๓๗๕๐

๒. ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๘ สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
จากโรงเรียนบ้านสันทราย อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๐๙ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นตรี
สำนักเรียนคณะจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๑๓ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นโท
สำนักเรียนคณะจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๑๔ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอก
สำนักเรียนคณะจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๐ สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
จากโรงเรียนธรรมราชศึกษา

วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๕ สอบไล่ได้ ป.ธ. ๑ – ๒ สำนักเรียนวัดบุพพาราม
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๑ สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
จากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

พ.ศ. ๒๕๔๖ สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรี
คณะพุทธศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ ๑)
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน วิทยาเขตเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๑ สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

๓. การสังกัดวัด

พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๓
วัดศรีถ้อย ตำบลสันทราย อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๑๔ วัดหัวฝาย ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๑๕ – ๒๕๒๘ วัดหมื่นสาร ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๘ - ปัจจุบัน วัดธาตุคำ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๔. ดำรงตำแหน่งทางคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหมื่นสาร ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๘ รักษาการเจ้าอาวาสวัดธาตุคำ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นเจ้าอาวาสวัดธาตุคำ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นเจ้าคณะตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพระอุปัชฌาย์

๕. ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานต่างๆ

พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นพระธรรมทูตประจำอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๐
- เป็นผู้ช่วยเลขานุการเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ ของพระเทพวรสิทธาจารย์ วัดสำเภา
- เป็นพระธรรมวิทยากร ประจำจังหวัดเชียงใหม่
- เป็นกรรมการสนามหลวงแผนกธรรม
- เป็นที่ปรึกษาชมรมฟื้นฟูกวีล้านนา

พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นกรรมการสนามหลวงแผนกบาลี

พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นพระธรรมทูตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๙
- เป็นผู้อำนวยการศึกษาคณะสงฆ์ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- เป็นประธานอำนวยการสอบธรรมสนามหลวง นักธรรมชั้นเอก คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยสอบวัดศรีสุพรรณ

พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล วัดศรีสุพรรณและโรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๖
- เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่
- เป็นประธานกรรมการฝ่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

- เป็นกรรมการที่ปรึกษาสภาวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นกรรมการ ร่างหลักสูตรภาษาและวรรณกรรมล้านนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๙
- เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
- เป็นคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้รับรางวัลเพชรราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- เป็นที่ปรึกษาสมาคมสืบสานตำนานปี่ซอ

๓. สาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๕๒๘ สร้างวิหารวัดธาตุคำ

พ.ศ. ๒๕๓๒ สร้างวิหารวัดศรีถ้อย

พ.ศ. ๒๕๓๓ สร้างศาลาการเปรียญวัดธาตุคำ

พ.ศ. ๒๕๓๖ สร้างกุฏิวัดศรีถ้อย

พ.ศ. ๒๕๓๗ สร้างอุโบสถวัดธาตุคำ

พ.ศ. ๒๕๔๒ ซื้อที่ดินขยายเขตวัดศรีถ้อย

พ.ศ. ๒๕๔๓ บูรณะพระเจดีย์วัดธาตุคำ

พ.ศ. ๒๕๔๖ สร้างศาลา กำแพงด้านหน้าวัดศรีถ้อย

พ.ศ. ๒๕๔๙ สร้างกุฏิวัดธาตุคำแทนกุฏิเดิมที่ประสบอัคคีภัย

พ.ศ. ๒๕๕๓ ซื้อที่ดินเพิ่มเติมและสร้างกำแพงรอบวัดศรีถ้อย

พ.ศ. ๒๕๕๔ บูรณะวิหารวัดธาตุคำ

พ.ศ. ๒๕๕๖ สร้างศาลาการเปรียญ ซุ้มประตู
และทำบันไดวิหารใหม่ วัดธาตุคำ

รวมทุนทรัพย์ในการก่อสร้างทั้งสิ้น ๓๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบสองล้านห้าแสนบาทถ้วน)

๔. สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๓๐ พระครูสมุห์ ฐานานุกรมของพระราชพรหมาจารย์
เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ วัดสำเภา

พ.ศ. ๒๕๓๑ พระครูวินัยธรฐานานุกรมของพระเทพวรสิทธาจารย์
เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ วัดสำเภา

พ.ศ. ๒๕๓๖ พระครูสัญญาบัตร เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ ชั้นโท
ในราชทินนาม “พระครูอดุลสีลกิตติ์”

พ.ศ. ๒๕๔๑ พระครูสัญญาบัตร เจ้าคณะตำบลชั้นโท
ในราชทินนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๔๗ พระครูสัญญาบัตร เจ้าคณะตำบลชั้นเอก
ในราชทินนามเดิม

๕. ผลงานด้านการเขียน

พ.ศ. ๒๕๒๒	หนังสือของดีชาวพุทธ
พ.ศ. ๒๕๒๗	โคลง-คร่าว เฉลิมพระเกียรติ สามกษัตริย์
พ.ศ. ๒๕๒๘	หนังสือหมื่นสาร
พ.ศ. ๒๕๓๒	หนังสือประเพณีตั้งธรรมหลวง เทศน์มหาชาติล้านนา
พ.ศ. ๒๕๓๕	หนังสือคู่มือคนมาวัด ฉบับวัดธาตุคำ
พ.ศ. ๒๕๓๗	หนังสือการทอดกฐินทานผ้าทันใจ วัดธาตุคำ
พ.ศ. ๒๕๓๗	หนังสือประวัติวัดธาตุคำ
พ.ศ. ๒๕๔๐	ปัจจุบัน หนังสือปฏิทินล้านนา (พิมพ์เผยแพร่ทุกปี)
พ.ศ. ๒๕๔๑	หนังสือฮีตกองของบ่าเก่า
พ.ศ. ๒๕๔๓	หนังสือตั้งธรรมหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. ๒๕๔๓	หนังสือที่ระลึกทำบุญอายุครบ ๕ รอบ พระครูโอภาสวิหารกิจ วัดสันคะยอม
พ.ศ. ๒๕๔๕	หนังสือฮีตกองของบ่าเก่า ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. ๒๕๔๗	หนังสือค่าวคำสอนและโคลงโยคม้า
พ.ศ. ๒๕๔๗	หนังสือเรื่องค่าวซอพระราชชายาเจ้าดารารัศมี เสด็จเยือนเชียงใหม่ โดยปริวรรตจากต้นฉบับของ ท้าวสุนทรพจนกิจ (ใหม่ บุญมา)
พ.ศ. ๒๕๔๘	คู่มืออบรมมัคคนายก (อาจารย์วัด) ของคณะสงฆ์อำเภอเมืองเชียงใหม่
พ.ศ. ๒๕๔๘	หนังสือการจัดศพล้านนา ภูมิปัญญาบรรพชน

พ.ศ. คู่มือประกอบศาสนพิธี คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๙ หนังสือ ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในล้านนา ฉบับ ๖๓๕ ปี พระบรมธาตุดอยสุเทพ (ผู้แต่งร่วม)

พ.ศ. ๒๕๕๐ หนังสือ ธรรมคีตา ๘๐ พรรษา ล้านนามหาเทศน์

พ.ศ. ๒๕๕๐ หนังสือ สาระล้านนาคดี ภาคประเพณีวัฒนธรรมปีใหม่เมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑ หนังสือ สาระล้านนาคดี ภาคพิธีกรรม

พ.ศ. ๒๕๕๑ หนังสือ คู่มือมัคนายก (อาจารย์วัด)

พ.ศ. ๒๕๕๑ หนังสือ โลกนีติคำค่าว

พ.ศ. ๒๕๕๒ หนังสือ สาระล้านนาคดี ภาคพิธีกรรม (ฉบับปรับปรุง)

พ.ศ. ๒๕๕๒ หนังสือ คำเพราะเหมาะม่วน สำนวนล้านนา

พ.ศ. ๒๕๕๓ หนังสือ โฉลกล้านนา

พ.ศ. ๒๕๕๔ พับสวดถอนล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

พ.ศ. ๒๕๕๔ หนังสือ พุทธทำนายล้านนา

พ.ศ. ๒๕๕๕ หนังสือ ขึด อุบาทว์และวิธีแก้แบบล้านนา

พ.ศ. ๒๕๕๖ หนังสือ สาระล้านนาคดี ภาคพิธีกรรม (ฉบับปรับปรุง)

พ.ศ. ๒๕๕๖ หนังสือ ขวัญและคำเรียกขวัญของชาวล้านนา

พ.ศ. ๒๕๕๗ พระธรรมเทศนามหาชาติเวสสันดรชาดกล้านนา ฉบับกุฎีคำ

- บทความ พิธีสืบชาตา ปริศนาธรรมของคนล้านนา ของจังหวัดเชียงใหม่

- เถราภิเษก

พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้หญิงกับพระธาตุ

พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่มีวัดในทักษาเมืองเชียงใหม่

- บทความในวารสารข่วงผญา ของสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

- บทความในวารสารร่มพยอม ของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๖. การประพันธ์วรรณกรรมล้านนา

๖.๑ ประเภทค่าวซอ

- ค่าวซอ สดุดี เฉลิมพระเกียรติ ๓ กษัตริย์
- ค่าวซอ แก้ว ๓ ประการ
- ค่าวซอ ประวัติพระธรรมสิทธาจารย์ อายุครบ ๙๐ ปี
- ค่าวซอ ฮ่ำสลากหลวงวัดธาตุคำ
- ค่าวซอ ฮ่ำสลากภัตต์โรงเรียนสืบสานล้านนา
- ค่าวซอ เรื่องพุทธทำนาย

- ค่าวซอ เรื่องกายนคร
- ค่าวซอ โลกนิตคำคร่าว
- ค่าวซอ ขึ้นดอยสุเทพ

๖.๒ ประเภทโคลง

- โคลง สดุดีเฉลิมพระเกียรติ ๓ กษัตริย์
- โคลง ดิถีทั้ง ๕
- โคลง พระเจ้าเลียบโลก

๖.๓ ประเภทกาพย์ธรรม

- กาพย์เฉลิมพระเกียรติ
- กาพย์ลำดับกัณฑ์ ๑๓ กัณฑ์
- กาพย์ลา

๖.๔ ประเภทร่าย

- ร่ายคำเวนทานศพเจ้าอาวาสวัดบ้านปาง อ.ลี้ จ.ลำพูน
- ร่ายคำเนทานวิหารวัดแม่อี่ไฮ อ.ลี้ จ.ลำพูน
- ร่ายคำเรียกขวัญ พระราชสิทธาจารย์ วัดพระธาตุ
- ร่ายคำเวนทานพระธาตุ วัดชัยสถาน อ.เมือง จ.ลำพูน
- ร่ายคำเวนทานหอไตร วัดแม่ตืน อ.ลี้ จ.ลำพูน
- ร่ายคำเวนทานพระธาตุ วัดดงหลวง อ.เวียงหยองล่อง จ.ลำพูน
- ร่ายคำเรียกขวัญ พระสิทธิวงศาจารย์ เจ้าคณะภาค ๗
- ร่ายคำเวนทานศพเจ้าอาวาส วัดป่าตาล อ.ป่าซาง จ.ลำพูน

- ร่ายคำเวนทานเสนาสนะ วัดเมืองเล็น อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
- ร่ายคำเวนทานศพเจ้าอาวาส วัดหนองบัวคำ อ.ลี้ จ.ลำพูน
- ร่ายคำโอกาส ๕ โกฐากส์ แบบพระเจ้าเลียบโลก
- ร่ายคำไหว้ พระธาตุประจำปีเกิด ๑๒ ราศี ฯลฯ

๖.๕ ประเภทบทซอพื้นเมือง

- บทซอ เรื่อง อานิสงส์สลากภัตต์ (ทำนองพม่า)
- บทซอ เรื่อง พุทธทำนาย (ทำนองอื่อ)
- บทซอ เรื่อง พระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ (ทำนองเงี้ยว)
- บทซอ เรื่อง ปฐมเหตุเทวทัตผูกเวร (ทำนองอื่อ-พม่า)
- บทซอ เรื่อง สูมาครัวทาน (ทำนองอื่อ)
- บทซอ เรื่อง ลาผาม (ทำนองพม่า)
- บทซอ เรื่อง สุเมธรสี (ทำนองอื่อ)
- บทซอ เรื่อง พระยาสิริจุฑามณี ทานตัวเก่า (ทำนองพม่า)
- บทซอ เรื่อง พระยาจิตตราชเมืองกายนคร

๖.๖ ประเภทคำร่ำ

- คำร่ำ บอกไฟ (หลายสำนวน)
- คำร่ำ สร้างอุโบสถวัดธาตุคำ

๗. เกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๔๔ วุฒิบัตรนักเทศน์แม่แบบของมหาเถรสมาคม

พ.ศ. ๒๕๔๕ โล่ห์เกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่ สาขาภาษาศาสตร์ด้านศาสนา

พ.ศ. ๒๕๔๖ เกียรติบัตรจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๗ โล่เกียรติคุณ “เพชรราชภัฏ – เพชรล้านนา” มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๘ เกียรติบัตรจากวัดเจ็ดยอดในการเทศน์สังคายนา

พ.ศ. ๒๕๔๘ เกียรติบัตรจากคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับมูลนิธิพระบรมธาตุดอยสุเทพ ในการตัดสินเทศน์แบบล้านนา

พ.ศ. ๒๕๔๙ เกียรติบัตรครูภูมิปัญญา จากโรงเรียนสะเมิงพิทยาคม

พ.ศ. ๒๕๔๙ เกียรติบัตรของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๙ เกียรติบัตรจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการให้การอบรมผู้นำในด้านศาสนพิธี

พ.ศ. ๒๕๔๙ เกียรติบัตรจากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่ ในการผ่านการปฏิบัติธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๐ โล่เกียรติยศผู้มีอุปการคุณ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๐ โล่ประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่าดีเด่น จากโรงเรียนธรรมราชศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๐ เกียรติบัตรจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

พ.ศ. ๒๕๕๐ โล่เกียรติยศผู้มีอุปการคุณต่อวัฒนธรรม จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๒ รางวัลภูมิแผ่นดินปิ่นล้านนา
จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๓ เกียรติบัตรวิทยากร
เรื่อง อ้อผญา ภูมิปัญญาคู่ล้านนาไทย
จากสภาวัฒนธรรมอำเภอดอยหล่อ

พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัลเสาเสมาธรรมจักร ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อ
พระพุทธศาสนา สาขาอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
จากกระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๔ ศิลปินพื้นบ้านผู้มีผลงานดีเด่น ด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ จากสำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดเชียงใหม่

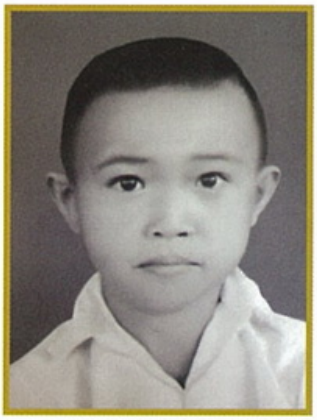
พ.ศ. ๒๕๕๔ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๗ ด้านปรัชญา ศาสนา
และประเพณี (ประเพณีและพิธีกรรมล้านนา)

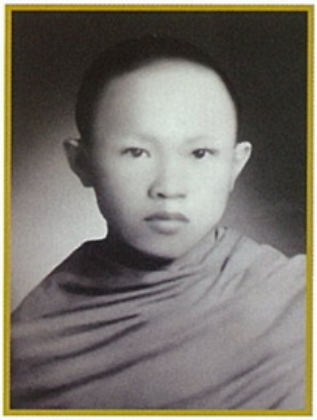
พ.ศ. ๒๕๕๔ เกียรติบัตรคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร
ภาษาล้านนา จากจังหวัดเชียงใหม่
และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

พ.ศ. ๒๕๕๕ เกียรติบัตรกรรมการตัดสินการแต่งคร่าวเสริมสร้าง
สมานฉันท์ จากสำนักประชาสัมพันธ์เขต ๓

พ.ศ. ๒๕๕๗ เกียรติบัตรคนดีศรีล้านนา
โครงการคนซื่อตรงดำรงอัตลักษณ์ล้านนา
จาก ศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน)

ภาพสมัยเป็นเด็กวัด และสามเณร

๒

ที่ ใบ ๑๒๕๐๕

(ลงลายมือชื่อผู้มีหน้าที่)

ซึ่งกำหนิการ

๓

สถานะเดิม

ชื่อ ประพัฒน์ นามสกุล บุญชุม

วิทยฐานะ ม.๘ ศ อาชีพ -

บิดา นายศรี มารดา นางคูม

สัญชาติ ไทย สีเนื้อ พม่าเดิม

ตำหนิ แผลขวา

เกิดวันที่ ๔ ขึ้น ๑๐ ค่ำ ปี มะเมีย

วันที่ ๑๘ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗

ตำบล เสม็ดราย อำเภอ ปลา

จังหวัด เชียงใหม่

นายสิงห์คำ บุญชุ่ม
บิดา

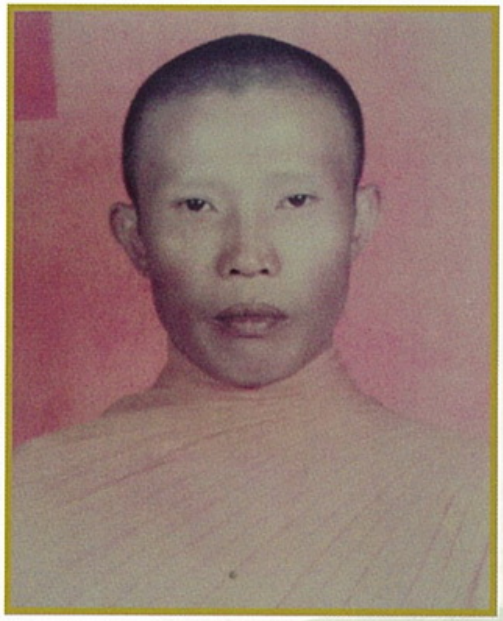
นายชุ่ม บุญชุ่ม
มารดา

พระครูรัตนปัญญาญาน
(ครูบาอินทวงศ์ วัดสันต้นดู่)
ผู้สอนปฏิทินให้พ่อหนานดวง คำยอด

พระอธิการใหม่ กาวิชโย
ผู้เขียนตำรา โหราศาสตร์
และปฏิทินล้านนา ฉบับวัดธาตุคำ

พระครูวิทิตสังวรคุณ
(ศรีนวล อนาลโย)
ผู้สอนอักขระล้านนา
แก่พระครูอดุลสีลกิตติ์

พ่อหนานดวง คำยอด
ผู้สอนโหราศาสตร์ และปฏิทินล้านนา
แก่พระครูอดุลสีลกิตติ์

ภาพขบวนแห่ลูกแก้วเมื่อจะบรรพชา
และภาพถ่ายร่วมกับพระภิกษุสามเณรวัดศรีถ้อย พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๒

ภาพเมื่อวันอุปสมบท พ.ศ. ๒๕๑๘
เรียนหนังสือโรงเรียนธรรมราชศึกษา วัดพระสิงห์ พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๒๐

NATIONAL LIBRARY

ขออนุโมทนา

พระมหาจำลอง กลฺยาณสิริ

เจ้าอาวาสวัดดงหลวง

เลขานุการเจ้าคณะอำเภอเวียงหนองล่อง

พร้อมคณะศรัทธา วัดบ้านดงหลวง

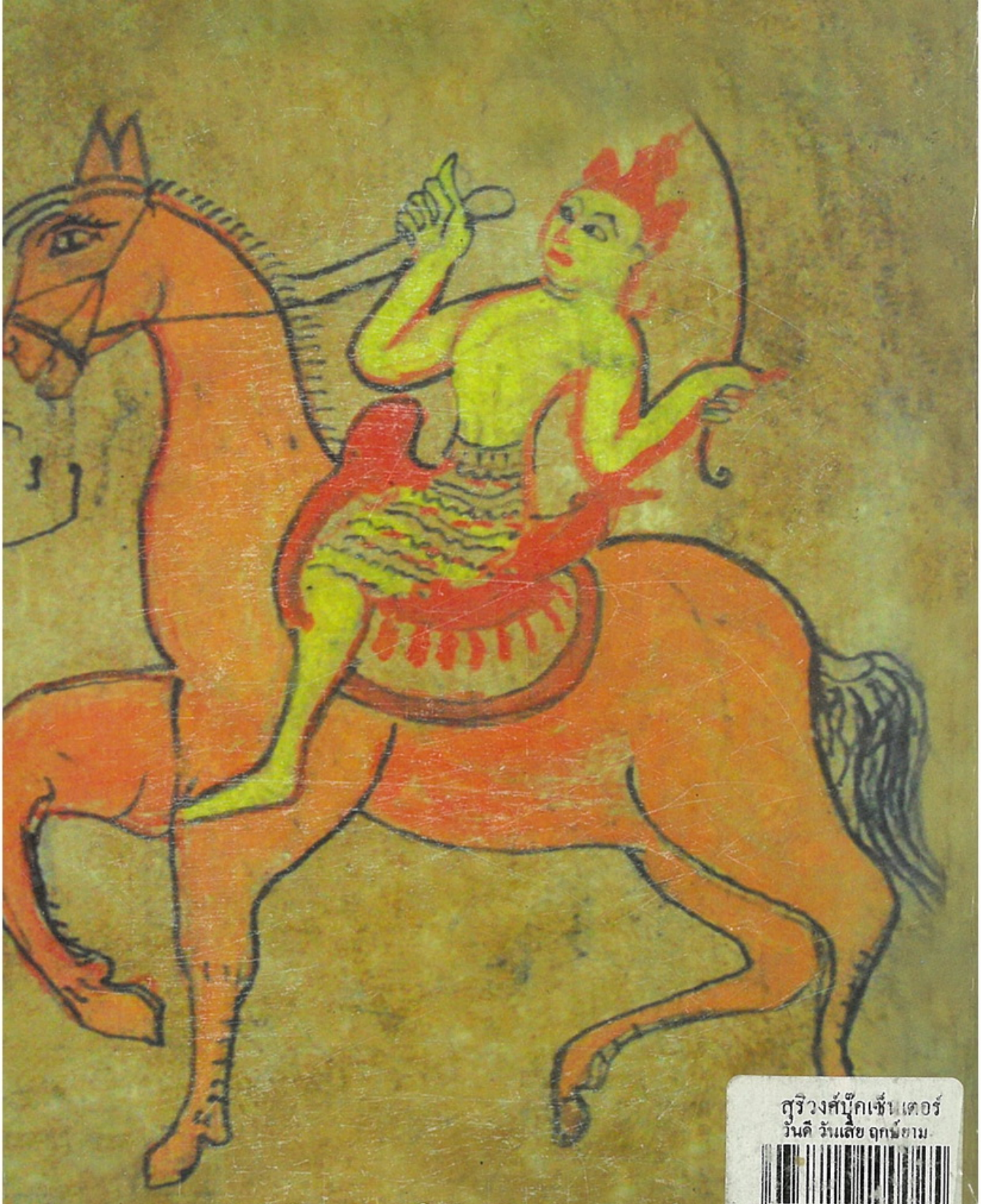
ตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

และคณะลูกศิษย์สำนักกุฏีคำวรรณกรรมและปฏิทินล้านนา วัดธาตุคำ

ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ที่ได้พิมพ์ถวายเป็นอาจาริยบูชาในมงคลสมัย

อายุครบ ๕ รอบนักษัตริย์ ๖๐ ปี

สุริวงศ์บุ๊คเซ็นเตอร์
วันดี วันเสีย ฤกษ์ยาม
2 433710 100025
150 บาท

วันเม็งหมดใส่ วันไทหมดปลอด
เปนวันยอดพระยาวัน นันทาติถีท้าแห่ง
ฟ้าตีแส่งเส่ย สี่ ห้า หก ส่อง วันเก้ากองได้ท้ายป้าวธรรมชาติ
วันพ้นอุบาทว์ กาลกิณณี ติถีดีฤกษ์ฟ้า วัดปลอดกล้า
บ่ถูกสู่ญใส่ย สิทธิชัยโชค อุตมโยคมงคล